Päeweleht

Tänast lehte 10 külge

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“, Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—15. Kella 15-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor, ukseholdja ja Pika t. raamatukauplus; nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukauplus tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 6
Jimub 7 korda n
TELLIMISHINN

1 kuu postiga 1 kroon 50 senti.	1 kuu
2 kuud „ 3 „ — „	2 kuu
3 kuud „ 3 „ 70 „	3 kuu
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 20 s.	Üle 3 järgnev
Välismaale 4 kr. kuus.	An

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 teksti eest 15 senti ja tekstis teksti kirj laiuses. Kohatoimise kuulutused kuni K

Kuulutuste koha valikut ei k
Kuulutusi võetakse vastu lehe jookevasse nu laupäeval kl. 10-ni.
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. N vastav postmark on lisa

Nr. 320 — Keskpäevalal, 24. novembril 1937

ERA

Müügil kosmeetikakauplustes. Oma kauplused Tallinnas Urla majas ja Narva mnt. 19.

ORTO keemiatehased Tallinnas.

Täna ilmus värske

Nädal Pildis
nr. 22

huvitava mitmekesise sisuga.
- B. Linde: A. H. Tammsaare väliskeeltes.
- A. Suik: Eksootilisi teravjooni Marokost.
- R. Tamm: Päev Vilsandi linduderiigis.
- O. Tooming: Viru viikingite viimseid teekondi.
- Cordatus: Marginaalia.

Huvitavaid kirjeldusi ja fotosid tegevusest Lasnamäe paemurdudes, metsamaterjali veost Viru rannikul, Tallinna Töölismuusika Ühingu tegevusest, mitmekesine pildilehekülg „Kõigest läbisegi“ ja palju muud.

Hind 25 senti ●

Saadaval kõikjal ●

Käesolevaga avame soodustatud tellimiste vastuvõtmise naiste kuukirjale

Maret 1938. a

Soodustatud kiirtellimise hind on 23. d

Kr. 3.20 — Soodustatud hinnaga kiirt võtta ainult kirjastus

Kiirtellimise hind tuleb posti jook maksu kaardiga maksta tähemas meie posti jooksvale arvele n

Muul viisil saadetud tellimised ei kuulu soodustatud hinna arvestatakse tavalise aastatellimise hinnaga, s.

Pärast 23. detsembrit ei saa kiirtellimise hinnaga

Harilikkude hindadega, s. o. Kr. 3.50, võtavad aastatellimi rid ja tellimiste vastuvõtjad.

Kõigile aastatellijaile, kes oma tellimise hiljemalt 15. jaan kingituseks välja pandud järgmised väärtuslikud asjad, m tuse poolt tellijate vahel:

1. Jalaga „Singeri“ õmblusmasin.
2. Raadioaparaat.
3. Kohviserviis 12 inim.
4. Kohviserviis 6 inim.
5. 1 universaal-köögimasin „Solia“ (v. „Maret“ nr. 4 k. a. lk. 127).
6. 1 universaal-köögimasin „Solia“.
7. Elektrikeedunõu.
8. Elektritriikraud.
9. Küpsetamise apar. „Perenaiste rõõm“.
10. Kohviveski.
11. Soome sään.
12. Pool tosinat roostevabu nuge ja kahvleid.
13. Kleidiriideid.
14. 20 eks. Ka ni „Südam
15. 10 aastatel latu Magas
16. 1 serviis k
17. 50 eks. 1938.
18. Maniküürta
19. „Mareti“ a lihtköites.
20. „Mareti“ a kalingurkö
21. „Mareti“ a poolnahkkö
22. Sall.

Kingituste saajate nimed avaldame „Mareti“ veebr

Rutake „Mareti“ tellimisega
Kasutage soodsat tellimise v

Makske tellimise hind posti jooksvale

Du Nord
Homme, neljapäeval, 25. novembril s. a.
küünlavalguse õhtu
eriti valitud supeega
COGNAC ROUYER

Külm üleslõige
Consommée devolai pirukaga
Gatschina forell
Kalkun kastanitega
Parfee aprikoosist

öölokaalis võrratu meeleolu
Lauad palutakse ette tellida!

Tähelepanu!
Väljamüük.
Kõik moodsad
jalanõud
soodsa hinnaga
äri likvideerimise puhul
Valli tän. 4.
Firma E. DUUBAS.

Pianiinosid „J. BECKER“
valmistatud oma tööstuses
tuntud meistri E. Ihse juhatusel, soovitab
muusikaäri Joh. Mitt
Pikk 1, tel. 433-74

Lõbus kadriõhtu
tihes
hanesöömisega.
„O. K.“
Kabaree algus kell 10.

... isegi tema on rõõmus
sest ta omab lasteajakirja
„Laste Rõõmu“,
KUS ON NII PALJU JUTUSTUSI JA PILTE LASTELT JA PALJU MUUD ÕPETLIKKU
ILMUB KORD KUUS.

Neljap. 25. novembril s. a.
kino „ARS'i
I. STOKHOLM-TA
linnavõistlu
poks
Pääsmed eelmüügil kino ARS'i kassas alate

Hinnad: Kr. 9.75
„ 8.–

Äsja avatud
lilleäri
Pärnu mnt. 40
(Roosikrantsi nurgal)
pakub
lilli
soodsate hindadega oma mitmekesisest valikust
Kiire ja maitserikas tellimiste täitmine ning
pärgade sidumine.

ESTONIA
TEATER - RESTORAN
ALUMISEL KORRAL
UUES SAALIS

Neljap. 25. nov.

IGAL NELJAPÄEVAL
suure poolehoiu võitnud
Ungari muusika ja mustlasromansside õhtu.
Vahetpidamata meeleolumuusika
Punase saali orkestrilt
TRIO CAPRICCIO.
Spetsiaal ungari toidud soojast baarist. Ungari veinid klaasiviisi.

Estonia rohelises saalis
Laupäeval, 27. novembril s. a., algusega kell 21
Kaitseliidu Tallinna Maleva
Kergedivisjoni piduõhtu
Valges saalis eeskava ja John Pori tantsuorkester
Loterii-allegri väärtustikkude võitudega
Pääsmed saadaval sissekäigul

Parim väljas
restoran
„Pala
N
Raudtee e
Mugavad soo
I
Igal õhtul m

Karusnaha
parkimise,
värvimise ja uuendamise tööstus.
Liivalaia 84, telefon 447-28,
tööstab ümber KODUMAA
lambanahku HELEHALLIKS
moodsate KARUSMANTLITE jaoks.

Surma läbi lahkunud end. nõukogliiget

Villem Lellep'it

mälestavad

Toompea Kaarti koguduse juhatus ja nõukogu.

Avaldan sügavat kaastunnet

Villem Lellep'i

perekonnale nende raske kaotuse puhul

E. LERENMANN.

Armast poega ja wenda

Karl Jänes't,

surn. 24. now. 1935. a.,

mälestawad ta 2. surma-aastapäewal

wanemad ja õed.

Tähtede taga nüüd koidab sul taewas,
ootus ja lootus seal täide sul läeb!

---

83. eluaastal lahkus siit maailmast meie unustamata tädikene

Lydia Timotheuse t. Kolosowa

(sünd. Djakonowa)

Omaksed.

Vann. adv. abi

H. G. Rossmann

Kinga 1.
Kõnet. 9—10; ½4—½5.
Tel. 434-18.

Lahkus jäävalt meie väimees ja sugulane

Villem Lellep

Vaikses leinas

P. Liebus abikaasaga — Abja-Sarja.
Perekond Liebus — V.-Antsla.
Perekond Tarmisto — Õisu.

Armast I klassi õpilast

Atko-Jüri Tender'it

mälestab kurbuses

Tallinna linna 8. algkool.

Waikselt uinus igawesele unele minu armas mees

Hans Oniks,

sünd. 21. XI 1883., surn. 23. XI 1937.

Kirstupanek 24. now. kell 8 õhtul Wene tän. 1—24. Matmine 25. now. kell 1 Pühawaimu kirikus ja sealt Rahumäe kalmistule.

Sügawas leinas **abikaasa.**

„LASTE RÕÕM" on laste maailm.

EESTI DRAAMA TEATER

Eesti Draamateatri ringreisid

„Mees trumpidega"
Hugo Raudsepa komöödia 3 waatuses.
Näitejuht — Ed. Türk.
Dekoraator — W. Blunt.
Räpinas, kolmap., 24. now.
Petseris, neljap., 25. now.
Ostlas, reedel, 26. now.,
Haanjas, laup., 27. now.,
Sännas, pühap., 28. now.,
Karulas, teisip., 30. now.,
Antslas, kolmap., 1. detf.,
Walgas, neljap., 2. detf.,
Tõrwas, reedel, 3. detf.,
Tsirgulinnas, laup., 4. detf.,
Rõngus, pühap., 5. detf.
Algus igal pool kell 8 õhtul.

Noorsooteater
Samades kohtades, samadel päewadel algusega kell 4 p. l.
nukuetendus
Kawas:
1) „Reis ümber ton" — A. Alwenariuse lugu lastele. Nukuteatrile kohandanud A. Kiwilas.
2) „Lillhaldjah" — A. Kiwila dramatiseering hiina aineil.
3) „Mänguasjade mäfs" — G. Helbemäe lugu lastele.
Näitejuht — Wold. Alew.
Lawapildid — U. Martin.

EESTI DRAAMA TEATER

Eesti Draamateater Tallinnas.
NOORSOOTEATER.
Laupäewal, 27. novembril, kell 4 p. l.
4. korda
„Aladini imelamp"
(2. jagu)
Muinasjutt laulude ja tantsudega 8 pildis, samanimelise muinasjutu järele kogust „1001 öö". Olude kohastanud — Heino Anto.
Lawastus — Elmar Nerep.
Lawapildid — Pärn Raudwee.
Muusika — W. Jakobson.
Riietus — Karin Luts.
Tantsud — Gerd Neggo ja S. Bärenklau.
Kaastegew Gerd Neggo tantsustuudio.
Laupäewal, 27. novembril, kell ½8 õhtul
35. korda
Oskar Lutsu
„SUVI"
A Särewi dramatiseering 3 waatuses (6 pildis)
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lawapildid — Pärn Raudwee.
Riietus — Karin Luts.
Pühapäewal, 28. novembril, kell ½8 õhtul
100. korda
„Kevade"
Andres Särewi dramatiseering 3 waatuses (6 pildis) O. Lutsu „Kewade" järgi.
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lawapildid — Pärn Raudwee.
Kassa awatud neljapäewast kella 11—1 e. l. ja 5—8 õht.

Pidud

ESTONIA TEATER

Keskнädalal, 24. novembril, kell pool 8 õhtul
13. korda
harilike hindadega
„Tatra tüdruk"
Operett 3 waatuses 15 pildis. Tekst: Juuli Rõõmusaare. Ümber töötanud Agu Lüüdik. Priit Ardna muusika.
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.

Neljapäeval, 25. novembril, kell ½8 õhtul
12. korda harilike hindadega
„Mees, kelle käes on trumbid"
Hugo Raudsepa komöödia 3 v.
Pääsmed Kr. 1.50 kuni 20 s.

Reedel, 26. novembril, kell ½8 õhtul
6. korda harilike hindadega
„Müüdud mõrsja"
B. Smetana ooper 3 waatuses.
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.

Laupäeval, 27. novembril, 14. korda harilike hindadega
„Tatra tüdruk"
Operett 3 waatuses 15 pildis. Tekst Juuli Rõõmusaare. Ümber töötanud Agu Lüüdik. Priit Ardna muusika.
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.

Teatri kassad awat. kl. 12—4 p. l. ja õhtul kella 6 poole 9.

KINO HELIOS

Täna viimast päeva
„Naiste paradiis"
Homme
„Ju-Ju"
Maria Andergast, Albrecht Schoenhals.

TOULISTEATER

Kolmapäeval, 24. novembril, kell ½8 õhtul
Ruts Baumani tuluõhtuks
17. korda
„Mehe külje alu"
M. Jotuni naljamäng lauludega 3 waatuses 15 pildis.
Pääsmed 40 — 150 senti.

Neljapäeval, 25. novembril, kell ½8 õhtul
8. korda
„Kolmekrossi ooper"
J. Gay — B. Brechti lugu lauludega 3 vaat. 10 pildis. K. Weilli muusika.
Pääsmed 25—150 sendini.

Reedel, 26. novembril, kell ½8 õhtul
viimast korda üldhindadega
„Häda õnnega"
Juhan Kihulase komöödia 3 waatuses 5 pildis.
Pääsmed 25 ja 50 senti.

Laupäeval, 27. novembril, kell ½8 õhtul
4. korda
harilike hindadega
„Inimesed ajujääl"
Pääsmed 20—125 sendini.

Esmaspäeval, 29. novembril, 52. korda
üldhindadega
„Õitsev meri"
Andres Särewi dramatiseering Aug. Mälgu romaani järgi 3 waatuses 8 pildis.
Pääsmed 25 ja 50 senti.

Kassa awatud iga päew kl. 12—4 ja 6—8

Arstid

Dr. B. Ring

Sise- ja nahahaigused.
10—12, 4—7.
Viru 22—3, telefon 447-61.

Silmaarst

Dr. Kropman

Vastuvõtt kl. 10—12 ja 4—6.
Pärnu mnt. 21.
Telefon 459-15.

Hambaarst

Sergei Rešansky

Pikk tän. 47—5
võtab jälle vastu hambahaigeid äripäevil kl. 9—12 ja 2—7 õhtul, pühap. kl. 10—1.

Kunsthammaste laboratoorium.

Hambatehnik A. KOPPEL

Elan nüüd Narva mnt. 4—3, telef. 312-52.
Kuld- ja kautšuktööd.

Tunnid

Algaja soovib võtta
viiulitunde
koos noodiõpetusega. Teatada ühes tingimustega slt. „22/7322"

Masinakirja tunnid
Nunne tän. 1—2. Õpilaste vastuvõtt kella 10—1 ja 4—7 õht.

Masinakirja
kiirkirjus ja harjutused.
Harju 29—8.

Eesti keele
tunnid. Tehnika t. 13—14 (aiavärawast).

Matemaatika
ja füüsika tunnid igas ulatuses.
HARJU 35—1.

Masinakirja
kiirkursus 10-s. pimedal süsteemil
Harju 35—1.

Saksa keel.
Konversatsioon, tõlked, koolikava. Rüütli 2—5. Tel. 433-86. Kella 8—12 ja 3—8.

Inglise, prantsuse, saksa, wene ja hispaania keelt õpetab kõrg. har. meesõpetaja Berlitzi ja Mertneri meetod, kiiresti ja põhjalikult rääkima. Ladina keele tunnid. Eksamitele ettewalmistamine. Nõrkade järeleaitamine. Kirjawahetus. Tõlked. Tartu 24—6.

Mitmekesiseim laste lugemisvara on „LASTE RÕÕM"

Töötsimised

Abielupaar palub
kojamehekohta
Mees teeb ka majas igasuguseid remonttöid. Kirjad palutakse slt. „11/7311".

Korralik maatütarlaps
palub kohta
lapsehoidjaks või nõudepesijaks. Kirjad slt. „6/7306".

---

2 noort Läänemaa neidu (üks Vormsi saarelt) vajavad
majateenijakohta,
Kaubelda kella 18—20 õhtul Kentmani tän. 11-a krt. 8.

Lp. tööandjad!
Maalt tulnud noor tütarlaps otsib kohta toiduainetekauplusse abiliseks või söögimajja nõudepesijaks. Kirj. slt. „36/7336".

Lp. tööandjad!
Võimaldage ajutiselt raskustesse sattunud noormehele mingit tööd, on nõus kõigega. Teatada slt. „33/2833".

Lp. tööandjad!
Kas tõesti ei leidu virgale töökale naisterahvale mingit tööd vabrikusse, tööstusse, kraamijaks või ükskõik mis tööd? Võib ka õpilasekoht olla või ajutine töö. Pakkum., slt. „15/7315".

Korralik haritud 25-a. preili soovib
teenistust
On töötanud tööstuses, kontoris ja äris, tunneb masinakirja, olemas soovitused. Teat. slt. „13/7353".

Lp. tööandjad!
Kas leidub karskele 23-a. noormehele mingit tööd ükskõik mis alal, pal. teat. kirj. slt. „8/7348".

Kautsjonivõimeline maanoormees otsib
teenistust
ärisse kaubalattu, vabrikusse. Kirjad slt. „14/2854".

Lp. tööandjad!
Palun, võimaldage ausale korralikule noormehele ükskõik missugust tööd, tunneb veidi puu-, raua, värvimistööd, kohaneb kõigega kiiresti. Kirjad slt. „24/2864".

Soovin
majateenijakohta väiksemasse lihtsamasse perekonda, soovitus olemas. Kirjad slt. „19/7319".

Vilunud pärsia
vaiba sõlmija
otsib tööd. Kirjad slt. „25/2865".

Varem teeninud
majateenija
palub kohta paremasse perekonda perenaiseabiks või restorani nõudepesijaks. On rahul kõigega Kirj. slt. „1/2841".

Soovin kohta
uskliku rätsepa või õmbleja käealuseks, tunnen mõlemat tööd. Kirj. pal. slt. „29/2869".

Neiu soovib
teenijakohta oma korterist käies, on olemas tunnistused ja soovitused. Kirjad slt. „23/7323".

Energiline saarenoormees, 24 a. v., otsib mingit sisemist
tööd
ärisse, tööstusse või lattu. Poolekuupalk soovitajale. Kirjad slt. „37/2837".

23-a. maaneiu
palub kohta tööstusse, majateenijaks, vabrikusse või mujale. Teat. Liivalaia t. 58—2 „Epp".

Energiline
hea välimusega ja esinemisoskusega noormees, kes valitseb 3 kohalikku keelt, otsib vastavat kohta või esindust. Tutvusringkond Tallinnas ja provintsis. Pakkumised kirjal. slt. „4/7344"

25-a. noormees
otsib poolõppinud tisleri kohta. Võib ka mõni muu töö olla. Kirjad slt. „5/7345".

Õhtuti kooliskäija
tütarlaps
palub päevasteks tundideks mingit tööd, kas ärisse õpilaseks või laste juure päeval. Pal. teat. slt. „8/7068".

Majaomanikud!
Võtan enda peale kõiksugu ehitus- ja remonttöid soodsate hindadega. Paldiski mnt. 45-a—1.

Noor korralik abielupaar otsib
majahoidjakohta
võib ka juure maksa. Kirjad slt. „31/7291".

Püksirätsep
otsib tööd. On vilunud tellitud töös, võib ka kodus teha. Kirj. slt. „32/7332".

Korralik karske mittesuitsetaja
maanoormees
otsib lihtsamat tööd ladusse või veoautole. Reimani tän. 5—4.

Kõrg. harid. isik, organiseerinud ja juhtinud üle 5 aasta iseseisvalt kaub.-tööstusl. ettevõtet, astuks
osanikuks
Kr. 2000—3000 soliids. ettevõttesse. Omab väga head kindlustused. Kirjad saata slt. „13/2853".

Korralik noormees palub
kütjakohta
tööstusse, asutusse või eramajasse, omab teoreetiliselt ja praktiliselt täielised teadmised, on vastava kursuse lõpetanud, on rahul ka igasugu muu kindlama teenistusega. Teat. kirjal. slt. „26/7286".

Juba weerand aastasada walmistame
kõrgekwaliteedilisi

kontoraamatuid

Kiire tellimiste täitmine. Kõik erisoowid täidetakse täpselt. Igasugused erilniatuurid. Sobiwad hinnad.

GUSTAW PIHLAKAS
KIRJAÜMBRIKUTEHAS, PABERKAUPADE, KÕITMIS- JA LINEERIMISTÖÖSTUS, **TALLINN, TOOMPUIESTEE 18, TELEF. 434-79**

KUULUTAJAILE TÄHELEPANU!

23. nov. sisse tulnud kirjad.

1/2481	3	1/3121	1	22/6602	8	22/2622	30
1/6501	1	2/6582	1	22/6762	1	22/3582	1
2/6702	3	2/6462	8	23/6843	2	23/2703	3
2/6542	1	2/2482	1	23/6763	1	24/6564	1
3/6503	1	3/6823	3	24/6404	1	24/2744	2
4/2484	7	4/6984	3	24/6844	1	25/3105	1
4/6944	3	4/6504	2	25/6645	1	25/6605	2
4/6384	2	4/2524	2	25/6965	1	26/6686	10
4/3444	1	4/3364	4	26/6526	1	26/2746	1
5/2605	4	5/6545	1	26/3586	1	27/6647	4
5/6825	2	5/6985	1	27/6727	9	27/2707	3
6/2726	10	6/2526	2	27/7007	1	27/6807	1
6/2566	3	6/6466	3	28/2748	2	28/2548	1
6/6866	1	6/6346	1	28/6648	2	29/7009	3
6/3486	1	7/6787	1	29/2709	2	29/6649	3
7/6987	1	7/6747	1	29/6769	1	29/6639	1
8/6748	11	8/6988	1	29/2749	2	29/6809	2
8/6668	3	8/2728	1	29/2509	1	30/6650	3
9/6629	2	9/6869	3	30/6810	2	30/2510	1
10/3370	1	10/6990	2	30/6490	1	30/6610	1
10/2650	3	10/6510	4	30/2750	2	31/6771	6
10/7350	1	11/6511	11	31/6931	2	32/6492	1
11/2491	3	11/6991	3	33/6493	7	33/6933	9
11/6551	1	11/2611	1	33/1497	1	33/6853	1
11/6791	1	11/6911	1	34/6534	2	34/7014	6
12/6952	2	12/6352	1	34/6814	1	35/6535	4
12/6672	1	12/2732	3	35/6855	1	35/7015	3
13/2733	5	13/2533	2	35/6695	1	35/2075	1
13/6873	3	13/6473	1	35/6015	1	35/2475	2
13/6993	3	14/2734	4	36/6776	3	36/6896	1
14/2614	1	14/6994	5	36/2436	1	36/6976	5
14/6554	1	15/6995	4	37/6817	21	37/6697	13
15/6635	6	15/6355	1	38/6938	6	38/6418	1
15/6755	1	16/6636	3	38/3598	1	38/6618	3
16/6316	6	17/6517	9	39/6579	3	39/7019	4
17/2537*	1	17/2577	1	39/3359	1	40/7020	4
17/6557	2	17/6597	2	40/3400	1	40/3120	1
17/6547	1	17/2497	1	40/2680	2	40/6740	1
17/6357	1	18/6578	3	40/3560	2	40/6830	1
18/2698	2	19/2739	6	40/2480	1	A. 8780	6
19/6679	4	19/6839	1	A. 8736	13	A. 8711	2
19/6999	3	19/3539	1	B. 4625	3	K. 112	3
20/2540	3	20/2700	3	M. 11332	1	R. 11358	3
21/2501	1	21/6601	1	Metsaametnik	541		1
21/2541	1	21/6881	1	Helmile			1
21/3261	2	21/6241	1	Abielluja			1
21/6641	1	22/6482	2				

Kokku 515 kirja.

Kutsetunnistusega
pagar
otsib tööd, võib ka ärasõiduks. Kirjad slt. „22/2862".

23-a. maanoormees soovib väikese tasu eest vorstitööstusse või lihakarni
õpilaseks.
Kirjad slt. „17/2857".

Südamlikud prouad, võimaldage
netule tööd
üksiku proua juure või väikesesse perekonda, oma korterist käies. Kirj. slt. „10/2859".

Aus keskharidusega, sissesõitnud
neiu palub kohta
ärisse, haiglasse, tööstusse või ükskõik kuhu. Kirj. pal. slt. „2/2842" või helistada ainult pärast kella 3 telefonil 430-70.

Korralik töömees palub tööstusse või midagi muud pikemaajalist
tööd.
Kirjad slt. „15/7355".

Noor maaneiu
palub kohta
perenaiseabiks või ütsitseenijaks, on enne teeninud. Kirj. slt. „31/2871" või Pitk t. 29-a krt. 20.

Korralik noormees soovib
majateenijaks.
Tuleb toime tubaste töödega, oskab iseseisvalt keeta. Kirjad üle Eesti slt. „28/7328".

Majateenija,
venelane, otsib kohta, oskab keeta ja peseb pesu, omab tunnistusi. Pal teat. kirj. slt. „29/7289".

Neiu,
gümnaasiumi haridusega, otsib mingit teenistust. Kontoritöös kauaaegne praktika. Kirjad slt. „37/7337".

Kolmap., 24. nov., kell 8 õht.
Estonia kontsertsaalis

Ada Juurup

koloratuur-sopran

KONTSER

Klaveril: P. P. L

KAVAS: Mozarti, Schuberti, Brah Rossini, Saare, Aaviku, Tschaikov Kreisleri, Thomasi j. t. heli

Pääsmed: Kr. 2.— kuni 50 s., 35 s., eelmüügil Estonias, alates 23.

TALLINNA NAISHARIDUSSELTS
korraldab neljap., 25. now. s. a. kell 8 õhtul Pärnu n (tagahoovil) Tallinna Rahwamaja saalis
loengu, kõneleb dr. med. **K. TOOMING**
teemal:
„Kuidas ja millest tekib waimuhaigu
Sissepääsul wabatahtlik maks, alammäär 10 senti

Teadaanne.

Teatatakse, et 30. nowembril 1937. a. kell 10.0 Tallinnas, Pikk tän. 20, Kaubandus-Tööstuskoj ruumes peetawal **enampakkumisel müügil määratud**

palkidest

jääwad wäljapakkumata müügiüksused nr. nr. 5 ja 52 Kiwinõmme metskonnast, kokku umbes 14 tm. okaspuupalke.

A-S „Eesti Metsatööstus"

Kohtla-Järwe käewandus annab wälja arw 1. jaanuarist 1938. a. rahwamaja alkoholita

einelaua

Ruumid, küte, walgustus — tasuta. Toidu- ja kööginõude kaewanduse poolt. Einelauapidaja peab wõimeline ol wajaduse korral toitlustama suuremat arwu külal Kirjalikud pakkumised ühes senise tegewuse kirjeldus saata aadr.: Kohtla-Järwe, telefon Jõhwi — 5, kust s ka lähemaid teateid.

Harjumaa Keila valla Tuula algkoolimaja tuskomisjon annab Keila vallamajas 7. detsem 1937. a. kell 12 avalikul suusõnalisel vähempak misel välja

Tuula algkoolimaja ümberjuureehitustööde lõpuleviimis

(vooderdamise, ustc, akende ja seesmised) t tööandja ja ettevõtja materjalidest.
Tagatis 10% pakutavast summast.
Tööde lõpetamise tähtaeg 1. juunil 1938. a
Ligemaid teateid saab Keila vallamajast tööpäeval kella 9—14.

Keilas, 22. nov. 1937. a. Nr. 793.

Keila vallava

VIKING ASKIM

Odawad NORR

kalossi ja botiku

En gros ladu „ELGEN" Uus t.

Sv. V. V. Ehitus-Korteriosakond annab wälja jalikul vähempakkumisel 11. detsembril 1937. kell 10.00

16.000 kg. värnitsa hankimise.

Kirjalikud, kinnistes ümbrikkudes pakkumised hangete seaduse § 42 nõuete kohaselt märgusõna „Värnitsa hankimise vähempakkumine" saata osak nalc Tallinnas, Uus tän. 10, eelpooltähendatud aj

Pakkumiste tagatistrahvi suurus Kr. 900.—. Ti mused näha osakonnas äripäevadel kella 8—13.

Therese Wiitisma
keedukursus
Wene tän. 12—8.
Kõnet. 2—4 p. l.
Käesolewa emeltri wiimne kursus lähemal ajal. **Kavas peale ka uuemaid jõulutoite**

Cand. rer. merc. HANS MARGENS

Raamatupidamise kursuse

Õhtuse jõulugrupi algus 26. nov
Õppemaks 30 kr. Lõpetajaile diplomid. Viru tän. 14
Õpetus põhjalik ja kiire.

Suurem tööstus otsib kaasatöötajat

OSANIKKU

Pakkumised slt „17/7397".

Ilmus müügile

ASTROLOOGILINE KALENDI

linna- ja 1938 maarahv

Saadaval ajalehekioskites, raamatukauplustes ine

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühistu trükk.

Nõukogude talupoeg

„Päevalehele“ kirjutanud ins. N. Basseches

Kuulsates omawalmistatud wiiskudes, omapärases kitlis jämedast kodukoetud riidest, wiltmiits peas ja tiikk kõwa, kasekoorega segatud leiba käes — sellistena kujuteldi alati wene talupoega, „mushiku“. Sieti polegi teada, millise kuju on wõtnud niiid see endine kirjaoskamatu, see wene kirjanduse populaarne, nii omapärane kuju. Kas ta näib umbes nõnda, nagu teda kujutas kord ilus reklaam — kõrgeis, läikiwais säärsaapais, laiades jametistes piikstes, punasest siidist wene särgis, mustas nokkmiitsis, löötsharmoonika käes? Tegelikkus on hallim, eht wiletsuse pilt wärwikirewa plakati kõrwal. Wene talupoeg on teinud läbi raskeid aegu. Rewolutsioon tõotas talle maad. Kui Stalin tahtis säilitada Nõukogude riigimajanduse struktuuri, siis ei jäänud tal muud üle kui teha lõpp Leninilt wäljakuulutatud uuele majanduspoliitikale ja põllumajandust samuti riigistada kui tööstus seda juba oli. Meenutagem seda wiimaste aastate sündmust lühidalt:

1928. a. algas kollektiwiseerimiskampaania. Wormiliselt wabatahtlikul alusel. Tegelikult aga tugewa administratiiwse surwe all. Et politseiwõimude tegewusel oleks wähemalt wäliselt olnud rahwa tahte kate, selleks hakati külas kohe tekitama algastmelist klassiwõitlust. Tehti algust suurtalupoja, kulaku, wäljaajamisega. Kulak pidi olema külakurnaja. Tegelikult aga oli kulak ainult jõukas talupoeg. Igas piirkonnas tarwitati erinewat jõukusemõõtu, nii kuidas oli mingi piirkonna majanduslik seisukord. Kulakute waranduse ülewõtt ja wäljasaatmine oli wäga primitiiwne. Loomad ja inwentar tuli üle anda uutele kolhoosidele. Maja, kui seda sai kasutada üldiselt, konfiskeeriti kogukonnale, tegelikult aga pandi sinna elama niinimetatud waesed talupojad. Muidugi said rikka talupoja maja endale suurimad kisakõrid, kes oskasid tõsta eriti walju häält reshiimi poolt, nõuda eriti energiliselt „kulaku kui klassi likwideerimist“. Muu jõuka talupoja omandus, nagu majapidamisriistad, jagati küla kehwikute wahel. Talupoeg ise ühes oma perekonnaga geti lihtsalt wälja. Muidugi leidus igas külas selliseid kehwikuid, kes olid wäga kulakuklassi likwideerimise poolt. Ja kuna kulakuklassi likwideerimist ja kollektiwiseerimist propagandaliselt alati mainiti koos, siis oldi ka kollektiwiseerimise poolt.

Ent siiski tekkis laialiste talupojakihtide wastupanu. See talupoegade wastupanu sunniwiisilisele kolhoosiajamisele ilmnes esmajoones omapärases passiiwses wastupanus. Talupojad tapsid loomad maha, löhkusid oma inwentari, põletasid wilja, et seda mitte anda riigile. Niiid hakkas riik tarwitama waljemaid surweabinõusid. Tulid mahalaskmised, wangistused, wäljasaatmised. Wastuseks järgnes talupojalt algastmeline isiklik terror. Nõukogude lehed kubisesid teadetest riigi- ja parteitegelaste tapmiste kohta küülas. Küila wõeti tegelikult piiramisseisukorda. Enne seda oli majanduslike sunnikindlustena asutatud suuri riigimõisaid wiljawabrikuina. Need pidid walitsuse ses wõitluses tegema talupojast rippumatuks. Ja edasi tehti politiiliseks sunnikindluseks traktorijaamad, mis pidid talupoja maad wiljelema. Iga traktorijaama juures asutati suurte wolitustega poliitilised osakonnad, kes olid oma piirkonnas iga talupoja elu ja surma isandad. Niiid wõttis talupoeg tarwitusele wiimse, hirmsaima relwa, hakkas panema kätt oma elu külge. Riik oli kõik wilja ära wõtnud. Talupojale ei jäänud enam, millest elada. Ainult sellele jagati weel toiduaincid, kes täitis kuulekalt walitsuse tahet, töötas kollektiwiseeritud põldudel. Talupoeg ei tahtnud aga kolhoosis töötada. Suurtest Nõukogude wiljapiirkonnist, Ukrainast ja Põhja-Kaukasusest, põgenesid talupojad muinasjutulisele maale teispool Kaukasuse mägesid, kus kuulu järele ei pidanud olema kollektiwiseerimist. Enne põgenemist häwitati aiad, majad. Paljud heitsid end meeleheitest aetult ning näljast kurnatult sageli rongi alla. Kui nende ridade kirjutaja 1931. a. Moskwast sõitis Sotshisse Mustamere ääres, heitsid end Harkow-Rostoki liinil seitse talupoja perekonda sõitwa rongi alla. Raudteelased jutustasid õudseid lugusid. Raudtee eeskirjadest kaotati nõudmine, et rong inimesest ülesõitnult peatuks.

Kaugel steppides, kus elasid rändrahwad, kes ka näitasid passiiwset wastupanu oma karjade kollektiwiseerimisele (seal riik pidas wõitlust „baide“ wastu), tekkis nälg. Kasakad ja kirgiisid sõitsid Orenburgi ja Semipalatinskisse, sinna, kus tsaari ajal olid riiklikud wiljaaidad näljaasjaks. Sealt ei leitud aga mingeid wiljaaite ja nad läksid tagasi steppi, oma wanadele karjamaile, jättes algastmeliste rahwaste kombe järele oma lapsed steppi. Ukraina ja Põhja-Kaukasuse steppidesse jäi lamama tuhandete nälgasurnute laipu. Rongid wedasid inimesi sadade tuhandete wiisi põhjapoole, metsapiirkondadesse. Siingi oli inimeste kaotus suur. Talupojad ja nende perekonnad lukutati talwel mahajäetud kirikusse Arhangelskis. Kirik aga unustati küütta ja lukutaha panduist külmas suurem jagu ööseel surnuks. Ametlikult teatati wälismaa ajakirjandusele: Põhja-Kaukasusest saadeti wälja kolm küüla, suured kasaka staniitsad, kokku 53.000 inimest. Wõiks weel teatada wäga paljusid üksikasju. Ametlikult ei salatud, et oli antud wälja käsk, et kui keegi talupoeg on wälja saadetud, ei tohi keegi tema perekonda abistada. Kui parimal juhul talupoeg tuli tagasi pärast kunekuist wangistust, ei leidnud ta oma naist ega wiit last enam elusalt eest, nad olid nälga surnud. Sest, nii arwas walitsus, kui wangistatud kulakud teawad, et nende perekondade eest hoolitsetakse, siis on nende wastupanu weel energilisem.

1931. a. ilmus Stalini kiri, milles hoiatati liialduste eest. Sel polnud tegelikult mingeid tagajärgi. 1932. a. ilmus kuulus seadus sotsialistliku omanduse kaitseks, mis nägi iga kolhoosimajanduses toime pandud warguse eest ette surmanuhtluse. Inimesi lasti maha seepärast, et nad nälgides olid oma endiselt põllult kannud koju rukkinabra, olid wõtnud riigile kuuluwa nöörijupi. Niiid kinnitatakse, et trotskistid teostanud meelega mahalaskmisi, et seaduse liialdamisega talupoja masse üles ässitada Stalini walitsuse wastu. Täpselt nõnda, nagu pärast suuri protsesse olekatawate Ukraina rahwuslaste wastu 1933. a. kinnitati, et Ukraina rahwuslased olewat kollektiwiseerimisi teostades meelega liialdanud, et masse wastupanuks „üles piitsutada“.

Alles 1933. a. tuli teataw pööre. Algas talupoja lepitamine. Kuid küülas wõidetud positsioonist ei tahetud loobuda. Põllumajanduse bürokratiseerimine jäi kehtima. Talupoeg aga hakkas saama osa põllumajanduse tuludest. Talle anti oma maja, oma aed ja teataw hulk loomi, kuid mitte tööloomi, kes ei tohi kuuluda talupoja eraomandusse. Kui naturaalmaksud riigile on sooritatud, jagatakse lõikus kolhoosi liikmete tööwiljakuse järele. Teiste sõnadega — kollektiiwmajapidamine on õieti riiklik ettewõte. Kuid wastuoksa tööstusele riik ei wastuta siin töötasu eest. Ei määra ka mingeid kindlaid töopalku. Maksetakse talupojale tema oma töö ülejäägidest. See rahisõlmimine mõjus mõneks ajaks ja oli talupojale oluliseks kergenduseks. Haawad hakkasid paranema. Ning riik hakkas talupojale õigeaegselt tegema teisi kontsessioone. Naturaalsaadusi, mis talupojale jagati, wõis ta ise turustada wabade turuhindadega. Küll alles selle järele, kui kolhoos oli täitnud oma kohustused riigi wastu, riiklikku wiljanormi ära andes. Ja muidugi ainult lähimal turul. Isegi see nii wäga piiratud wabakaubandus kergendas kogu maa toitlustamist. Tänawu on jälle mindud mõne astme wõrra edasi. Mõne kun eest tehti talupojale kingitus, alandades weidi tekstiilsaaduste hindu. Niiid, kus on selgunud, et tänawune lõikus on wäga hea, lubati kohe ülejääke wiia turule, juba enne riiklku wiljamaksu äraandmist. Selle tagajärjel langesid liig kõrged hinnad turgudel kohe tunduwalt.

Ei saa salata, et hoolimata miljonilisist inimohwreist wene küla on praegu teisgugune kui enne sõda. Seal on ühinguid ja klubisid, wäikesi raamatukogusid, mõnikord ka kino ja kaitseühing. Talupoeg wõib küla nõukokku, kooperatiiwi ja kolhoosi juhatusse walides mängida kodanikku. See on aimult mäng, sest kandidaadid määrab walitsus. Wiisjud ja talupojakuub surewad wälja. Mitte et talupoeg ei tahaks neid kanda, waid et talupojast käsitööline, kes neid tarbeesemeid walmistas, on ammu häwitatud. Kollektiwiseerimiswõitluses ta häwitati küla „burshuina“. Siin-seal piiitakse talupoega poliitiliselt ergutada. Üks miljoni seast kutsutakse Moskwasse, kus ta näeb Stalinit isiklikult ja sõidab siis grammofoni wõi jalgrattaga kodukülla tagasi. See on odaw preemia selle 23 miljardi rubla eest, mis riik riiklikult wiljakaupluselt kõrget wahekasu wõttes teenib talupoja arwel.

Ons talupoeg rahul? Ons ta unustanud miljoneisse tõuswad inimohwrid? Seda on raske ütelda. Keegi pole nii kawal kui wene talupoeg. Kakskümmend aastat on temast teinud täuslikku näitleja. Nõukogude kodanikuga ta räägib üldse ainult fraase, nagu trükitud propagandaraamat. Wälismaalasega rääkides küsitleb eswalt tema ise. Küsitleb ja küsitleb, kuni ón umbkaudu saanud kujutelu oma partei waimsest seisukohast. Ning siis räägib ta nõnda, nagu partner seda meelsasti tahab kuulda. Ta on kas sajaprotsendiline Nõukogude patrioot wõi sajaprotsendiline wasturewolutsionäär. Kumbki ei tarwitse olla tõsi. Ent kuidagi pole grammofon ja raamatukogu, raadio ja küülakool siiski täitnud tema tegelikke talupojasoowe. Sest sageli on kuulda omapärastest streikidest. Naised, keda külas ikka aetakse ette, kui on midagi riskantset, ütlewad et tahawad enne oma aeda harida kui „Stalini“ põldu. Siis kirjutawad Nõukogude lehed jälle lõikusekampaania halwast ettewalmistusest, suurtest kaotsiminekuist wiljakogumisel. Millal ennem talupoeg, kes on tuntud oma ihnusega, jättis wilja põllule wõi peksmata? Need on sümptoomid, et kuskil talupoja hinge siigawustes on säilinud igatsus millegi muu järele. Kuid wastupanu hirmsad ohwrid on Nõukogude talupoja teinud poliitiliselt kawalaks. Kawalasti silmi pilgutades, end patrioodiks tembeldades ta waatleb wõitlusi „ülal“. Wõib-olla sunnib wõitlus seal ülal wõimumehi tegema uusi kinke talupojale?

Kaubandus-tööstuskoja esimehe J. Puhki ettekanne

Uus põhiseadus kindlustab eraalgatusele avarama tegevusvälja

Miks peaks riik tõmbuma tagasi ettewõtlikkusest?

Eile-õhtusel Eesti majandusteadlaste referaatkoosolekul Seltskondlikus majas kõneles kaubandus-tööstuskoja esimees J. Puhk teemal: „Majanduslike jõudude arengu wõimalusist uue põhiseaduse alusel“. Koosolekule oli tulnud rohkesti majanduselu esindajaid, kuid õige wähesel arwul majandusministeeriumi kõrgemaid ametnikke.

Kokkuwõttes ütles referent oma ettekandes järgmist:

Te teate, et uus põhiseadus on ära märkinud meie riikliku arenemise alused ka majanduse alal. Uues põhiseaduse § 27-das on öeldud: „Töö on iga tööwõimelise kodaniku au ja kohus“ ja § 24-das: „majandusliku elu korraldamine peab toimuma õiguse põhimõttel“. Edasi § 25-das öeldakse: „seaduses määratud alusel on kodanikel wabadus elukutset walida, ettewõtteid awada, tegutseda majandusaladel ja koonduda majanduslikesse ühinguisse ja liitudesse“.

Nagu näete, on need põhiõigused antud eesti rahwale selleks, et iga riigi kodanik, individuaalselt wõetuna, saaks wõtta osa loowast tööst, olgu see siis füüsiline wõi waimne. Uues põhiseaduses see töö on tunnustatud mitte üksnes isiku õiguseks, waid ka kohuseks ühiskonna wastu. Sellest lähtuna tahab tulewane riigikord meie majanduselu korraldamisel maksma panna ka teatud wabadused, nagu seda märkisin põhiseaduse § 25-dat tsiteerides.

Nii wõiksime siis järeldada, et see,

mida riik siiamaani on pidanud oma ülesandeks, olles mitte üksnes majanduselu korraldajaks, vaid ka majanduse alal tegutsejaks, ettevõtjaks, peaks uue põhiseaduse maksmahakkamisega muutuma.

Wõidaks öelda, ja seda täie õigusega, et majanduslikud wabadused, uue põhiseaduse järele, on wabadused waid niiwõrd, kuiwõrd seda määrab seadus. Sest on ju § 25-das selgelt öelbud, et ainult „seaduses määratud alusel on kodanikel wabadus elukutset walida, ettewõtteid awada, tegutseda majandusaladel“ jne., kuid misõigused on ja saawad olema need seadused ja määrused, mis põhiseaduslikele kodanike õigustele piirid panewad, — on weel suur küsimus.

Kui juba põhiseadus on ette näinud kodanikele wabaduse elukutset walida, siis on selge, et seaduseandja lihtseadusega seda õigust temalt wõtta ei tohi. On waidlematult selge, et harilik seadus wõib waid ära määrata korra ja wiisi, kuidas ühe wõi teise elukutse omandamine toimub, kuid seaduseandjal ei oleks õigust, makswa põhiseaduse alusel, keelata kodanikele walitud alal kutse omandamist.

Kuid keerulisem on küsimus,

kuidas tõlgitseda kodanike õigusi tööstuslike ja kaubanduslike ettevõtete avamisel.

Selles küsimuses on Rahwuskogu komisjonides palju ja põhjalikult waieldud ja, ma wõin öelda, ka selgusele jõutud.

Kui juba põhiseaduse § 27-mes ütleb, et „töö on iga tööwõimelise kodaniku au ja kohus“, siis on seega üksik-kodaniku isiklikule ettewõtlikkusele antud täis tunnustus ja see tehtud temale isegi kohuseks.

Järelikult on õigus ettewõtete awamiseks waid üks loogiline järeldus kodanikele pandud kohustusist.

Uue põhiseaduse maksmahakkamisega, mis määrab meie riikliku arenemise alused ja rajab need just isiku õigustele ja isiku kohustustele looma töö suhtes, antakse üksikkodaniku isiklikule ettewõtlikkusele ja selle rajamisele täis tunnustus.

Tähtsamaid momente, mis käsitlemist leiab uues põhiseaduses, on majanduselu korraldamise küsimus õiguse põhimõtteist lähtudes (§ 24). Seda põhimõtet on piiutud küll tõlgitseda sotsiaalse õiguse korraldamise mõistega, kuid seda see paragrahw ei käsitle.

Rahwuskogus wastuwõetud mõistete ja tõlgitsemiste kohaselt käsitab see paragrahw waid riigiwõimu suhtumist kodanikele ühewäärilisuse mõttes.

Õigluse põhimõtte käsitlemine majanduselu korraldamisel on meie uues põhiseaduses tähistatud ses mõttes, et wältida ühtede kodanike eelistamist teistele ja kindlustada kodanike ühewäärilisust seaduseandja ja valitsuse võimude ees.

Mis puutub aga kodanike hoolekande korraldamisse, siis need ülesanded on tähendatud ära § 28-das. Ja seda on leitud tarwilikeks wõtta riigi ja omawalitsuste ülesandeks niiwõrd, kuiwõrd on tegemist tööwõimetuse, wanuse wõi muude mõjuwate põhjustega.

Paralleelselt kodanikele antud õigustega ja neile pandud kohustustega hakkawad maksma uue põhiseaduse jõustumisega ka majanduslike ringkondade esindajad II kojas, n.-n. Riiginõukogus.

See on esmakordne juhus meie rahwal, et majanduslike ja kultuuriliste kutsealade esindajad wõiwad wõtta seadusandlusest, et kindlustada juba seadusandlusega teel meie majanduslike ja kultuuriliste jõudude wabaneemisest.

Wõiksime küsida mõistusues suunas see siis sündi peaks. On wastuwaidlematult selge, et selle suuna meile ära märkinud juba demokraatlik wa mis läbistab kogu meie põhiseadust.

Selle waimu kohaselt kuulub meie majanduselu u jaarenemine ja jõudude koordineerimine just wabamaj duse suunas, samuti kui demokraatia kindlustuseks kur eraettewõtlikkus, üksiku kodaniku majanduslik rippu tus ja iseseiswus.

Kuidas peaks toimuma üleminek praegusist majanduselu korraldusist uutele põhiseadusega rajatud alustele?

Teie teate, et meie majanduselu korraldamisel w sus on juba nüüd asunud üksikuid riiklike ettewõ muutma aktsiaseltsideks, eripõhikirja alustel töötaw ettewõtteiks ja sihtasutusteks.

Wõidakse wõtta, et see on waid wälispidine ko du, kuna sisuliselt on ja jääwad need ettewõtted ü riigi omanduseks ja kuuluwad seega tema waldam nii kapitalide walitsemisel kui ka juhtiwate jõu määramisel. Teiste sõnadega, muutus oleks näiline.

Mulle tundub ja wõin isegi kinnitada, et tegel see ei ole nii.

Walitsusel ei puudu praegusel korral head tahet like ettewõtete aktsiaid mahutada erakätesse, kuid lo lik on ju, et see ei saa sündida üle öö, sest meil pole lõpptulemusi riiklike ettewõtete tasuwuse kohta.

Ma ei kahtle, et riiklike ettewõtete hea tasuwuse res meil kapitale siisti leiduks, mis riiklikesse ettewõt se wõiksid rakenduda. Muidugi, nagu eelpool tähe sin, sel tingimusel, et see end hästi tasuks.

Majanduselu korraldamine ei toimu mitte allapoole, waid see peab wälja kaswama majandu jõudude loomulikust arengust ja nõuetest alt üles.

Kui jääme lootma, et riigiwõim meie majandu korraldamise wõtab oma kätesse, siis ei tähendaks mitte iseseiswa demokraatliku rahwa majanduslike dude wäljaarendamist, waid oleks küübilisemaid monopolide hingeelu nähtusi.

Meie ülesanne on kaswataba ja arendada prae ka tulewases riigikorras tublisid ja ettewõtlikke nin mokraatlikke kodanikke, kes suudawad jalul seista is watena õrwalise, riiklikku abita, ja ka ühiskonnale töö ja tegewusega toeks olla.

Pärast ettekannet wõeti rohkesti sõna, suurem osa kõnelejaist asus seisukohale, et p kujuliselle liberaalsetlikule majanduspoliitikale minek ei ole nüüd enam ühesti riigis wõim Seda pole praegu leida ka ühesti riigis. rent wastates sõnawõtjaile tähendas, et rii muidugi kohustatud panema maksma üldko dusi, kuid tegelikus ettewõtlikkuses ei oleks ülesandeks siiski hakata ise otseseks majanda

K/M V.V.DEMIN'i kala-aed- ja puuvilja-konservid
on tuntud headena juba 110 aastat
Nõudke kõikjal!

Rumeenia põllumeeste erakond walitsuse wastu

Bukarest, 23. 11. (ETA) (DNB) Rumeenia rahwusliku põllumeeste erakonna esimees Mihalache pani oma ameti maha. Ta selgitas, et kuna tal ei ole korda läinud oma erakonda walitsuse wiia, siis lahkub ta lõplikult poliitilisest elust.

Erakonna nueks esimeheks waliti endine peaminister Julius Maniu. Ametit üle wõttes Maniu teletas, et rahwuslik põllumeeste erakond jääb truuks konstitutsioonilisele monarhiale.

Maniu on ka warem olnud oma erakonna juhiks. Tema tagasiwalimine arwatakse tähendawat seda, et rahwuslik põllumeeste erakond tahab jatkata wõitlust praeguse walitsuse wastu. Bukaresti saabumisel oli Maniud terwitamas suur rahwahulk. Maniu pidas meeleawaldajaile kõne. Ta kõneles „tumedatest jõududest“, kes tahawad häwitada demokraatlikud põhimõtted.

NÕUDKE „REMEDIA“
SIROLIN'i
-KOPSUHAIGUSTE JA KÕHAROHI

Lapualased „Jumala pilkamise“ wastu

JAK üliõpilased korraldasid Helsingi üliõp konna Hämee osakonna ruumes suure rahwakoos „Jumala pilkamise“ wastu, nagu seda kirjeldab „ Suunta“. Artiklil on pealkirjaks: „Walitsuse ko tuseks on hoolitseda, et siin maal ei tohiks pi Jumalat ja tema püha sõna“.

Enne seda koosolekut nopiti lapua ajakirjan wälja üksikuid lauseid wabameelsest kodanlikus eriti sotsialistlikust ajakirjandusest, mis pidid näi usu pilkamist. Ometi on Soome sotsiaaldemokra ajakirjandus kirikule üsna lojaalne, awaldades hade puhul waimulikke artikleid.

Sel koosolekul on protesteeritud n.-n. ts registrite asutamise wastu Soomes, mis peaksid like waadetega inimestele asendama kiriklikud mis-, laulatus- ja matusetalitused.

„Ajan Suunta“ ise awaldab iga päew kohe kirja järele igapäewase waimuliku artikli l pastoreilt. Kuid wiimane selline piibli motol koos waimulik juhtkiri on paigutatud artiklite wahele les Soomet jälle sarjatakse, et ta pole wälja ast Rahwastelidu rahuorganisatsioonist ja miks luba mõnel ringkonnal rääkida raha kogumise waja Hispaania kodusõjas nälgiwate laste toetamiseks. on tema „kristlik moraal“.

Pierre Frondaie'
armastusromaan
Saatuslik eksitus

21

17.

Nüüd woolas Georges Dewalteri kurb lugu ta huulilt. Kahe tunni kestes jutustas ta seda. Wanahärra kuulas tarkuse ja kaastundega seda jutustust, mida ta tundis juba saadud kirja kaudu, kirja kaudu, mille Dewalter lõpuks oli siiski ära saatnud.

— Õõsel, lausus Georges, kuulsin rongi eemalduwat. Ei näinud seda enam; kuid ta liikumise kära piisis, ja kaugemal, üha kaugemal kuulsin ta mürinat, mis kestis edasi pimeduses, ja nägin ta teed taewas, punast, ebamäärast kuma, mis kahanes. Wiiwuks, õhu tuju tõttu, suurenes masina lõõtsutamine ja põgenewate wagunite kära. Ja siis oli äkiline waikus. Ei midagi enam. Siis tundsin end täiesti üksildasena. Mille meenub kell, mis helises jaamas, kutsudes ma ei tea mida... Kõik wälised aistingud lõikusid elawalt mu ihhu... Ma ei mõelnud midagi ja samal ajal nägin kõik. Mõne hirmsa minuti järele wäljusin jaamast ja hakkasin liikuma Orléans'i suunas. Läksin instinktiiwselt sinna poole, kuhu rong oli wiinud ta minema. Taewas oli selginenud. Kuu waarus jäisel maanteel ja ma kõndisin nagu joobnud mees. Ja siis hakkas uuesti wihma sadama ja ma astusin kuskile hotelli, kurba hotelli, woorimeeste urkasse. Seal weetsin ma öö... Mulle anti küünal, mind juhatati haisewasse tuppa. Siin olin ma oma kodus, tõepoolest kodus, oma wiletsuses. Mul oli tunne, et hotelli peremees umbusaldas mind, et ta piilus mind wõtmeaugu kaudu ja et ma awaldasin muljet, nagu põgeneksin ma halwa teo järel... Kuid see oli mulle üksköik... Ja siis ma awasin oma rahatasku...

Ta kõneles seda tumedal häälel, heitult, inimese häälega, kellele kõik teeb haiget, kes on lõpul ja alasti.

— Usun, et magasin pool tundi. Arkamine, kui ollakse walu wallas, seep see hirmus ongi. Püsid hetk wõi kaks nõrimeelsena ja siis tuleb teadmine uuesti tagasi. Küjutelge, et olin alul unustanud. Utlesin endale: „Aga tõepoolest, kus ma siis olen?“ Ja korraga meenus mulle. Waadake, see on see halwim. Sellal kui magasid, puhkas kurbus, ja siis... Kui te teaksite, mis ma tundsin! Ma ei wõi seda öelda... Ei, ma ei wõi!

Ta haaras pea käte wahele ja waikis.

— Mikspärast ei kõnelnud sa talle? küsis Montnormand kõhklewalt.

Dewalter ajas end aeglaselt pooleldi üles ja waatles teda. Neil tekkis pikk waikus ning wana mees pööras silmad kõrwale.

— Te mõistate wäga hästi, lausus Georges.

Ta tõusis üles:

— Mul oli waid üks mõte: kesta. Kestsin kaks kuud. Niiid on lõpp.

— Sa unustad, lausus ta sõber kõheldes.

— Jumala pärast, ärge öelge mulle seda, hüüdis Dewalter. See oleks hirmus! Mõelge, et mul on waid see: mu pea, milles on mälestus.

Kuid wanake erutus:

— See teeks sulle niipalju haiget, see mälestus! Jah, see teeks sulle haiget. Sellisena, nagu sa mind näed, inimesena, kel ei ole midagi, ka minul oli kord nooruses armastus. See ei lõppenud hästi. Nõh, ja kui ma sellele tagasi mõtlen... ja... sest on juba kaua tagasi... kannatan weelgi wäga.

Ta häält mattus.

— Kas tahaksite unustada? küsis Dewalter.

— Jah.

Kogu wana walu dikteeris talle wastuse, ent Georges tegi sammu tema poole ja kõneles peagu ägedusega, nagu tahaks ta klammerduda selle külge, mis ta oli teinud.

— Olgu, aga mina mitte. Rikastusin kogu oma eluks. Kuni oma wiimse pennini kulutasin ma, et rikastuda. Kus ma olen kuue kuu pärast, aasta pärast, kus ja mis, ma ei tea seda? Tööline? Isegi seda mitte. Ma ei oska töötada kätega... Lõpuks, kus ma ka oleksin, kui olen wäga wäsinud, wäga üksik, awan oma pea, oma südame ja tuhnin, tuhnin neis. Te ennustate mulle palju kannatust?... Tean seda. Olen nagu need wiletsad, kes kawadhommikul koguwad endile tagawara talweks...

Ta hakkas kõndima. Päewawalgus oli kustumas. Ta keeras elektrinuppu. Montnormand nägi teda weelgi hahkjamana kui äsja.

— Sa häwitad enese, lausus ta. Sa mürgistud. Kõik on su aju.

— Mis ei ole ajus? wastas Dewalter. Inimene on hull. Kuidas, teades seda, mis ma teadsin, teades seda... juba ette taunitud, kuidas seletate seda: ma olin õnnelik?

— Selline on kogu elu, lausus notar, laotades kohmakalt oma wäikesi käsiwarsi hampelmani liigutustega Kogu elu!... Kümme päewa... kümme aastat... see on üks ja sama! Kui mõtleks alati lõpule...

— See on õigus, kostis Dewalter. Ja ometigi ehitame meie... Ehitasin tükk tükilt, tema jaoks, isiku. See muutus elawaks, isegi minule. Sepitsesin ta oma piiletest. Teda armastab Stéphane. Ja see oli rikas... Ah! Kui teaksite, kui rikas ta oli!...

Montnormand mõistis wäga hästi, millistest rikkustest ta kõneles, südame, waimu rikkustest, rikkustest, mida rikkus oleks pidanud waid teenima... Omakorda hakkas ta kõnelema sest, mis ta arwas kasuliku olewat. Ta nägi oma sõbra määratut walu ja et sest jagu saada, wiskus ta sellele. Uhtlasi kummaline ja naeruwäärne, ta püüdis seda häwitada kaebuse kawalustega, kes tahab maha lüüa hiiglast. Ta leidis oiwalisi sõnu. Ta jutlustas julgusest, õnnest kaswada kannatuses. Lõpuks pakkus ta oma raha. Georges keeldus. Ta käis peale:

— Mul on usaldust sinusse, lausus ta, teen, et sa oled aus. Sa ei ole midagi halba teinud. Kui oled olnudki nõrk ja ettewaatamatu, sa oled oma eksituse eest tasunud waluga. Sul ei ole enam midagi. Kuid ma laenan sulle, millega ära sõita ja end Senegalis sisse seada. Mul on usaldust sinusse. Teen et sa sõidad ära minu rahaga! Ja et seda mulle tagasi anda ja mulle rõõmu teha, sa hakkad tööle. Sul ei ole õigust keelduda, kuna ma sulle loon kohustuse. Kui tahad, kirjutad sellele naisele sealt kaugelt. Sa wõid seda teha, ilma et tarwitseksid karta ta otsust, kuna sa oled ära sõitnud.

Kuid Georges wastas talle „ei“: kunagi ei saaks Stéphane teada, et ta on talle waletanud. Ta ütles, et saadab talle kirja, et leida ettekäänet reisile ja siis hiljem ühe teise, mis teatab talle, et ta äraolek kestab ja et lõpuks laseb ta aega toimida. Ei iialgi näeks ta teda enam. Ta sõbra sõnad andsid talle jõudu. Ta wiiks kaasa oma walu ja leinaks elawat surnuna. Montnormand nõudis talt, et ta wannuks, et ta sõidab ära. Dewalter wandus. Siis teadis wana notar, et ta oli päästnud Georges'i. Nad kallistasid teineteist ja Dewalter jäi üksinda.

Ta awas akna ja hingas öö külma õhku sisse.

Ta tundis end meeleheitlikuna, kuid kindlana. Tal oli jõudu, mis tal oli puudunud neljakümnekaheksa tunni wältel, hoolitseda enda eest. Ta ajas habeme ära, riietus ja läks linna. Ta läks lõunatama wäikesesse restorani Saint-Lazare'i jaama lähedal, ja sundis end ajalehte lugema. Ent ta oli wõimetu mõistma ainustki rida. Ta oli tegewuses oma walu waatlusega, teades, et tal tuli elada sellega. Ta oli otsustanud distsiplineerida seda, nagu oma igapäewast seltsilist, nagu ustawat ümmardajat, keda ta kawatses maapakku kaasa wõtta. Igakord kui Stéphane'i kuju kerkis tas esile, waatas ta talle otse näkku, tahtes end harjutada talle naeratama. Ta naeratas, ja ta kannatus oli hirmus. Kuid ta oli oma julgusega rahul. Ta tundis end õigel teel ning meenutas endale oma wannet ja raha, mis ta oli wõtnud wastu Montnormand'ilt, wandudes talle ära sõita.

Ta sammus oma korteri poole, millest ta pidi waid järgmisel päewal lahkuma.

Kõndides, küsis ta endalt, kas ta ei nõrgene seal ülal, nois ruumides, mis lõhnasid wee ma järel ja kas see poleks mõistlikum, ku läheks hotelli? Kuid ta mõtles, et ta on n ja pidi niiidsest peale hoiduma kõigist kul Ta mõistis ka, et walu on kõikjal ja et neda oma kaotatud õnne pelgupaigast, argus ja asjatu. Nõnda jõudis ta maja

Saabudes nägi ta Stéphane'i toaeitsi,

Ta nägi teda ja siis ei näinud ta teda e sest ta meeleliigutus oli nii äge, et mõne n kestes, ta oli nagu udust ümbritsetud. L tajus ta, et temaga kõneldi.

Kiire häälega teatas talle toaeitsi, waritseb teda peagu juba tund aega, et Oswill oli Biarritzist tagasi tulnud, et ta kaasa oli teda kohanud, ja et see oli ka korteris. Ta lisandas, et Dewalter ei õieti üles minnes, et sir Oswill on alat wastatud, kuid et „proua“ pärast ei ta midagi...

Juba ta kõneles üksinda. Georges, k hirmust ja wõib-olla rõõmust, oli kadunud ja, ning astmed näisid kaduwat ta samm

18.

Kuna Montnormand tegi pingutusi D teri päästmiseks ja ta ise, jäädes üksinda, setas samaga, kaks teist jõudu, üks — a tus ja teine — wihkamine, segasid e saatusse. Nad pidid ta üle end sulgema k tangidena.

Jõudes Biarritzi, kuhu ta oli sõitnud seks, et mitte ära olla Oswilli saabumisel phane sai teada, et see saabumine oli jub leidnud, et ta mees oli jäänud mõneks pä villasse, ja oli uuesti minema sõitnud. K des teenijaid, need wastasid Stéphane'i härra oli teatanud, et uus äri kutsub Marokosse, ja et ta kasutab oma nais tagasisõiduks sinna. Ta oli lisandanud, e kuuks ajaks ära, ja et talle teadustatak juhtumisi proua jõuab enne teda koju. S lituswiis oli meelepärane lady Oswilli otsustas selle järele, et ta abikaasa oli m nende tõelist olukorda, ja et ta oli n kumbki jätkaks oma wabaduse nautim

Töölise surm auto ja dresiini kokkupõrkel

Raske õnnetus Lutri tänawa ülesõidukohal. — Triigi walla weoauto kihutas mootordresiini ette. — Sõidukid pääsesid kergete wigastustega

Teisipäewal kella kahe paigu põrkasid Lutri tänawa raudtee ülesõidukohal kokku mootordresiina ja weoauto nr. H-366. Sellejuures sai surmawaid wigastusi autol sõitew tööline Anton Mottan, kelle elukoht Triigi wallas Paunküla. Weoautot juhtis samas wallas elutsew Johannes Kuusik, kes koos kahe teise töölisega pääsis waid ehmatuse ja kerge põrutusega. Tõsisemalt ei saanud wiga aga ka dresiinis wiibiwad raudteelased. Dresiin jooksis kokkupõrke tagajärjel roobastelt maha.

*

Juurdlusega on selgunud, et weoauto nr. H-366 sõitis Lutri tänawat mööda sõjawäe keskhaigla suunas. Roolil istus Johannes Kuusik ja tema kõrwal üks tööline. Anton Mottan koos teise töökaaslasega wiibis aga auto schassii raamistikul, kuna sõiduki tagaplatworm polnud ehitatud wälja.

Dresiin sõitis Tallinn-Wäikse jaama poolt Sadama jaama suunas. Selles wiibisid raudteewalitsuse wanem rewident inj. Leinwal, liinijaoskonna juhataja inj. Jänes, 3. jsk. rewident Riiwes, weoameti soojustehnik Lepik ja dresiini juht Lemwalt. Raudteelased olid käinud ametisõidul Wäänas ja wiibisid tagasiteel. Weerenni ja Magasini tänawate wahel olid nad peatunud, mispärast Lutri tänawate juures dresiini kiirus oli weel üsna wäike. Dresiini juht hindab seda umbes 10—12 km tunnis.

Kokkupõrke põhjustas asjaolu, et weoautojuht ei märganud õigeaegselt dresiini lähenemist. Seda märganud, oli aga juba hilja sõiduki pidurdamiseks. Gaasi juure lisades püüdis weoautojuht dresiini eest weel läbi sõita, kuid see enam ei õnnestunud, mispärast kokkupõrge oli wältimatu. Üks tagaragmil istuwatest töölistest suutis wiimasel minutil weel hüpata kõrwale, kuna Mottan jäi kahe kokkupõrkawa sõiduki wahele. Kiires korras kutsuti sündmuskohale Punase Risti auto, millega wäheseid elumärke awaldawat töölist taheti toimetada Tallinna linna keskhaiglasse. Teel sinna ta aga suri.

Kokkupõrke hoog paiskas dresiini roobastest wälja. Eriti raskelt ta aga wiga ei saanud, kuna ta jäi püsti ja asfalti mööda mõned meetrid weel jooksis edasi. Selletõttu pääsid wigastusteta ka dresiinis wiibinud töölised, kuna sõiduki ümberminekul asi paratamatult oleks lõppenud õnnetumalt.

Ka weoauto ei saanud tõsisemaid wigastusi, mispärast ta omal jõul õnnetuskohalt lahkus. Kokkupõrkes näib esialgsetel andmetel täiel määral olewat süüdi autojuht Johannes Kuusik, kuna ta ülesõidukohal ei olnud küllalt tähelepanelik. Asja asus juurdlema Tallinna-Harju kriminaalpolitsei.

Veoauto sõitis peale talumehe vankrile

Õnnetuse põhjustas wastutulewa auto täistuli

Hobusemees sai raskeid wigastusi

Teine liiklemisõnnetus juhtus eile õhtul kella wiie paigu. Pärnu maanteel „Halliwanamehe" kurwi juures. Seal sõitis leiwaweoauto nr. A-894 peale Tuhala walla Tammiku asunduse Leina talus elutsewa talumehe Jaan Jaani p. Ehala wankrile. Kokkupõrke tagajärjel kukkus hobusemees wankrilt, kusjuures ta kerest sai tugewasti muljuda. Samuti murdus tal parema käe luu ning näole tekkis kergemaid haawu. Wankril purunes tagumine wasakpoolne ratas ja autol parempoolne edelatern ning parempoolne porilaud. Leiwaweoautot juhtis Girgensoni tän. nr. 25-5 elutsew Walter Martini p. Arbet.

Ülekuulamisel selgitas autojuht, et tema olnud Nõmmelt teel liinna. Halli wanamehe kurwi lähedases põitnud talle wastu teine auto, mille juht mööbaõidul tulesid ei ole wähendanud. Heledast walgusest jäänud Arbet esialgselt üsna pimedaks, mispärast ta oma sõidukit otsustanud pidurdada. Sellele waatamata joosnud aga auto weel mõned meetrid edasi, kusjuures tekkinudki kokkupõrge maamehe wankriga. Warem ei olewat autojuht hobusemeest üldse näinud.

Talumehe wigastuse põhjustas asjaolu, et ta kukkus wankri ja hobuse wahele, kus ratas temast weeres üle. Mees toimetati rawimisele Tallinna linna keskhaiglasse, kus tema wigastused tunnistati raskete liiki kuuluwaks, kuid siiski mitte elukardetawaks.

Waatlus sündmuskohal näitas, et autojuht oli tõesti katsunud pidurdada, mispärast ta õnnetuses tõenäoliselt süüdi ei ole. Küll eksis aga liiklemismääruste wastu mööda sõitnud auto, mille juht tulesid ei wähendanud. Politsei asus seda sõidukit ja juhti selgitama.

Walter Arbet on Anna Nahkuri leiwatööstuse wäljawedaja.

Noormehe surm elektrirongi all

Raske õnnetus hilisõhtul Nõmmel

Eile õhtul kella ¾11 paigu sai Nõmme jaama läheduses elektrirongi nr. 75 all surma tundmata noormees, kes hiljem osutus Nõmmel S. Pärnu mnt. nr 52 elutsenud 25-a. Edgar Johannese p. Prantsiks. Rongirattad purustasid allajäänul pea. Kas on siin tegemist õnnetusega wõi tahtlikn teoga, pole esialgsel selgunud. Prantsi laip toimetati linna lahkamiskambrisse.

Moorotrongi juhi ülekuulamisel selgus, et mõni meeter enne Pärnu maantee ülesõidukohta oli ta roobastel näinud lamamas inimest. Lähikese wahemaa tõttu ofutunud aga rongi pidurdamine wõimatuks, mispärast see täies kiirusel lamajast jooksnud üle. Waatlusel selgus, et noormehel oli täielikult purustatud pea, mispärast on tõenäoline, et see oli asetatud raudteerooplale. Keha ja jalad olid tal jäänud terweks.

Surmasaanu taskust ei leitud mingisuguseid isikutõendawaid dokumente, mispärast politsei esialgselt e õnnestunud selgitada ka surmasaanu isikut. Kuna aga noormehel labakäsi randmest saadik juba warem oli lõigatud ära, oli see politsei abiks isiku kindlakstegemisel, mis ka peatselt õnnestus.

Ed. Wiiraldile Wiini näitusel tull

Esines ainukese wälismaalasena erikutsel

Praegu on Wiinis awatud Wiini kujutawate kunstnike-akwarellistide ühingu juubelinäitus. Erandina wälismaalastest kutsuti sellest näitusest osa wõtma Ed. Wiiralt 20 suurema graawiiriga, milledele on näitusel antud eriruum.

Esimese teate järele kunstihoone direktor oli arwamist awaldanud, et üks wäljapanekuist, nimelt „Decameroni" illustratsioon (kolme figuuriga) ee- latakse tsensuuri poolt. Ka see pole lõplikult weel teada.

Näitus kestab 6. nowem Nagu niiid Wiiraldile teata — Genossenschaft der Bilden jury oma koosolekul määra wälja panduid tööde eest k Ehrenmedaille. Peaeselle o joow ja kollegiaalne terwitu

Mäss Hiina wägedes?

Wastuhakkamise mahasurumisel on saanud surma 800 meest. — Hiina ostis Wenemaalt lennukeid

Taihu piirkonnas oodata suurt lahingut

Schanghai, 23. 11. (ETA) (Reuter) Hiinlased on saatnud tugewaid toetuswägesid Wuschingi piirkonda, et pidurdada Jaapani pealetungi lõunapool Taihu järwe. Selles piirkonnas oodatakse suurt lahingut. Suurem osa tsiwiilelanikest on sealt juba põgenenud. Waatamata Jaapani wägede parema tiiwa edasinihkumisele on seni Hiina Wusih-Kianghini kaitseliin puutumata. Jaapani sõjawäe esindaja tunnustas, et teade Wusih wallutamisest oli enneaegne. Ta lisas, et Jaapani wäed olid eile pärastlõunat weel wiie miili kaugusel sellest linnast.

Schanghai, 23. 11. (ETA) (DNB) Teatatakse, et Hiina wägedes on olnud wastuhakkamisi. Pärast Kaschingi wallutamist jaapanlaste poolt Hiina sõdurid olewat keeldunud oma juhtide käske täitmast. Wastuhakkamise mahasurumisel olewat umbes 800 meest surma saanud.

Schanghai, 23. 11. (ETA) (Havas) Hiina agentuur Central News teatab, et pärast kiimnepäewalist waikust Schansi provintsis Jaapani wäed on tegemas ettewalmistusi, et marssida lõuna- ja läänepoole. Yutze ja Taiku piirkonda on koondatud 12 Jaapani rügementi. Seitse Jaapani rügementi on marssimas Taiyuanist Fengyangi ja Litschih poole.

Tokio, 23. 11. (ETA) (DNB) Domei agentuuri teatel on Hiina walitsus ostnud Nõukogude Liidult 50 sõjalennukit, nende hulgas kümme pommilennukit. Hiina allikaist kuuldub, et Nankingi ja Takingi on saabunud 11 Nõukogude lenduritt, kes on wõetud Hiina lennuwäe teenistusse.

Kanton, 24. 11. (ETA) (Reuter) Jaapani lennukid pommitasid täna Kantoni. Umbes saba elanikku on saanud surma.

Schanghai, 24. 11. (ETA) (Havas) Ajaleht „Takungpao" teatab, et umbes 10 Jaapani laeva on ristlemas Schantungi rannikn lähedal. Arwatakse, et lähemal ajal on seal oodata Jaapani wägede maabumist.

Kaalutakse sõjakuulutamist Hiinale!

Tokio, 23. 11. (ETA) (DNB) Majanduslehl „Tschugaischogyo" teatab, et kabineti sekretäri admiral Nuetsugu ja peaminister Konoye wahel on eile olnud jutuajamine selle üle, kas tuleks Hiinale kuulutada ametlikult sõda. Lehe kuulmist mööda on wiimaseil päewil walitsuse ringkonnis seda küsimust tõsiselt kaalutud.

Tulistati alla Wene lennukeid

Tokio, 23. 11. (ETA) (DNB) Domei agentuuri teatel on eilses õhuwõitluses Nankingi kohal Jaapani lennukite poolt alla tulistatud kolm Hiina lennukit. Allatulistatud lennukid olewat olnud Nõukogude Wene päritolugu.

Jaapani nõudmisi täidetakse

Schanghai, 23. 11. (ETA) (Reuter) Linnawalitsuse esindaja seletas, et linnanõukogu on otsustanud täita Jaapani wõimude poolt 21. nowembril esitatud nõudmised. Ta lisas, et tema arwates on jaapanlased pärast Schanghai okupeerimist õigustatud tarwituse wõtma kõik abinõud selleks, et takistada Hiina walitsuse poliitilist tegewust rahwuswahelisel kontsessioonalal.

Rahwuswahelise asunduse politseiwõimude soowil panid wiis juhtiwat Hiina ajalehte oma ilmumise Schanghais seisma. Samuti lõpetas oma tegewuse Schanghais Hiina ametlik telegraafiagentuur Central News.

Tokio, 23. 11. (ETA) (Reuter) Rahwuswaheline komisjon, mis koosneb ameerikalasest, baanlasest ja sakslasest, esitas Jaapani peakonsulile Schanghais ettepaneku neutraalse demilitariseeritud tsooni loomiseks Nankingi loodepoolses osas.

Tähtis bankett

Berliin, 23. 11. (ETA) (Havas) Saksa-Jaapani kommunismiwastase pakti allakirjutamise aastapäewa puhul Jaapani suursaadik krahw Mutscha Kodshi annab homme õhtul saatkonnas banketi, millest wõtab osa ka Hitler. Teiste kutsutute hulgas on ka Itaalia suursaadik Attolico, marssal von Blomberg, kindral Göring, admiral Raeder ja von Ribbentrop. Wiimane saabub Londonist seks otstarbeks Berliini.

Jaapani wäed marsiwad Nankingi peale.

Wene waimulikke süüdistatakse äraandmises

Wangistati wiis piiskoppi

Moskwa, 23. 11. (ETA) (DNB) „Iswestija" awaldab täna uusi andmeid waimulike wangistamise kohta Wenemaal. Kesk-Wenemaal olewat hiljuti paljastatud rühm riigiäraandjaid, kelle eesotsas olewat seismud üks piiskop. Se rühm olewat ette walmistanud terroriakte Nõukogude riigi juhtide wastu. Siberis ja Wolga ääres on hulgaliselt wangistatud mitmesuguseid lahkusulisi baptiste, ewangeliste, adwentiste ja wanausulisi, kes olewat teostanud salakuulamist. Üks lahkusuliste jutlustaja olewat ühendust pidanud ühe wälismaa diplomaadiga ja üks teine olewat pidanud kirjawahetust oma usuwendadega wälismaal. Üldse on Nõukogude Liidus wangistatud wiis piiskoppi, keda süüdistatakse kontrrewolutsioonilises tegewuses, walimiste saboteerimises jne. Ühtlasi on likwideeritud usklike riigiwastaseid organisatsioone. Smolenskis olewat awastatud salajane kloostr. Ühe kiriku keldriruumides olewat salaja koos käinud endised munkad ja talupojad.

Eestlane Soomes jalgrattawargil

Helsingi, 23. 11. (ETA) Turu lähedal jalgrattawarguse pärast wangistatud eestlane Harry Unnaama, kes haigestumise tagajärjel oli paigutatud maakonna haiglasse, pani ööl wastu esmaspäewa toime enesetapmise. Ta hüppas alla haigla neljanda korra aknast. Surm oli silmapilkne. Politsei on alustanud juurdlust sündmuse kohta. Unnamaad on hiljuti nähtud kellegi soomlanna seltsis.

Soome tunnustagu Fran

Sõbrustamine Wenega olewat rikkunud suhted Rahwasteliit põdewat surmatõbe

Helsingi, 24. 11. (ETA) Eduskunna eilsel koosolekul asuti 1938. a. riigieelarwe üksikasjalisele käsitamisele, kusjuures tekkisid elawad waidlused wälisministeeriumi eelarwe arutamisel.

Walitsuse poliitika peamisteks arwustajateks olid IKL'i esindajad Kares ja Simojoki. Rahwasaadik Kares oma sõnawõtus ütles muuseas, et Soome peab oma wälispoliitikas asuma iseseiswale alusele, et wältida hüpiknuku seisundisse sattumist. Rahwasteliit ei põdewat haigust, waid wiimast surmatõbe. Rahwasteliidu kollektiiwne julgeolek on eriti hädaohtlik wäikestele riikidele, kes asetsewad suurte riikide wahel. Belgia rahwuswahelist statuuti kogu Põhjalale kõneleja pidas liigseks, küll aga wõimalikuks ainult Soomele, mille asend sarnaneb Belgia omale. Wälisminister Holsti küsaskäikude kohta wälisriikidesse Kares arwas, et neist ei ole olnud mingit tulu.

Rahwasaadik Simojoki tähendas, et sõbrustamispoliitika tagajärjel Nõukogude Wenega on Soome rikkunud oma suhteid Saksamaaga. Kõneleja pidas tarwilikuks wõtta kaalumisele küsimust, kas Soomel on weel põhjust edasi jääda Rahwasteliitu. Ta nimetas skandaaliks, et wälisminister Holsti on hääletanud Rahwasteliidus Hispaania walitsuse poolt, ja pidas tarwilikuks, et Soome tunnustaks tingimusteta Franco walitsust. Ühtlasi ta päris, mida walitsus kawatseb ette wõtta piiririkkumiste wältimiseks Soome-Nõukogude Wene piiril.

Rahwasaadik Stenvall (rootslane) toonitas seewastu, et Rahwasteliit on eriti tähtis wäikestele riikidele, kes ainult seal saawad kuuldawale tuua oma häält. Seepärast walitsus peaks tegema kõik, et siiwendada arusaamist Rahwasteliidu tähtsusest.

Wälisminister Holsti oma wastuses arwustajatele tähendas Rahwasteliidu kohta kõigepealt, et ainult 10% Rahwasteliidu tegelasest on tegemist poliitiliste küsimustega. Kõigil teistel aladel on Rahwasteliit teinud edukat ja positiiwset tööd. Oma Moskwa reisi kohta minister Holsti seletas, et seda külaskäiku on peetud edukaks kõikides riikides. Külaskäik on toimunud edukunna kõigi rühmade nõusolekul. Piririkkumiste asjus minister seletas, et see küsimus korraldatakse siis, kui Soome Moskwa saadik Yrjö Koskinen, kes wiibib praegu kaubandusläbirääkimiste asjus Pärsias, saabub tagasi. Läbirääkimised Genfis, siis ole tawalt delegatsioonile antud juhtu mist Rahwasteliidu nõukogusse tu maa riikidele, kes on Rahwasteli koostöös Belgiaga, ütles minister.

Uus Abessiinia asekuningas

Prantsuse rügipõõrajate suuri ka

Saadi kätte parlamendihoone ründamise plaan. — otsimisi Pariisis

Mässukawa oli koostatud üksikasjalisel

Oodata uusi paljastusi

Pariis, 23. 11. (ETA) (Reuter) Ühel läbiotsimisel Pariisis on leitud terwe arhiiw dokumente n.-n. „kagulaaride" liikumise kohta. Muuseas on kätte saadud saadikutekoja hoone ründamise plaan. Kuid plaanis ei ole märgitud ründamise tähtaega. Samuti on leitud peaministri asetäitja Léon Blumi korteri üksikasjaline plaan.

Pariis, 23. 11. (ETA) (Havas) Ministrite nõukogu tänasel koosolekul siseminister Dormoy andis aru esimestest juurdlustulemustest sakarelwaladude asjus. Ta teatas muuseas, et täna öösi on teostatud Pariisis wäga tähtis läbiotsimine. Läbiotsimisel on leitud wäga huwitawaid dokumente. Olewat oodata uusi tähtsaid paljastusi.

Pariis, 23. 11. (ETA) (Havas) „Ce Soir" teatab, et ühenduses wandeseltsiste afääriga on Louveciennes'is teostatud läbiotsimine ühes lossis, mis warem kuulus François Coty'le, kes oli parempoolse lehe „Ami du Peuple" omanik ja direktor. Läbiotsimisel olewat awastatud 16 meetri sügawuses maa all betoonkelder ühes maa-aluste käikudega.

„Paris-Soir" teatab, et wandeseltsiste afääris on olnud wiis uut areteerimist. Wangistatute nimed hoitakse suures saladuses. Leht ar-

rium awaldas kell 21.45 amet üteldakse muuseas, et on paljas mis oli sihitud praegune riigiko nõdalail politsei on konfiskeeri mis on suuremalt osalt wälism fiskeeritud kuulipildujaid, püssi padrumeid jne. Niiid on selgun jaje poolsõjawäelise organisatsioo oli oma staap, bürood ja sanite sioon jagunes diwiisidesse, brig se, pataljonidesse jne. Kõik see sioon oli tegemas ettewalmistusi ritud dokumentidest selgub, et w nud endile eesmärgiks asendada n tuurilise reshiimiga, millele ole restaureerimine. Mässukawa o lisest. Läbiotsimisel on leitud mente, nagu juhised relwade tra de suurusе kohta mitmes depart feride arwu ja rügementide wa wectorustiku täpne plaan, pahem mide ja sõjasõidukite rahwasaadi ministrite ja parlamendiliikmete wangistatama esimesel märguan määrusi sõjawonaladude wallut walmistused on nurjunud tänu kellel on endiselt üsku rahwasse enam midagi karta. Uurimist ja sus on seisukorra peremees, ütel

Soome tunnustagu Fran

Sõbrustamine Wenega olewat rikkunud suhted Rahwasteliit põdewat surmatõbe

Helsingi, 24. 11. (ETA) Eduskunna eilsel koosolekul asuti 1938. a. riigieelarwe üksikasjalisele käsitamisele, kusjuures tekkisid elawad waidlused wälisministeeriumi eelarwe arutamisel.

Walitsuse poliitika peamisteks arwustajateks olid IKL'i esindajad Kares ja Simojoki. Rahwasaadik Kares oma sõnawõtus ütles muuseas, et Soome peab oma wälispoliitikas asuma iseseiswale alusele, et wältida hüpiknuku seisundisse sattumist. Rahwasteliit ei põdewat haigust, waid wiimast surmatõbe. Rahwasteliidu kollektiiwne julgeolek on eriti hädaohtlik wäikestele riikidele, kes asetsewad suurte riikide wahel. Belgia rahwuswahelist statuuti kogu Põhjalale kõneleja pidas liigseks, küll aga wõimalikuks ainult Soomele, mille asend sarnaneb Belgia omale. Wälisminister Holsti küsaskäikude kohta wälisriikidesse Kares arwas, et neist ei ole olnud mingit tulu.

Rahwasaadik Simojoki tähendas, et sõbrustamispoliitika tagajärjel Nõukogude Wenega on Soome rikkunud oma suhteid Saksamaaga. Kõneleja pidas tarwilikuks wõtta kaalumisele küsimust, kas Soomel on weel põhjust edasi jääda Rahwasteliitu. Ta nimetas skandaaliks, et wälisminister Holsti on hääletanud Rahwasteliidus Hispaania walitsuse poolt, ja pidas tarwilikuks, et Soome tunnustaks tingimusteta Franco walitsust. Ühtlasi ta päris, mida walitsus kawatseb ette wõtta piiririkkumiste wältimiseks Soome-Nõukogude Wene piiril.

Rahwasaadik Stenvall (rootslane) toonitas seewastu, et Rahwasteliit on eriti tähtis wäikestele riikidele, kes ainult seal saawad kuuldawale tuua oma häält. Seepärast walitsus peaks tegema kõik, et siiwendada arusaamist Rahwasteliidu tähtsusest.

Wälisminister Holsti oma wastuses arwustajatele tähendas Rahwasteliidu kohta kõigepealt, et ainult 10% Rahwasteliidu tegelasest on tegemist poliitiliste küsimustega. Kõigil teistel aladel on Rahwasteliit teinud edukat ja positiiwset tööd. Oma Moskwa reisi kohta minister Holsti seletas, et seda külaskäiku on peetud edukaks kõikides riikides. Külaskäik on toimunud edukunna kõigi rühmade nõusolekul. Piririkkumiste asjus minister seletas, et see küsimus korraldatakse siis, kui Soome Moskwa saadik Yrjö Koskinen, kes wiibib praegu kaubandusläbirääkimiste asjus Pärsias, saabub tagasi. Läbirääkimised Genfis, siis ole tawalt delegatsioonile antud juhtu mist Rahwasteliidu nõukogusse tu maa riikidele, kes on Rahwasteli koostöös Belgiaga, ütles minister.

Eesti-Soome kultuurlepingu sõlmimine lahtine?

„Helsingin Sanomate" kuulmist mööda sõlmitakse kultuurleping, mis peaks tulema peatsele allakirjutamisele, ka tingimuse, et soome kirikuõpetajale antaks õigus Eesti ingerlaste seas töötada. See tähendaks seda, et Eesti Ingeris töötanud pastor Helle Erwiö saaks jälle luba minna tagasi oma endisele töökohale.

Kui leht küsis kuulduste kinnitust Soome haridusministrilt Hannulalt, siis wastas see ainult, et Soomes pole Eestilt kultuurlepingu asjus weel ametlikke paberid saabud, nii et lepingu sõlmimine on weel kõigiti lahtine.

Janson uuesti Belgia walitsust kujundama

Brüssel, 23. 11. (ETA) (Havas) Kuningas pöördus uuesti minister Janson poole ettepanekuga walitsuse moodustamiseks. Janson nõustus alustama uusi läbirääkimisi. Enne seda kuningas oli teinud ettepaneku portfellita ministrile Brunet'le, kuid Brunet, kes on sotsialist, keeldus.

Natside juhte kaswatatakse 17 aastat

Berliin, 23. 11. (ETA) (Havas) Saksa töösõdi juht Robert Ley teatas, et lähemal ajal seatakse Saksamaal sisse nus süsteem tulewaste rahwussotsialistlike juhtide politiitiliseks, waimseks ja kehaliseks kaswatuseks. Kaswatus kestab 17 aastat. Alles pärast seda kandidaadid wõiwad asuda juhtide kohtadele. Selle süsteemi järele hakatakse kaswatama 4000 noort, kes wälitakse kõikidest rahwakihtidest. Kaswatus toimub täielikult riigi kulul.

Hispaania walitsus lahkub

Uus walitsus astub läbirääkimistesse Francoga

Pariis, 24. 11. (ETA) (DNB) „Jour" teatab hästiinformeeritud Hispaania ringkonnist, et Negrini walitsus astub lähemal ajal tagasi. Uue walitsuse etteotsa saawat Portela Valladares. Uue walitsuse ülesandeks olewat läbirääkimiste pidamine Salamanca wõimudega waherahu tingimuste üle.

Natsid tunnustawa

Fulda, 23. 11. (ETA) (D esines siin täna õhtul rahwussots sel kõnega rahwussotsialistliku ri religiooni üle. Ta ütles muuseas lik maailmawaade tunnustab Jum da, kuid ei wõi sallida, et nõu k siitilisteks otstarbeteks. Rahw mil ei ole usu reformeerimise ees ainult kindlustada Saksa riigi ja dada Saksa rahwast. Minister S liselt tagasi kolmanda riigi was kuuldused, millede järele rahwuss usulisteesse tülidesse. Meie eraku watse luua rahwussotsialistliku ülesandeks on takistada usu ja

Moekuninga adjutant

Westelisi wihjeid kohwikulaua tagant

Esitlen end aupaklikult: Tuudor Tika on minu nimi. Tulin äsja maalt. Ja suurte lootustega. Mul oli wäljawaateid karjääriks, sest mind kutsus mu sugulane härra Samorüütel. Hüüan teda lühidalt Samoks. Ta wõttis mu lahkesti linnas wastu ja ütles: „Pole wiga, ajame asjad jutti. Usun, et saan sind tarwitada. Mul on teoksil hiigelplaanid." Edasi rääkis mu sugulane: „Suwel suwitasin Ruhno saarel. Olin suur naiste lemmik, kahjuks polnud saare naispere kuigi suur ja ma sirdusin mandrile, pea suuri plaane täis. Midagi gigantset on sündimas, wennas."

Ma küsisin siis, et kas ei saaks natuke lähemalt kuulda neist gigantseist plaanidest ja Samo seletas: „Tahan asutada moesalongi, mis oma suuruselt trumpab üle kõik senised selletaolised asutused. Leidsin ammugi, et Eestis ei ole moeasjanduses kõik korras. Inimesed käiwad nagu juhtub. Ei mingit stiili ega euroopalikku. Siin peab tulema järsk ja otsustaw pöörde. Mul on homme juba kohwikus kõhtamine mitme kunstnikuga, kellelt tellisin salongi sisustuse kawandid."

Ma julgesin siis sugulase tähelepanu juhtida sellele, et Samo warem tegeles ikka waimsete asjadega, kuidas siis nüüd äkki need äärilised tuhinad ja tuurid? Samo wastas: „Tõsi küll, et ma olin ja olen praegugi kirjamees ning kõnelesin ka raadios Runo naiste rahwusräiwaste wõlust ja sama saare ilust, aga keda see waimne tegewus üksi toidab. Tahan saada moekuningaks ja sina pead olema mu adjutant."

Sellest suurest auametist kuuldes leidsin ma, et on aeg hoolitseda oma wälimuse eest ja ma tahtsin minna juuksuri juure, et lasta maha wõtta oma pikaks kaswanud salgud. Samo aga ütles: „Ära sa seda tee. Las' su lakk jääb nii nagu see on. Küll wõid sa aga ajada oma lokid hästi kohewile. See annab su lõustale intelligentsema ilme ja kohwikus daamid armastawad kahupäid."

„Daamid?" küsisin ma. „Mis on mul nendega tegemist?" Samo naeris: „Küll sa oled aga naiiw. Ma ütlesin ju sulle juba, et pead olema mu adjutandiks. Sa pead teadma, et mul on oma moesalongi asutamisega palju tegemist ja sel ajal kui ma ise ajan härradega asju on sinu ülesandeks lõbustada mu daame. Küllap sa homme näed."

Järgnewal päewal istusimegi siis kohwikus, kuhu tulin suure kartuse ja wärisemisega, sest mina kui maalttulnuk ei osanud kujutella selliseid peegelseintega saale ja sihwakaid näitsikuid, kes liikusid laudade wahel nagu kewadhaldjad walguse säras. Wahtisin awasui kõike seda uhkust ja särа. Samo mõksas aga mulle külge ja käsutas: „Suu koomale ja ära wahi ringi nagu mõni mühak. Waata, sealt tuleb preili Kõkstu. Tal on poolteist miljonit ja ma kosiksin ta, oleks tal waid natuke wiisakam wäljanägemine. Sa wõid temaga niikaua westelda kui ma õiendan ärilisi asju."

Samo tutwustas mind preili Kõkstule ja läks ise teise laua ääre, kus istus kaks kõhetut meest, üks paljaspea ja teisel kohewil lokid nagu mul. Ma hakkasin preili Kõkstuga westlema ilmast ja linahindadest, mis olewat wiimasel ajal tõusnud. Preilit aga selline teema ei huwitanud ja ta küsis, et kas ma olewat maalt. Siin pidin ma juba Samo juhiste kohaselt waletama ja ma wastasin: „Oh, ei. Kuidas preili seda arwab? Olen wana linna kala, aga mul pole olnud wõimalusi liikuda seltskonnas, kuna pakilised äriasjad wõtawad kõik waba aja."

Siis ilmusid meie laua juure weel preili Kikapuu ja proua Ternes. Mind uuriti ja wahiti nagu oleksin mõni neegus wõi mulatt francolaste armeest. Kolme kaunitari tuliste pilkude all sattusin ma sedawõrd werest wälja, et pillasin laua alla kaks kooki ja kohwitassi, mille kuum sisu langes õnnetuseks preili Kikapuu jalakesele. Preili kiljatas niisama waljusti, nagu saksa plika, keda „Leipzigi" madrus kõditas kaenla alt. See wahejuhtum äratas kohwikus üldist tähelepanu. Onneks tuli warsti Samo ise ja ma wõisin hingata wabamalt.

Õhtul olid Samol juba kawandid moesalongi sisustusest ja ruumidejaotusest käes. Ta näitas neid mulle ja seletas õhinal: „Waata, siia tulewad härrade ja siia daamide mõõduwõtmise toad. Siia mannekeenide tribüün. Ja siia klientide salong moodsaima mööbliga. Edasi õmblusateljee, sukatrippide ladu ja korsettide kabinett. Kõik plaanid lõplikul kujul koostame lähemail päewil, homme läheme aga moesalongi mööblit waatama."

Teisel päewal algasime rännakut mööbliäridest. Esimeses äris, kuhu astusime, ei rahuldunud Samo. Ta küsis: „Kas teil midagi stiilsemat ei ole?" Ja kui äris tõesti ei leidunud Samo maitse kohast mööblit, siirdusime järgmisse ärri. Siin uppusime sõna tõsises mõttes sametpolstrisse. Kõik toolid, diiwanid ja kuschetid olid nii pehmed ja mugawad, et ma poleks raatsinud siit enam liikuda. Samo aga rääkis: „See mööbel rahuldab mind enam-wähem. Saadan tulewal nädalal siia oma asjaajaja-direktori, kes walib sobiwad ükfused wälja ja õiendab arwed." Äriomanik kummardas sõgawasti ja saatis meid tänawani, kus Samo härrasmehelikult pahandas: „Aga kuhu on jäänud siis minu limusiin? Ah, neid autojuhte küll! Käse teda oodata, ta kaob minema." See oli muidugi öeldud selleks, et äriomanik teaks kellega tal tegemist. Tegelikult kõmpisime me aga jala tuldud teed tagasi.

Nii algas mu linnaelu. Ja umbes samas järjekorras areneb see olemine edasi. Igapäew istumine kohwikus, jutukad daamid, jutuwadin ja muusika. Samo sekeldab pidewalt igasuguste tegelinskitega, mina lõbustan tema daame. Muidu päris kena olemine, aga keskpaiga wõtab wesiseks see alatine kohwilõrpimine. Maal elades polnud mul sellest aimugi kui ränk on kultuuritimese elu. Ma ootan nüüd piktsilmi, millal Samo lõõb lahti oma moesalongi ja tõuseb ise moekuninga troonile. Moekuninga adjutandina muutub see elu ehk rohkem wastuwõetawaks.

Aga mind kiusab siiski üks salajane mõte ja nimelt see, et kui kosiksin preili Kõkstu kõigi ta miljonitega ja wõtaksin ise midagi ette, mis wabastaks mind kohustusest olla Samo käsualune. Olen pannud tähele, et preili ei olegi mulle nii ükskõikne. Weel täna kiitis ta: „Teil on selline mehine profiil, härra Tika. Ja teie käitumine, see on midagi harukordset."

Õhtul oli aga mul rääkimist Samoga. Ta ütles: „Sina, wana wennas, ära tüki mu pruudile ligi. Sinu ülesandeks on waid daame lõbustada." Ma wastasin siis: „Sa ise ütlesid ju, et preili Kõkstu ei ole wälimuselt suurt wäärt, kuidas sa nüüd siis pahandad?" Samo wastas: „Wälimusega olgu kuidas tahes, aga poolteist miljonit, neist peab algaw ärimees oskama lugu pidada."

Nii et esialgu ei ole mul wäljawaateid tõhusaks partiiks.

T. T.

„Võta mask maha enne kui vihastan!"

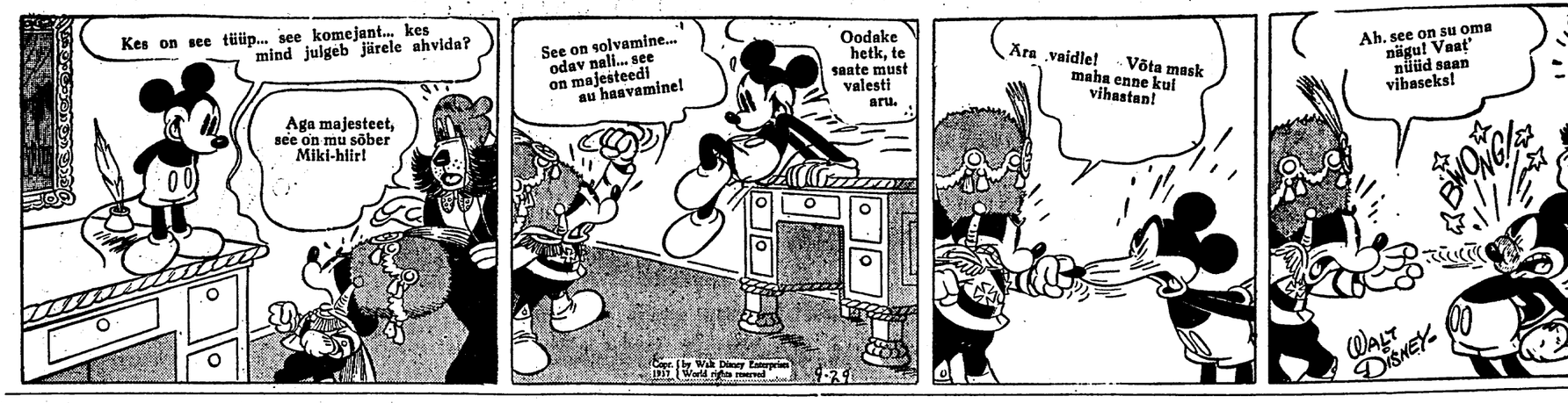

Wõitlus Püha Maa pärast

VII.

Mussolini — islami kaitsja

Araablastele wõitlusés Palestiinas pärast ja oma suurriigi loomisel on julgustajaks ja ergutajaks Mussolini, kes tänawu märtsikuus Liibüas sooritatud triumfisõidul kuulutas end islami kaitsjaks ja laskis endale kinkida islami-püha mööga. Mõningate selle sõiduga ühenduses olewate asjaolude meeletuletaminé selgitab sündmuse tähtsust ja ka temaga seotud lootuste ulatust.

Mussolini saabus Põhja-Aafrikasse sõjalaewastikul, mis sel puhul sooritas ka suurema ulatusega manööwreid. Manööwrite teemaks oli: kas Itaalia laewastik suudab panna wastu kahele waenulisele laewastikule, millest üks tungib peale idast ja teine läänest Itaalia-Liibüa meretee läbilõikamiseks? Kas Itaalia laewastik suudab liiüa tagasi mõlempoolsed ataagid ja hoida ära waenuliste laewastike ühinemise?

Wõib arwata, missuguste riikide laewastikud on mõeldawad selles manööwris ja mis tähtsus oli sel demonstratsioonil araablaste maailmale, kes on waenujalal niihästi Inglise kui Prantsuse wõimudega. Kuna Itaalia laewastiku manööwrid täitsid loodetud ülesande, oli sellega antud ka wägew sissejuhatus Itaalia ja araablaste sõpruse manifestatsioonidele. Et seda weel enam tõsta välja, kirjeldasid itaalia ajalehed wäga wärwirikkalt santal ajal Briti Somaalimaal, Tuneesias ja Alsheerias käimas olewaid sisemisi wõitlusi araablaste ja kohalike wõimude wahel. Neid wõitlusi ja Tripolitaanias walitsewat itaalia-araabia sõprust toonitasid ka itaalia raadiojaamad.

Liibüa pidustusi oli tulnud jälgima araabia wõimukandjaid kõigist Wahemere-maadest, koguarwus ligi 2000 inimest, kes olid toimetatud kohale laewade ja autodega ekskursioonide näol. 150 wälisajakirjaniku hulgas oli rohkesti araabia ajalehtede kirjasaatjaid.

Islami mööga andis Mussolinile üle würst Soliman Caramanli, kes kuulub Tripolitaania dünastia otsekoheste järeltulijate hulka. Mööga wastuwõtmisel tõstas Mussolini kaitsta kõiki islaminusilisi, tegemata wahet, kas nad kuuluwad Itaalia poolt walitsetawatele maa-aladele wõi mitte. Ja marssjal Balbo oma kõnes ütles: „Duce on islami kaitsja. Kiitke tema nime ja paluge jumala õnnistust tema tegudele. Ta ei ole mitte üksnes itaallaste juht, waid ka teie juht. Ta on sõdur ja wõitleja nagu teie ja Rooma prestiishi kaitsja, kes on kõigi Wahemere-rahwaste ema. Oma wõiduga juuda lõwi üle on ta oma rahwa wiinud wastu heaolule ja heledale tulewikule. Duce, wõitmatu ja wõidukas, kindlustab kõigile kuulsuse ja rikkuse."

üllatuslik sõprus

Itaalia sõprus araablastega on tõsiselt üllatanud Inglis- ja Prantsusmaad, kellel araablastega on kestwalt olnud häid wahekordi, kuna Itaalial on tulnud elada üle just wäga suuri raskusi. Maailmasõja ajal olid Itaalia alla kuuluwad araablaste maa-alad tõsises käärimises, nii et itaalia okupatsiooniwäed olid sunnitud paljudest kohtadest taganema.

Alles 1923. aastal suutsid itaallased asuda Liibüa uuestiwallutamisele. Selle juures ei saadud läbi ilma karmusteta. See ainult suurendas araablaste waenu itaallaste wastu. Paljud hakkasid lahkuma maalt. Nii rändas Tripolitaaniast wälja umbes 200.000 inimest Egiptusse, prantsuse Mahgreb'i ja Wäike-Aasiasse. Itaalia wäejuhtide sõnad ja aruanded kõlasid sel ajal hoopis teissuguselt kui nüüd. Nii ütles 1929. a. asumaade minister kindral de Bono oma aruandes Itaalia saadikutekojale: „1928. aasta operatsioonide tulemused, kus meie wastu wõitles 2500 mässulist, on: 2302 mässulist surmatud ja kümned tuhanded loomad konfiskeeritud wõi tapetud." Ja 1929. a. awaldab kindral Badoglio oma kuulsa proklamatsiooni Tripolitaania rahwale, milles üteldakse, et üheegi mässulisele, ei tema perekonnaliikmele ega pärijale ei anta armu. „Ma häwitan kõik, inimesed ja nende waranduse."

Weel 1932. a. tuli Tripolitaanias ette 260 relwastatud kokkupõrget, milles sai surma 1600 araablast, kes peale selle kaotasid weel 20.000 lammast, 21.000 kaamelit ja 6.000 hobust.

Araablaste ja itaallaste suhete üllatusliku muutuse uurijad on tulnud otsusele, et selle põhjendused peituwad usulisel pinnal. Kuna Prantsuse ja Inglise walitsus ei ole osutanud küllaldaselt tähelepanu islami wastu, on itaallased hakanud araablastele tegema kontsessioone just usu alal.

Mussolini triumfisõidul Liibüas

Kalifaadi langemisega Konstantinoopolis hakkasid islaminusulised üldiselt tundma muret usulise juhtimise uuestikorraldamise üle. Tekkis kawatsus kutsuda kokku üleemaailmlikku islami kongressi. Kongressi pidamise loa saamiseks pöördus araablaste juhtiwaniaid tegelasi, end. Türgi minister ja Palestiina kuberner, sel ajal Tuneesia kohtuminister, Prantsuse walitsuse poole. Seal jäädi aga kurdiks araablaste soowi wastu.

Sellest haaras kinni Itaalia walitsus küllalt ojawalt. Ta pöördus Genfis ajuwa emiir Chekib Arslani poole ja pakkus oma kaasabi islami kongressi kokkukutsumiseks. Arslan, kes on endine Türgi parlamendi liige, tunnustatud kirjanik, luuletaja ja ajalehe wäljaandja, seisab lähedas ühenduses Jerusalema suurmuftiga. Nende kahe mehe teeneks tulebki pidada peamiselt araablaste poliitika ja usulise liikumise kallutamist Itaalia sõiduwette.

Esimesed islami kongressid peetakse Jerusalemas. Neist hakkawad wõtma osa ka Itaalia walitsuse delegaadid. 1935. a. on kongressi nõukogu alatise liikmena kohal ka faschistlik rahwasaadik krahw Bernardo Bartillelini Amidei, Rooma ülikooli professor ja Napoli idamaa-instituudi president, kes teatab oma pöördumisest islaminusku.

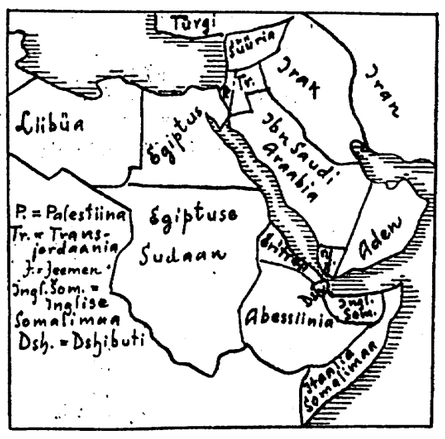

Abessiinia ja Franco

Algab suur itaallaste ja araablaste sõbrutsemisajajärk. Araablased piirawad oma nõudmisi Itaalia wõimude wastu, need rewideeriwad oma koloniaalpoliitika meetodeid, wägiwalla asemel näidatakse pehmust, koguni õrnust; araablaste teaduslikele ja kunstilistele üritustele hakatakse pakkuma juuri soodustusi. Itaalias asutatakse islami uurimuste teaduslikke instituute, ajakirju ja ajalehti. Itaalia raadiojaamad hakkawad tegema islami propagandat, mille teraw ots on pöördud Inglismaa ja Prantsusmaa wastu. Kuulsaks saab eriti Bari raadiojaam Itaalia Somaalimaal.

Itaalia ja araablaste sõprus areneb Itaalia-Abessiinia sõja ajal juba nii kaugele, et Chekib Arslan propageerib kõigi islaminusuliste püha sõda Abessiinia wastu. Samuti oskab Itaalia kasutada hästi propagandalises mõttes Hispaania kodusõda. Kindral Franco alustas teatawasti oma ekspeditsiooni Hispaanias alul suurel määral Maroko araablaste abil. Rõhutatakse, et Franco on sõlminud liidu Maroko islaminusulistega ja et Franco ja Itaalia wõit Hispaanias tähendab uut pööret islaminusuliste ja araablaste saatuses.

Lootes Itaalia abile ja oma soowide täitumisele Itaalia kaudu, on araablased praegu üldiselt tugewas käärimises, leides selleks soodustusi itaallaste poolt. Peale Araabia poolsaare ja Wäike-Aasia on see käärimine haaranud ka Põhja-Aafrika araabia maad, kus itaallased wiimasel ajal on hakanud asutama rohkesti koole araablaste jaoks ja teostama sotsiaalseid uuendusi. Itaallaste kulturilist penetratsiooni jaadawad sõjalised demonstratsioonid, sõjalaewade külaskäigud, uhked mundrid, muusika jne. Kuid suurt mõju awaldawad araablastele kahtlemata ka Itaalia sõjawägede wõidud Hispaanias.

Kõigis Prantsuse Põhja-Aafrika asumaades wõidakse panna tähele araablaste sümpaatiate kaswamist itaallaste wastu, agitatsiooni ja waenu aga Prantsuse wõimude wastu. Tuneesias on pandud tähele, et araablased on wiimase aasta jookul hakanud wõtma ära oma lapsi prantsuse koolidest ja saatma neid itaalia koolidesse. Tuneesias on aga sellele lisaks ligi pooled elanikud itaallased.

Kui Prantsusmaa tunneb muret oma Põhja-Aafrika pärast, on hakanud Inglismaa mure kaswama ka Egiptuse pärast, kellele ta mööduunud aastal tunnistas iseseiswuse, piiides oma huwide kaitset korraldada sõprus- ja kaitselepinguga. Niiid on aga Egiptuses muutunud wäga elawaks itaalia propaganda, mis toetub seal elawale 80.000 itaallasele ja kuningas Farukile, kes on awalikult deklareerinud oma sõprussidemeid Itaalia kuningakojaga, kuid teisalt kandideerib ka kaliifi kohale, nagu me märkisime warem.

Allaheidetud Abessiinias on Itaalia hakanud harrastama sealsete kristlaste wastast poliitikat ja soodustama islaminusulisi. Nas Desta awantiiür ja selle werine mahasurumine on toonud endaga kaasa weel terwe rea surweabinõusid Abessiinia kristlaste wastu, kelle hulgas Itaalia wõimud leiawad ka oma tugewamaid wastaseid. Meeldiwaks sensatsiooniks araablastele oli aga, kui mööduunud aastal Abessiiniast läks Mekkasse palwerännakute ajal teele Harrari islaminusuliste delegatsioon, kes kinnitas Abessiinia islaminusuliste sõprussidemeid Araabia walitseja Ibn Saudiga.

Nut sammu Itaalia mõju laiendamiseks Araabia poolsaarel nähakse ka Itaalia ja Jeemeni 1926. aastal sõlmitud sõprusleping uuendamises. 75-aastane Jeemeni kuningas iman Yehia awaldas oma itaaliasõbralikke tundeid juba tükk aega tagasi. 1926. a. lepinguga itaallased said Jeemenis kontsessiooni õliallikate uurimiseks, kuid et tagajärjed osutusid kehwadeks, jahenes itaallaste huwi Jeemeni wastu. Wahepeal kurameeris Jeemeni kuningas Nõukogude Wenega (1928. aasta sõprusleping) ja Inglismaaga, et niiid aga uuesti leida Itaalia poolt wäljasirutatud kätt.

Pan-Araabia Itaalia kaitse all

Kui waadelda araablaste rahwuslikku ja usulist käärimist, mis praegu on haaranud Põhja-Aafrika ranniku, Egiptuse, kogu Wäike-Aasia kuni Pärsia laheni, mis peab wiima Suur-Araabia wõi araabia riikide konföderatsiooni loomisele, siis näeme, et selle riikliku kujunemise telg langeb Punasele merele ja Suezi kanalile.

Sama telge mööda arenewad aga ka Itaalia wallutused Wahemerest India ookeanile. Wahemere ääres asetseb Liibüa, lahutades Tuneesia Egiptusest, kuhu Mussolini ehitab strateegilisi autoteid (neid käiski ta awamas islami mööga wastuwõtmisel) ja koondab igakord sõjawägesid, kui tal terawneb wahekord Inglismaaga. Wiimased teated kõnelewad jällegi 119.000-mehelise sõjawäe koondamisest Liibüasse. Saksa allikad on korduwalt juhtinud tähelepanu sellele, kuiwõrd sobiw wõimalus olewat Itaalial Liibüast ja Eritreast ning Abessiiniast wõtta Egiptuse Sudaani ja Egiptust (kus pealegi itaaliasõbralik wool tõstab pead) pihtide wahele ja murda neid ära Briti positsioonide reast. Teiseks kujutawad Itaalia Eritrea, Abessiinia ja Somaalimaa suletud rõngast Briti Somaalimaa ja Prantsuse Dshibuti ümber Punase mere Aafrika-poolsel kaldal, kuna Araabia poolsaarel ohustab Adenit itaaliasõbralik Jeemen ja Saudi-Araabia. Briti kindlaimaks kantsiks Araabia poolsaarel oli sõprus- ja liidumaa Irak, kuid tänawusest riigipöördest kaardid segi. Transjordaania, Briti m aga Ibn Saudi kestwate nõudmist Palestiinale on pöördud kogu arab wõitlus. Kui wõtta weel arwesse mandaadist wabanew Süüria on al jes, siis näib olewat selge, et Itaa rahwaste koostöö on suunatud Inglis susmaa wäljatõrjumisele Punase m ja Wahemere idaosast, ja et Itaalia araabia rahwuslusega walmistab w neid seisukohti. Pan-Araabia loomi praegu ainult Itaalia toetuse ja ka

Teised leh

Kas raudtee parlamen rolli alt wälja?

„Postimehes" wõtab —sep juste puhul raudteede walitsemist ümb ja need eripõhikirja alusele wiia. selle kawatsuse wastu:

Eripõhikiri wõiks ju küll raudteewäär parem olla, et eripõhikirjaga saaks rau järelewalwe alt täiesti wabastada, sest nõnda kooskuda, et raudteede eelarwe kinnitab wabariigi walitsus, ilma et rah raudteede majanduspoliitikat ning ka tege mõjutada. Nõnda kaugele ei tohi aga m

Teiseks põhjenduseks, mis on mõne poolt toodud eripõhikirja wajaduse kaitseks põhikiri wõimaldaks raudtee teenijaskonna tamist, niihästi isiklike koosseisu poolest juhtes.

Ka selles mõttes ei paista meile eri dus küllalt kaalukana. Meie teada kuul teenijaskonna teenistuspinge poolest ma hulka, nõnda et meil on teenijaid teede pi liikumisega arwestades wähem kui muja meie juhtiwad raudteelased ise korduwa sellele lisamud juurde, et teenijaskonna t saaks küll enam kõnelda. Wene ajaga wõ miinel raudteeliinil rongide liikumine ka kordseks kaswanud, kuna aga jaamateen palju wähendatud.

Eripõhikirja wajadust on waremalt poolt põhjendatud ka sellega, et miimes teedel eripõhikiri.

Sellega ei saa küll midagi põhjenda on weel wähem raudteid, kes töötawad jata. Ja teiseks ei ole ei meie raudte ega ka kellegi teise poolt näidatud, et er töötawad raudteed töötajid paremini kui Meie teada ei ole wiimane majandustri tabanud eripõhikirja alusel raudteid ka wastuwõtja wõib öelda, et mõned eripõhiki eraraudteed (kus tegeruswabadus on t kriisi ajal jattunud weel halwemasse o meie raudteed.

Ja wiimaks see, mis ühele maale on tarbekohane, wõib olla teisele maale tä maru, sest et mõlemad need maad wõiwad nenas olukorras.

Wiimasel ajal on raudtee eripõhikirja eite toodud weel seda, et mitmed riigi ett isegi abbiiaseltsideks muudetud ja seda osa majanduslikuks tegurismiseks suurema w seks.

Ka see eeskuju ei pea paika, sest ei kuidagi kõrwutada näiteks metsa- wõi sega, kus tuleb sageli wäga kiiresti reag korrale. Seepoolest on raudtee rahuliku kuigi ta peab konjunktuuriga ning üldi olukorraga arwestama.

Ja peale selle ei saa meie oma ra kui mõnda eramajanduslikku kaubamaja sihiks on wõimalikult rohkem teenida sel mis ümberringi sünnib. Säärasele käju wõiteks ei ole meie raudteed kunagi olnu selleks ka tulewikus saada. Riigiraudtee esijoones rahwamajanduse teenistuses o üldisuse huwid nõuawad, siis isegi kassali töötada.

Raudteede majanduspoliitika peab poliitikuse üldise majanduspoliitikaga ja toetama.

Raudteel ei saa olla mingit eriliit tikat.

Meie raudteede majanduspoliitika wõ ajatohaste liitlemisuahendite muretsem rahwamajanduse huwides otsarbekohases

Et raudteede eripõhikirjale wiimise meie raudteid majandusele ja rahendatsi weel rohkem rahwamajanduse teenistuse usu. Wähemalt ei ole sellelt seisukohalt t nud raudteede eripõhikirja wajadust kaits

Ebapuhas näonah

Siist:

Poola algkool algab t

Poola lapsed õpivad eesti k

Kiviõlis töötavate poolakate laste on nüüd lõplikult lahendatud ja ko juba algust.

Ruumid on saadud kohalikult töötatakse õhtupoolikul. Oppejõudude kohalikud algkooliõpetajad ja õppetö keeles, mida poola lapsed õpivad ha sega.

Jõuludeks loodetavasti saabub ko kooliõpetaja, kes annab lastele ema

Praegu on poolakail kooliealisi l lapsed pole üldse oma emakeeles õpp remalt, kui vanemad töötasid Prants seal koolides vaid prantsuse keeles.

Poolakate usinus eesti keele õp andma head eeskuju ka kohalikele suurem osa lapsi oskab külladaselt e sellele vaatamata on neil koolis eriklas toimub vene keeles.

Poolakad oskavad juba wähese riigikeelt kui mõned venelased, kes on siin elanud.

Kilingi-Nõmme plahwatus kohtusse

Kooli juhataja J. Parts wõetakse wastutusele. — Teda süüdistatakse ettewaatamatusest tekkinud surmamises

Kõik plahwatusohwrid kewadel järelewaatusele

Wiljandi 1. jaoskonna kohtu-uurija esitas Wiljandi ringkonnakohtu prokurörile määruse Kilingi-Nõmme 2. algkooli endise juhataja Jaan Partsi wastutusele wõtmiseks selles, et ta tänawu 20. apr. õpilastele koolirunnides filmi näidates ei wõtnud tarwitusele ettewaatuse abinõusid ja käsitas filme hooletult, millest tekkis plahwatus; plahwatusel sai raskesti kannatada 59 last, kellest 17 surid; rida lapsi sai kergemalt wigastada.

Praegu on kogu asjatoimetus prokuröri käes. Kohtuuurija poolt teostatud juurdlus leitis pikemat aega ja seepärast on arwata, et järeljuurdlust ei tule ning P. wastu tõstetud süüdistus wõi kohtus aruutusele tulla juba detsembris. Asja aruutamine toimub Wiljandi ringkonnakohtu wäljasõidumistangul Pärnus.

J. P. wastu on süüdistus tõstetud kriminaalseadustiku § 431 1. lõike põhjal. Nimetatud paragraaf kõneleb süüblasest, kes ettewaatamatusest on tekitanud surma-juhtumi ning karistusmäärana on ette nähtud wangistus mitte üle 1 aasta. Sama paragraafi 2. lõige lubab karistusena määrata kuni 3 aastat wangistust, kui süüdlane olema wastutusele wõetaw eksinud kehtiwate määruste mittetäitmises. Kuid selles J. Partsi ei süüdistata.

J. P. teatawasti wiibis peale plahwatust pikemat aega rawimisel Tartus. Peale närwikriisist paranemist ta wabastati Kilingi-Nõmme 2. algkooli juhataja kohalt ja määrati Pärnumaal Kuonga walla Kõima algkooli juhatajaks.

*

Pärnu haiglas on ellujäänud plahwatusohwrite rawimine lõppenud. Kaks põletishaawadega last on weel Tartu kliinikutes, aga ka need pääsewad peatselt koju. Suuremale osale raskete põletishaawadega lastele jäi üsna raskeid wigastusi ning nende edaspidine abistamine on paratamatu.

Niit wõttis ohwrite rawikulud, mis ulatuwad üle 20.000 kr., oma kanda. Abistamist on aga seni toimetatud ainult seltskondlike summade arwel, mis on praegu plahwatusohwrite abistamise Pärnu komitee walitseda. Komitee pidas oma wiimase koosoleku läinud esmaspäewal ja rahuldas toetusesaamiseks paarkümmend palwet.

Tulewal kewadel komitee korraldab wigastada saanud lastele üldise terwisliku järelewaatuse, et komitee hoolekandelt kõrwaldada neid, kelle wigastused on lõplikult paranenud ja elukutse walikut ei takista. Inwaliidsete laste tulewiku eest hoolitsemise aga peawad edaspidi oma mureks wõtma kas riik wõi omawalitsus.

Organiseerimatute organiseerimiskoosolek

Uued ühingud taotlewad üheõigusust üliõpilaskonnas

Organiseerimata üliõpilaste büroo kokkukutsel peeti etisipäewa õhtul ülikooli peahoones suurem organiseerumata üliõpilaste koosolek nute üliõpilasühingute asutamisega seoses olewate küsimuste lõplikuks lahendamiseks. Koosolekule oli ilmunud õige rohkesti üliõpilasi ja seetõttu ei mahtunud nad koosolekut pidama auditoorium nr. 2, waid tuli üle kolida suuremasse auditoorium nr. 5, kuhu mahtus üle 200 üliõpilase. Sellele waatamata pidi osa üliõpilasi ruumipuudusel tagasi pöörduma. Koosolek kestis kella 8—½12 ööst.

Koosolekul andis organiseerimatute büroo abiesimees W. Minneste ülewaate äsja ellukutsutud kolme ühingu ideoloogilisest ja struktuurilisest alustest. Samuti loeti ette ühingute põhikirjad.

Koosolijate poolt wõeti wäga elawalt sõna ja esitati mitmesuguseid selgitawaid küsimusi. Sõnawõtjatest aga üksi ühingute asutamisele ega ka nende ideoloogilistele alustele wastu ei rääkinud.

Wõeti wastu otsus, millega kiideti heaks täiel määral asutatud ühingute ideoloogilised alused ja awaldati soowi, et ellukutsutawad ühingud jatkasid oma tegewust ja taotlusi üliõpilaste üheõigustuse suunas. Samuti peeti tarwilikuks, et senine organiseerimata üliõpilaste büroo jääks püsima erisihilise organisatsioonina. Samuti awaldati soowi, et niipea kui ühingute põhikirjad on ülikooli walitsuse poolt kinnitatud, astuksid ühingud samme omawahel liidu loomiseks. Kuna asutatud ühingud on kõik rahwuslikud ühingud, organiseerimata üliõpilaste keskel aga ka wähemusrahwuset üliõpilasi, siis leiti, et need wõiwad kutsuda ühingu ellu omaette kusjuures see ühing wõiks aga ka kuuluda üldisesse liitu.

Peale ellootletud otsuste ja seisukohtade leiti, et ühingu lähendamiseks ja majanduslikult seisukohalt lähtudes, peaksid nad asetsema ühises hoones. Et ühingutesse kuulub aga suur osa kehwi üliõpilasi ja et neil ei ole ka praegu wiisilaskoguseid, ks ühingud wõiks majanduslikult aidata toetada, siis otsustati teha organiseerimatute büroole ülesandeks astuda samme ülikooli walitsuse ja haridusministeeriumi eest toetuse saamiseks, et eriti lahendada ruumide hankimisega seoses olewaid raskusi. Koosolekul mursens märgiti, et haridusminister on omal ajal lubanud toetada organiseerimata üliõpilaste organiseerimist.

Lõppeks waliti ühingute liidu põhikirja koostamiseks ja liidu ellukutsumise eeltöödе tegemiseks komisjon, kuhu kuuluwad igast teaduskonnast ja ofakonnast 2 üliõpilast. Komisjon astub kokku kõige lähemal ajal.

Eilses lehes ilmunud naisüliõpilaste ühingu asutajate liikmete seas on eksikombel märgitud H. Grossi nimi, peab aga olema stud. med. E. Sarri.

„Wanemuise" aastapeakoosolek

Selts andis ülejäägi, teater puudujäägi. — Endised juhatusliikmed waliti tagasi

„Wanemuise" seltsi peakoosolek peeti teisipäewa õhtul nues kontsertsaalis ja sellest wõttis osa wõrdlemisi rohkesti seltsi liikmeid. Koosolekut awades seltsi esimees direktor J. Piiroja märkis, et möödunud aastal on seltsi tegewus möödunud erakorralise ajastu tähe all, kuna seltsi kogu tähelepanu on olnud pühendatud „Wanemuise" ehitustöödele ja teatri ulualuse hankimisele Saksa teatrisse. Aasta jooksul manalasse rändnud seltsi liikmeid Ch. Kallast, A. Kruusperet ja Iwan Reswowi mälestati püstitõusmisega.

Seltsi 1936./37. aasta kulude ja tulude arwanne, mis tasakaalus 31.277,08 krooniga ja milles ülejääki 5.851,68 krooni, kinnitati ühel häälel. Ülejääk otsustati kanda ehitusfondi arwele. Samuti kinnitati ka „Wanemuise" teatri tulude ja kulude arwanne, mis tasakaalus 121.843,53 krooniga. Teatri tegewus on annud möödunud aastal puudujääki 3.602,21 krooni. Huwitusteta ei ole siinkohal märkida, et tulusid on annud sõnalawastused 12.679,90 krooni, operetilawastused 11.971,75 krooni, operilawastused 1.226,50 krooni, lasteetendused 1.537,85 krooni, ringreisietendused 18.889,84 krooni jne.

„Wanemuise" seltsi 1937./38. aasta eelarwe wõeti wastu tasakaalus 30.320 krooniga ning teatri 1937./38. hooaja eelarwe tasakaalus 137.700 krooniga.

Järgnewalt seltsi abiesimees K. Pahk andis tähtsa ülewaate teatrihoone juure, ja ümberehituse töödest, märkides munsens, et ehitused lähewad pisut kallimaks, kui need esialgu olid kalkuleeritud ja seda just kestkütte arwel. Kõigi ehituste teostamine nõuab tõenäoliselt kulusid kuni 400.000 krooni. Juhatusele on antud blankowolitus summade hankimisel. Wiimane tahab kõik teha, et ilma lisakoormatusteta küsimustest üle saadaks. Siin tuleb mitte üksi kogu „Wanemuise" liikmesperel, waid ka kogu Tartu seltskonnal kaasa aidata, sest seda suudetakse teostada waid üksmeeles.

Seltsi juhatusest läksu läbi wälja langenud liikmed E. Ein, J. Kitsberg, K. Pahk, K. Lepp ja A. Pan waliti kolme aasta peale juhatusse tagasi. Juhatusliikmete asemeiks waliti W. Onton, A. Reedre ja E. Ilp. Rewisjonikomisjoni liikmete arwu tõsteti senisest kuuelt 8-le ja sinna waliti A. Mägi, A. Pakosta, J. Nirk, J. Mägi, G. Kallamis, F. Saarsen, S. Pant ja W. Palm.

Koosolek oli üksmeelne ja kõik päewakorrapunktid otsustati peagu sõnawõtmisteta. Selgitust paluti waid mõne arwande punkti kohta, ja sedagi ainult üke sõnawõtja poolt.

Aljechin-Euwe selgimata

20. partii arenes Euwe paremuse all

Eile mängiti Amsterdamis, hotell „Krasnopolskis" malemaailmawõitluse 20. partii. Aljechin juhtis walgeid ja Euwe musti malendeid.

Kuni 6. käiguni eilne partii kopeeris mitut eelmist, Nimrowitschi kaitsega mängitud partiid. Siis Aljechin tegi 7. käigul uuenduse, mis aga märgatawat kasu ei toonud. Aljechin saawutas küll odakaitsus paremuse, kuid jäi arengus oma wastasest maha.

Partii arenes Euwe wäikese paremuse all. 17. käigul Euwe toredasti pakkus Aljechinile ratsut ohwriks. Aljechin ei wõtnud pakutud ohwrit wastu, sest Euwe oleks saanud taguri tagasi parema lõppmängu juures.

Aljechin kaotas odakaitsuse. Euwe tungis wankriga Aljechini teisele joonele. Et ka Euwe lipp ähwardas sinna tungida, siis paistis Aljechini seis pärast 28. käiku kriitilisena.

Aljechin sooritas wasturünnaku Euwe kuninga positsioonile, mille ta laostaski, kuid pidi seejuures andma oda 3 etturi eest.

Pärast musta 40. käiku partii on katkestatud.

Katkestusseisus on Aljechinil lipp ja 5 ettorit; Euwel — lipp, oda ja 2 ettorit. üks Euwe ettoritest on kohe löödaw.

Partii tulemust ennustada on praegu raske ja tuleb oodata järgmist partii jatkamist.

Matschi seis on niikaua aga endine. Aljechin juhib 2-punktilise eduga — 10½:8½.

TEMS'i esivõistlused males

Ikka rohkem hakkawad selguma grupiwõitjad, kes pääsewad finaalturniiri.

Kõige rohkem wäljawaateid finaali pääsemiseks omawad: 1. grupis — Willard 8 punktiga, Laurine 7 p., Palm ja Rootare 6 p. ja A. Friedemann 5½ punktiga.

2. grupis — Sepp 8 punktiga, Israel 7½ p., Sakowski, Teraks ja Aud. Prunn 5 punktiga.

3. grupis — Türn 6½ punktiga, Kalde 5½ p., Golikow, Sappberg ja Rich. Prunn 5 punktiga.

Igast grupist pääseb kolm parimat finaali.

Puhtu laid looduskaitse alla

Looduskaitse nõunkogu koosolekul otsustati wõtta looduskaitse alla Puhtu laid Läänemaal. Puhtu laiul on leelatud wõtta maha puid riigiparkide walitsuse loata. Samuti on Puhtu- ja Abra laidudel leelatud kalapaatidel randuda, wõrke kuiwatada ja wõrke wette lasta 50 meetri ulatuses rannast. Õppereisijail ja turistidel on liikumine laidudel lubatud selleks määratud teedel ja radadel.

Looduskaitse alla wõeti weel Tiirukari ja Sala saar Wirumaal, palju wanu puid, kiwe ja rändrahne mitmes maakonnas.

Eesti-Leedu maavõistlus males 30. nov. ja 1. dets.

Veebruaris korraldatakse Liidu 10 a. juubelipidustused

23. nov. saabus Leedu Maleliidult telegramm, milles teatatakse meie Maleliidule oma ettepanekust, pidada Eesti-Leedu maavõistlus 30. nov. ja 1. dets. Leedu 8-liikmeline rahvusmeeskond jõuaks Tallinna umbes 30. nov. paigu.

Teisipäevasel Maleliidu juhatuse koosolekul otsustas Liit Leedu ettepaneku wastu võtta ja oma nõusolekust teatada Leedu Maleliidule. Eesti rahvusmeeskonda määrati tugevuse järjekorras: Keres, Smidt, Raud, Türn, Friedemann, Laurine, Villard ja Blumenoff. Reservi määrati Remmelgas, Laht, Lorup, Uulberg, Sepp ja Kalde. Maavõistluse korraldajaiks määrati Kalve ja Villard.

Nagu meister Kereselt kuuleme, on tema osawõtt Eesti-Leedu maavõistlusest kahtlane. Keres on oma nõusoleku annud 1. dets. esineda Hollandis suurema malesimultaaniga. Kuna maavõistlused males on harukordsed ja pealegi Keresel tuleks kohtuda esimesel laual oma wana rivaali Mikenasega, seepärast Keres otsustas Hollandist järele pärida, kas seal ollakse nõus simultaani edasi lükkama.

Samal juhatuse koosolekul kinnitati ka liidu 10 a. juubelipidustuste kava. Juubelipidustused algaksid üleriikliku malepropaganda nädalaga ja juubeliturniiriga ning lõpeksid kontsert-aktusega „Estonia" kontsertsaalis. Pidustustest võtaksid osa kõik Eestis asuvad maleseltsid. Pidustuste peakorraldajaks määrati A. Kalve ja abiks A. Remmelgas. Juubelipidustused toimuvad veebruari lõpul.

Koosolekul otsustati veel jõulude ajal peetava maleturniiri korraldamine anda Tartu Maleseltsile. Turniir toimuks kahes grupis ja võitja viiakse liiduklassi. TEMS saab turniirile saata 3 maletajat, Tartu Maleselts, Pärnu Kalevi Maleklubi ja V.R.S. igaüks 2 maletajat. Teised seltsid saavad esineda ainult ühe esindajaga.

Laskis õemehele kuuli rindu

Wiljandi, 24. 11. Täna hommikupoolsel öö Heimtali walla Wanamõisa talus elutsew 25-aastane Joh. Wähi laskis kaitseliidu wintpüssist kuuli rindu oma õemehele Oskar Endersile. Laskmine toimus joobnud peaga waidlusel, kumb on talus peremeheks. Tegelikuks peremeheks on Enders. Wähi, kes elutseb samas talus, tõi oma wäite tõendusteks kaasa püssi, mis alles hiljuti talle wälja antu, ning laskis sellest oma õemehele rindu kuuli, mis läbistas kopsu ja wäljus seljast. Wigastus on elukardetaw.

Wähi läks pärast teo sooritamist konstaabli juure teatama juhtumist.

Hukkus kaks Briti lennukit

London, 23. 11. (ETA) Coulsdonis (Surrey krahwkonnas) põrkasid eile õhtul kokku kaks Briti õhujõustmelist lennukit. Mõlemad lennukid läksid põlema ja kukkusid alla. Seesolijad said surma.

Poola poliitika- ja töö-keskustes

Kiiretempoline industrialiseeri

Poola tööstuse sektori laienemise põhjustest

Poolas on praegu teoksil palawlik industrialiseerimise protsess. Ehitatakse uusi jõujaamu, metalliwabrikuid, awatakse wastseid kaewandusi maapõuewarade ekspluateerimiseks, laiendatakse lennukite- ja sõjatööstuse tehaste toodangu wõimet ning sõnuti raudteewõrku.

Kesk-Poolas, Wisla ja Sani jõe piirkonnas on jõudnud uus tööstusrajoon. Nelja-aasta kawale wastawalt on kalkuleeritud uute tööstuste rajamiseks ümmarguselt investeerida 3 miljardit zlotti (1 zlott 70 senti), millest suurem osa saadakse riigi eelarwe korras ning siseraa kapitali mobiliseerimise abil, kuna puuduw jagu laetakse wälislaenudest, milliseid saadud mainitud otstarbeks pikemaajalise laenuna Prantsusmaalt ning kaubakrediitidena Rootsist ja Inglisest.

Töötawast rahwast on Poolas rakendatud tööstusse 10% (tööstustöölisi heal konjunktuuril oli ca 870.000), kelle tööst ja teenistusest toidetakse ligi 15% kogu rahwastikust, s. o. ümmarguselt 34,5 miljonilisest elanikkonnast. Rahwuslikust sissetulekust moodustawat aga tööstuslik sissetulek 37%, mis näitab põllumajanduse tagasihoidlikku tasuwust.

Poola industrialiseerimise protsessi uute tööstuste ja maapõuewarade ekspluateerimise laiendamise suunas kiirustawad ning põhjustawad wäga mitmesugused tegurid.

Esiteks ei saa üksi riik julgeoleku ja üldse oma olemise mõttes waadata rahulikult-kindlalt tulewikku, kui ta tööstuslikult arengult on jäänud tunduwalt maha oma naabritest. Poola kaks suurt naabrit, Saksa ja Tschehhoslowakkia ewiwad aga hästi korraldatud tööstuse. Tööstuslikust arengust oleneb suurel määral rahwa jõukus ja kultuurilise taseme tõstmine. Ja esijoones wõrdselt arenenud tööstustega ning enam-wähem wõrdse kultuurilise tasapinnaga riigid wõiwad omawahelist kaubawahetust arendada mõlemale poolele tulutoowalt.

Teiseks on Poolas rahwa suurekasw kaunis suureprotsendiline. Igal aastal on sündimuse arw ligi pool miljonit ning rahwa loomulikku suurekaswu ei suudeta mahutada täies ulatuses põllutöösse. Uutele töökätele tuleb muretseda tööwõimalusi industrialiseerimise kaudu.

Mainitud asjaolud osutawadki peatgureiks, mis sunniwad arendama iseäranis jõudsasti Poola tööstuse suurendamist.

Aga kas kawadest jõutakse realiteedini? Kas sellest ei tõmba kriipsu läbi n.-n. „Polnische Wirtschaft", mis tegelikult jälle kõik segi lööb?

Esitatud küsimusele wastates peab esijoones tulema meele, et poolakad on juba Gdynia sadama ja Gdynia linna walmis ehitanud kümne aasta jooksul, ja muu majanduspoliitikaga näidanud oma organiseerimise wõimeid ning julgelt alustatud ürituste lõpule wiimist.

Kui poolakad pärast maailmasõja heitlust ning okupatsiooniikke maharaputamist taas said omal maal peremeesteks, siis oli Poolas sõjamõllus mahapõletatud 1.800.000 elumaja, 4.500.000 ha põllumaad jääti jäänud, Wilno ja Radomi wahelisel raudteeliinil oli 12.580 amethoonest waremetes 3836 ja 910 jaamahoonest täielikult hävitatud 574. Mitmesuguste konfiskeerimiste tagajärjel talupoeg paljaks tehtud. Mitmet sorti käibel olewad rahamärgid wäärtusetuks muutunud jne. Aga kui sellest kõigest hoolimata maale jälle uus elu tuli, hooned parandati, põllud künti ja seemendati, wabrikute korstnad suitsema hakkasid ning kaewandustes töö algas ja kord jalule seati, siis oli ju selge, et see nõudis organiseerimise annet ja ettewõtlikkust, mis on tegelikult kustuianud Poola ettewõtlikkuse halwustajate leksikonist „polnische Wirtschaft" mõiste.

Lastes silmi eest mööda neid raskusi, mille wõitmiseks on tulnud Poolal pingutada, alles siis selgub see suur ülesehitaw töö, mis on tehtud ja mis jatkub praegu täie hooga.

Minister K. Selter westlemas Poola majanduseln juhtidega. Wastusministri abi Roje, minister K. Selter ja Poola rahaministe esimees Kwiatkowski.

Wajakult: pr. Selter, minister A. Roman ja pr. Roman.

Gdynia sadamat ja samaninelist linna, mis on Poola iseseiswusaegne suurehitus, nimetawad ka sakslased suursaawutuseks. Selle ehitamise algatus ning lõpulewiimise au kuulub praegusele rahaministrile ja ministrite nõukogu abiesimehele E. Kwiatkowskile. Kuid Gdynia ladude läbikäikude suurendamises ja ühenduste loomises uute laewaliinide kaudu on silmapaistwat teened jälle kaubandus-tööstusministril A. Romanil. Wiimane [illegible] tega, meie mõiste [illegible] side Rosega ja So[illegible] korralduſi Poola [illegible] nud sellele awaram[illegible] seerimise kawade [illegible] wäliskapital on in[illegible] ja Poola ettewõtte[illegible] wajalisteks ka eel[illegible] mis ühelt osalt o[illegible] õlgadel.

Kui minister [illegible] pr. Roman wäga [illegible] liikumise küsimuste[illegible] nilistesse probleem[illegible] see polnud tingit[illegible] asja enese pärast, [illegible] liikumises juhtiw [illegible] ajakirja ning akti[illegible] korralduse alal.

Tähelepanu ja [illegible] ter A. Roman ab[illegible] kaastöölistega näit[illegible] minijstrile ja pr. S[illegible] legatsioonile, oli [illegible] tänutundes tuleb [illegible] konid olid nad w[illegible] ning samuti tähel[illegible] eksisammudele.

Selles käitumi[illegible] lik Poola rahwa [illegible] litsemud juba mõl[illegible] mise esimestest p[illegible] siiwenemud. Kõige[illegible] jon romantikat, j[illegible] seletada ei suudeta [illegible] olemas. See m[illegible] kergesti wäärtuset[illegible]

JOHNNIE WALKER

Parem whisky maailmas!

SÜNDIND 1820
KUID KÄIB OTSE

Prantsusmaa kõwendab sidemeid Poolaga

Warssawi, 23. 11. (ETA) (Havas) Poola sotsialistide häälekandja „Robotnik" kirjutab Prantsuse wälisministri Delbosi eelseiswa külaskäigu puhul: Delbosi sõidu eesmärk on selge. Wastusena Mussolini külaskäigule Berliinis ja kolme faschistliku riigi bloki loomisele Prantsusmaa tahab tõenitada ja kõwendada oma poliitilisi sidemeid Poolaga ja Wäikeliidaga. Meie tunneme kõige elawamat rahuldust Delbosi külaskäigust, mitte ainult seepärast, et Poola tunneb Prantsusmaale sümpaatiat, waid ka seepärast, et liit Prantsusmaaga on Poola huwides, õelgu hitlerisõbralikud poolakad mis tahes.

Danzigis konfiskeeriti Poola ajalehti

Danzig, 23. 11. (ETA) (DNB) Siin on wiimastel päewadel konfiskeeritud neli Poola ajalehte haawawate karikatuuride awaldamise pärast Hitleri kohta, samuti ebaõigete teadete awaldamise pärast politiitiliste sündmuste kohta Danzigis.

Linakuivatamisel süttisid hooned

7-kuine warss leidis tulesurma.

Wirumaal Porkuni wallas Nurmetu külas tekkis esmaspäewa hilisõhtul tulekahi, mille ahwriks langesid Joosep Hübneri pärijate talu wiljakuiwatis, ait, kuur ja wiljapeksukõõn, mis moodustasid ühise katusega ehituse.

Hoone ühes wallaswaraga, milles kogu talumajapidamise masinad, suur osa loomatoitu, wilja jne., hävis täiesti. Tulesurma sai ka 7-kuine hobusewarss. Kogu kahju hoonete põlemisest hinnatakse 3000 kr., wallaswara wäärtus 4000 kr. Kindlustatud oli hoone 1000 kr. eest ja osa wallaswara 695 kr. eest Porkuni wastastikuses kindlustuskassas.

Kustutustöö oli raske ja põlewa hoone suhtes otse wõimatu. Tuletõrjel oli tegemist allatuule umbes 20 meetri kaugusel asetsewa elumaja ja sellega ühise katuse all olewa loomalauda ning hobusetalli päästmisega. Tuul kandis tulelondid ja sädemed hoone katusele, mida siisti suudeti kustutada. Teine ait, mis asetses koos tarega, hävines kogu sisemusega, nagu ka wiljakuiwatis, kuur ja kõõn. Talu wallaswarast, mis asetses kuuris ja kõõnis, hävis hobusejõuline wiljapeksumasin, rohu- ja wiljalõikaja, tuulimasin, adrad, äkked, 4 waukrit, 4 rege ja muud kraami, rääkimata loomatoidust. Ka 7-kuine hobusewarss sai tulesurma.

Kuidas tuli alguse sai, selle kohta walitseb kindel arwamus, et keegi pääsid wõimutsema taretraatide wahelt alla kittetorudele laugenud linakiududest, mis wastu kuumi torusid süttisid ja andsid leegi, mis läbi traatide süütas linawarred ja edasi kogu hoone.

Salapärane kohtuprotsess Roomas

Rooma, 23. 11. (ETA) (Reuter) Riigikaitse eritribunaalis on praegu aruutusel uus protsess, mida ümbritsetakse suure saladusega. Ajakirjandusel ei wõimaldata tuua mingit informatsiooni selle protsessi kohta. Ka kaebealuste arw ei ole teada. Kuulub, et kaebealuseid süüdistatakse salakuulamises Prantsusmaa kasuks. Samuti ei ole teada, kas kohtuotsusedki awalikult teada antakse. Wiimase kahe kuu jooksul eritribunaal on ligi 100 isikut riigiwastase tõhutustöö pärast wangi mõistnud.

Maailmanäitus suletakse homme

Pariis, 23. 11. (ETA) (DNB) Wastukäiwalt möödunud nädalal liikunud kuulbustele, mille järele Pariisi maailmanäitust pidi pikendatama kuni pühapäewani, teatatakse nüüd, et näitus suletakse neljapäewal, 25. nowembril, kell 24.

Näituse külastajate arw tõuseb üle 31 miljoni. Näituse piletite müügist wiimasel päewal saadud summad lähewad Pariisi waeste toetamiseks.

Salakuula

Helsingi, 2[illegible] on paljastatud [illegible] Wuoksenlaksu t[illegible] asäär, millesse [illegible] Martti Ahtiaised[illegible] saama täielik si[illegible] materjali.

Terrorism

London, 23. [illegible] News" awaldab [illegible] Briti-Indias. Le[illegible] tõstmas pead. Ta[illegible] gaalias on wabast[illegible] gi. ühtlasi leht [illegible] „Weekly Statesm[illegible] agendid on esile [illegible] tööstuskeskustes — [illegible] dis, Cawnpores ja [illegible] omanike wastu al[illegible] datud prowintsides[illegible] rium. Politseinik[illegible] põrked Pundjabis [illegible] muhameedlaste ja [illegible] ohwreid, — need [illegible] walitsewat korrala[illegible]

„Markii ajastu" Tallinnas

Hiilgaw wastuwõtt. — Raehärrade ja aadlikkude „must suwi" a. 1819. — Linna katastroofiline majanduslik seisukord. — Hoogus „kodukaunistamistöö" ja fassaadimuutmine

Eilsel Tallinna Ajaloo Seltsi koosolekul mag. R. Kenkmaa õneles kindralkuberner markii Paulucci tegewusest Tallinnas 1819—29. Referent märkis, et Eestis ajaloo kestes tähtsaid ülesandeid ja õrgeid ametkohta täitnud wõõrmaalastest

olid kaks õige wäljapaistwamat itaallased.

Esimene neist oli sellal õiklõõimsa paawsti legaat Modena piiskop Wilhelm, kes aastail 1225 ja 1226, samuti 1287 ja 1288 käis siinseid sasiläänud wõimusuhteid ja õiguslikke ning waranduslikke wahekordi korraldamas ja kelle tegewus haaras peagu kogu Euroopat ning ulatus oma mõjuga isegi kaugele Gröönimaale. Teine itaallane — markii Philipp Paulucci — tegutses siin 600 a. hiljemini, olles 1819.—29. a. Eestimaa kindralkuberneriks. Et talle 1823. a, seni ta haldamisele kuulunud Eesti-, Liiwi- ja Kuramaale lisaks allutati ka Pihkwa kubermang, siis walitses ta laialdasemat maa-ala kui äkki kesaegne ordumeister, piiskop wõi keparastine riikliku kesiwõimu esindaja kohal.

Sündinud 1779. a. Põhja-Itaalias Modenas, teenis Paulucci noores eas mitme riigi õjawäes ja siirdus wiimaks 1807. a. koloneli (polkownigu) autaadis Wene teenistusse. Ta tegi siin kiirelt karjääri, tõustes waarsti keiser Aleksander I usaldusosaliseks ja soosituks. 1812. a. oktoobris määrati ta esiteks Riia linna õjakuberneriks ning õige pea ka Liiwi- ja Kuramaa tsiwiilülemjuhatajaks. Ta ofutas Wene riigile rea teeneid. Kõigepealt puhastas ta Kuramaa pranitsuse õjawägedest ja

walmistas salajaste läbirääkimistega ette Preisi lahkulõõmise liidust Napoleoniga ning ühinemise Wenega.

1819. a. antii Paulucci ülemwalitsuse alla ka tolleaegne Eestimaa kubermang. üheaegselt teatega Paulucci määramisest saabus Tallinna ka sõnum tema isiklikust siiatulekust 31. märtsil samal aastal. Raad otsustas nut õrgemat ülemust wastu wõtta kõikide wanade kommete, talude ja pruukide kohaselt. Hiljemini keelas Paulucci kategooriliselt igasuguse piduliku wastuwõtmise.

Weel asma aasta 1. juunil Paulucci ilmus teiskordselt Tallinna, teostades siin raekojas rewisjoni, nagu märgitakse raeprotokollides.

Erilist tähelepanu pööras ta kassadele ja waeslastekohtusse sissemaksmisele kapitalidele.

Kuna rewideerimine oli nähtawasti ette teada, siis mingeid eriliisi puudusi ei leitud. Sellest hoolimata olid need 2 esimest Paulucci reisi Tallinna määrawa tähtsusega kogu tema edaspidisele tegewusele siin: Tutwunud kohal siinse seisukorraga, mis oli kirjeldatud kaunis põhjalikult 4. apr. üleantud eksposees ja arwestades isiklikult saadud muljeid, asus Paulucci kõige energilisemalt tööle, et tuua wajalikke parandusi ja uuendusi. Wististi kunagi enne ega ka pärast pole Tallinna raekojas kui ka teistes asutistes töötatud niisugune tulise kiirusega kui nüüd, sest peagu kõiki otsuseid saadawad märkused, et need tulewad teostada „otsekohe" „ajawiitmata", „wiiwitamatult", „nii ruttu kui wõimalik" jne. Näib, et iseloomult järsk, wasturääkimisi mitte salliw, ajuti isegi brutaalne Paulucci teookordsetele linnaisadele — raehärradele — nii mõjuwa peapesu oma esimesel siinkäigul, et see neile kauaks elawalt meele jäi.

Kõigepealt ning arwatawasti kõige põhjalikumalt pahandas Paulucci't tookordne wõimatu wiletsas seisundis olew Tallinna linna tööwangla (Zuchthaus). Ta pani kõik ülemad ja alamad instantsid korraga tegewusse ja selle tulemuseks oli, et kiiresti lahendati uue ajakohasena wangla küsimus. Uus linnawangla ajutati Wene tänawale nr. 23 ja raha selleks saadi n.-n. „linnamarkade" käibelelaskmisega. Kõikide Eestimaa kubermangu linnades ajutati

erilised komisjonid nende laostunud majanduliku seisundi parandamiseks.

Selgus, et mitte airult wäikelinnad, waid ka Tallinn oli kaubanduse peagu täieliku soikumise tagajärjel majanduslikult pankroti äärel.

Politseiwalitsuse Tallinnas reorganiseeris Paulucci põhjalikult ja määras siia uue energilise politseiülema. Ainult linnakompanii, mis oma koosseisult oli ajast ja arust, ei suutnud ta asendada uue ajakohasemaga. Kaks korda ulatusid Paulucci esildised ses asjas keisrini, kuid lükati tagasi. Riigil puudus raha. Põhilise uuenduse teostas Paulucci uue ehituse- ja tuletõrjemääruse wälja töötamise ja kehtimapanekuga.

Eriti südame lähedal seisis Pauluccile Wana-Tallinna sellal ainelise kitsikuse tõttu wäga wiletsasse seisundisse sattunud wälisilme tõstmine, ehk nagu

juba siis rahwas seda tegewust nimetas, linna „ilustamine".

Suurimat tähelepanu seejuures loomulikult pööras Paulucci majade fassaadidele ja wabamatele liiklemiswõimalustele, nõudes tänawatele ulatuwate treppide õõrwaldamist ja õõnnitcede ehitamist.

Rahwa pärinuse järele olewat Paulucci isiklikult läjurdusametnikel lastnud õõrwarviga majade tänawale ulatuwatele osadele ja õõrwalehitistele märkida tähtaja, milleks need pidid olema õõrwaldatud. Ta ei olewat isiklikult sugugi sallinud ka kesaegset gooti stiili terawate wiilude ja akendega. Et anda eeskuju selleks, laenas ta omal taskust 2000 pankorubla piirjermeister Salemannile tema maja wäljaehitamiseks ja kordaseadmiseks. ühtlasi mõjutas ta, et tähtsamad ametiisikud kohal samaks otstarbeks omalt poolt 10.000 pankorubla Salemann'ile lisaks andsid.

üldse oli Paulucci neid kindralkubernere, kes õige aktiinsemalt ja õige mitmekülgsemalt Tallinna olude kujundamisest osa wõtsid.

Uliõpilasrahutusi Austrias

Protest õppeaja pikendamise wastu

Wiin, 23. 11. (ETA) (DNB) Wiini tehnikaülikoolis oli täna rahutusi. Lõpuks oldi sunnitud sulgema ülikoolihoone. Samuti oli rahutusi kaubandusülikoolis, mille tagajärjel oldi sunnitud õppetöö katkestama. Täna kestpäewal korraldasid üliõpilased uulitsail meeleawaldusi. Politsei ajas meeleawaldajad laialt. Seni on wangistatud 45 isikut. Ka Grazi ülikoolis oli meeleawaldusi, millest wõttis osa umbes 300 üliõpilast. Rektori nõudel läksid üliõpilased laialt. üliõpilaste koosolekul otsustati kuulutada protestistreik kuni eelolewa nädala algusseni.

Innsbruckis on kuulutanud wälja protestistreigi arstiteaduskonna üliõpilased.

Wiin, 23. 11. (ETA) (DNB) Wiini ülikoolides on üliõpilased otsustanud alustada protestistreiki. üliõpilasrahutuste põhjuseks on asjaolu, et kawatseti pikendada õppeaega mõnedes teaduskondades. Täna õhtul otsustasid Wiini ülikoolide rektorid omawahelisel nõupidamisel awaldada läkituse, milles kutsutakse üliõpilasi kohe alustama unesti õpinguid. Läkituses tähendatakse, et streikijad peaksid arwestama sellega, et streigi edasikestmisel ähwardab streigijuhte raske karistus.

Politseipeegel

Arwete öendamisel rusikaga näkku. Imania tän. nr. 59—18 elutsew Eduard Aksel awaldas politseile, et teda on rusikaga näkku löönud samas majas korter nr. 16 elutsew Ewald Kolumbus. Tüli tekkinud neil töörwete öendamisel, küsjuures awaldaja lööjale öelnud, et teeb sellest rohkem tööd. Wiimane ägestudes löönudki selle peale awaldajat.

Liiklemismääruste rikkumise pärast wõetakse wastutusele autode nr. A—713 ja A—1744 juhid.

4 rahurikkujat. Awalikus kohas rahurikkumise pärast wõetakse wastutusele Liiwamäe tän. nr. 25—15 elutsew Wladimir Johanson, kindla elukohata Hermann Moppel, Riguliste tän. nr. 16 elutsew Heino Mutso ja Wene tän. nr. 12—8 elutsew Jaan Tomson.

Joobnud isikuid paigutati politseiarestimajja 5.

Loodetaw ilm

neljapäewal, 25. novembril

Keskmise kiirusega lõunakaarte tuuli. Muutlik pilwisus ja hommikuti paiguti udu. Õõkülm ja päeval temperatuur 0-kraadi ümber. Kohati kergeid sademeid.

SHERLOCK HOLMES JA DR. WATSON SAABUSID TÄNA.

Nagu me kindlatest allikatest oleme kuulnud, saabus eile Tallinna inglise parim detektiivkoos oma assistendi dr. Watsoniga. Arvatakse, et selle kuulsa kriminalisti ilmuminc on seoses mingisuguse sensatsiooni sünnitava asjaoluga.

Mitmesugune maailm

PATSIENT JA ARSTID

Westminster Hospitalis Londonis korraldati huvitav õhtu arstidele. Tuntud näitleja sir Seymour Hicks pidas kõne arstidele mehe seisukohalt kes „on 65 aastat olnud patsient". „Oieti oleksin mina viimne, kel teile on midagi ütelda," rääkis sir Seymour, „kuid mul on oma eluajal olnud niipalju teid rõõmustavaid haigusi, et pean oma kohustuseks teile nõu anda, mida peate tegema ja mida mitte. Mind võiks peagu pidada kutseliseks abitarvitajaks. Esmalt: ärge laske oma patsiente oodata. Me teame, et olete suure praktikaga arst ja teame ka, et olete asjatundja jõud, sest muidu me ei tuleks teie juure. Ärge laske oma naist eraelus rääkida teie arstimiskunstidest, sest need on tüütavad ja kaotavad teie patsiendid. Ärge jutustage meile oma rikastest patsientidest, sest meie ootame teilt selget vastust ja lohutust oma kannatusis. Meie tuleme teie kui usaldusväärse arsti, kuid mitte kui krahvitar X. majaarsti juure. Ärge jutustage seltskonnas oma praktikast, jätke meile vähemalt illusioonid. Olge alati hästi ja tõsiselt rõivastatud. Teie musta ülikonna vastu meil on usaldus. Võhik näeb arstis kõikvõimsat abistajat, ärge röövige talt seda usku. Olge alati sõbralik ja armastusväärne, siiski kui teil selleks pole tuju. Hea arst peab olema ka hea näitleja. Ütelge oma toaneitsile, et patsient ootab ukse avamisel temaitki lahket nägu, seda rohkem — kui ta on ilus. Kahjuks avavad teie uksi sagedamini naised, kelle näojooned näivad ütlevat: „Slit viib tee kalmistule." Patsiente endid võiks liigitada järgmiselt: 50 protsenti neist on normaalsed ja loomulikud inimesed — olge nende vastu lahke. 30 protsenti on arad ja kohmetud, kõldelge neid hoolitsevalt. 10 protsenti on snobid — neid peate teravmeelsustega üle trumpama. Ja ülejäänud 10 protsenti on idioodid. Tänage taevast, et neid on olemas. Nendega võite teha mis tahate. Kahju ainult, et neid pole rohkem kui 10 protsenti.

INGLISE MAA-ARISTOKRAATIA LAOSTUB

Inglise pärandusmaks on ühes aegadega, kus aristokraatial on äritegemine raskenenud, saanud peamiseks aristokraatia varanduste hävitajaks. Mõne aja eest suri väga rikas reeder, aristokraat, kes jättis järele meie rahas umbes 700 miljonit krooni. Sellest varandusest langes riigile pärandusmaksuna 350 miljonit. Oletame, et poole varanduse pärija sureks mõne aja pärast, varandust oma poolt lisandamata, siis saaks rahaministeerium sellest summast uuesti 175 miljonit. Järgmisel surmajuhtumil 87,5 miljonit jne. Sagedaste surmajuhtumitega sugukonnas oleks algeliselt 700-miljoniline varandus mõnekümne aastaga läbi.

Umbes nõnda on nüüd juhtunud Richmondi hertsogi sugukonnaga. Kui kuues Richmondi hertsog 1903. a. suri, jättis ta järele 216.000 hektaari maad Shotimaal. Veerandsaja aasta pärast, 1928. a., suri seitsmes hertsog ja tema pärijad pidid jällegi maksma suurt pärandusmaksu. Kuid juba seitsme aasta pärast suri see hertsog ja praegune hertsog, kaheksas järjekorras, pidi müüma 72.000 hektaari maad, et suuta tasuda pärandusmaksu.

EHITATAKSE KIRIKUT 21. SAJANDI INIMESTELE

Liverpoolis ehitatakse praegu kaht esinduskirikut. Juba 1904. a. pandi seal nurgakivi anglikaani katedraalile. Sõda tegi ehitusele takistusi ja alles 1931. a. võidi kirikut esmakordselt jumalateenistuseks tarvitada. Kiriku välimus ja tornid peavad valmima alles 1950. a. Arvatakse isegi, et hoone ei valmi enne 1954. a.

Alul lootsid anglikaani kiriku ringkonnad, et nemad püstitavad sellega kiriku, mida ei suudeta ületada. Kuid 1933. a. pandi sellesama katedraali lähedal alus rooma-katoliku kirikule, mis oma ehitusplaanide järele peab tulema suurim maailmas. Uus katoliku kirik peab oma mõõtudelt ületama isegi Earls Courti näitusepalee Londonis. Senine ehitustegevus on selgitanud, et uus kirik võiks valmida alles 21. sajandil. On võetud tarvitusele kogu 20. sajandi ehituskunstitehnika, kuid siiski on peagu kindel, et enne 2040 aastat uus kirik ei valmi.

24. NOVEMBER

VEEL

25 TÖÖ-PÄEVA

PÜHADENI.

Andke oma tellimised sisse.

DAAMIDE & HÄRRADE rätsepaäri

F-ma Schwarz

Kullasepa 9 Tel. 443-03

Saksa kutsekoolides

Toitainete asendamine „ersatzidega"

Neliaastak tekitab Saksas uusi ideid. Jäädes ustavaks vanasõnale, et vajadus murrab isegi raua, leiavad sakslased ikka ja jälle vahendeid, mille abil on võimalik toitainete puudust teha vähem tunduvaks. Tekivad uued tootlusmeetodid, mis võtavad niinimetatud „ersatzidel" vastiku „psüühhilise maigu". Paiguti valmistatakse ja muudetakse „ersatze" nii hästi, et nad nii ja teisiti isegi ületavad loomulikke aineid.

Käsikäes uute meetodite ja uute ainete otsimisega käib ka toiduainetetööstuses töötavate tööliste ja käsitööliste oskuse ja ametihariduse ümberkujundamine. On käimas kõigi käsitööliste hariduse ümberkujundamine, millele paneb krooni riigi kutsekoolide võrk. Üldse peab ütlema, et Saksas püüitakse praegu elustada käsitööstust, teha seda ehtsaks käsitöö kultuuri kandjaks. Sümboolselt: tahetakse saavutada seisukorda, nagu seda kujutab Wagneri „Meisterlaulja", kus Hans Sachs on ideaalseks käsitöölise eeskujuks. Kuipalju ja kui kaugelt seda tuleb ühendada praeguse majanduse ülesehitamisega, see on juba teine küsimus.

Uus konditiitrikunst näiteks on tõestanud, et konditiitrid võivad küllaltki maitsevaid torte valmistada ka ilma mandliteta, mida valuuta puudusel praegu Saksamaale sisse ei veeta. Mandlite asemel võetakse pruunistatud pähklaid. Ploomitort, millies oli vähe mune, oli teravmeelselt teiste ainetega asendatult ja nende segusid kombineerides nii maitsvalt valmistatud, et muna vähesust polnud tundagi!

Uutel riiklikel kutsekoolidel on väga esinduslikud hooned, kus on ka omad hästisisustatud hallid ja teised esindusruumid. Kõik see peab käsitööõpilasis tekitama austust oma ameti vastu ja kasvatama neis iseteadvust. Ennemalt püüti käsitöö õpilasse istutada alaväärtuslikuma seisuse tunnet, nüüd aga püütakse temas kasvatada usku, et temagi töö on tähtis ja viljakas rahva majanduslikus üldorganismis. Õpilased elavad kogu õppeaja koolis ja saavad sealt ka ülalpidamise. Pagarite ja konditiitrite koolis on tube 60 õpilase jaoks. Igas magamistoas on 8 voodit ja kõik magamistoad on sisustatud väga spartaalikult. Tööruumid on aga hästi ja mugavalt sisustatud, samuti ka ruumid, kus õpilased elavad päeval. Klassiruumid on varustatud vajaliste õppevahenditega. Kooli õppekavas on ette nähtud, et seal võib elada ja õppida riigi külul, kuid praegu maksab seal veel iga õpilane 80 marka õppemaksu ja 25 marka nädalas ülalpeo eest. Õpetajaiks on ainult esmajärgulised meistrid, kes on oma ametalal olnud heapalgalistel kohtadel. Kuid õpilasedki pole enam mingid algajad, nad on enne seda juba õppinud alamais kutsekooles ja peale selle pikemat aega praktiliselt töötanud. Ses kõrgemas riiklikus kutsekoolis, nad saavad, nii ütelda, viimse lihvi. Konditiitrite teoreetilistesse õppeainetesse kuuluvad ka saksa keel, raamatupidamine, seaduste tundmine, nlipalju kui see puutub nende käsitööd, müügikunst, dekoreerimiskunst ja Saksa maksusüsteem. Kuid sellest üksi veel ei piisa. Kooli vaadates nende ridade kirjutaja astus ka keemia laboratooriumi, kus õpilased peavad väga tõsiselt töötama. Iga õpilane, kes lõpetab riiklikku pagari- ja konditiirikooli, peab olema nii hea keemik, et võib ise täielikult leiba analüüsida ja ütelda, milline on ta toiteväärtus.

Mida kõike moodsad pagarmeistrid Saksas peavad teadma, seda näitas kooli külastajaile pagarmeister Richard Lubig, kooli kutseline juhataja. Tema on suurepärane keemik ja on leivaküpsetamise oma uurimustega seadnud uutele alustele. Ahju ees seistes Lubig pidas kuulajaile leiva küpsetamisest nii põhjaliku keemialoengu, et ajakirjanik tundis end tema ees täieliku võhikuna. Niipalju ainult võis sellest kõigest mõista, et meister on leiutanud uue leivaküpsetamise viisi. Ta ei lisa taignale enam vana haputaigent, vaid tarvitab erilist hapendamismeetodit, mis lühendab hapendamisprotsessi, hoiab leiba kauem värske, tõstab ta munavalge sisaldavust ja kergendab seedimist. Maitselt on see leib suurepärane. Kui meistrilt küsiti, mis ta arvab maisi ja kartuli segamisest leivale, siis ütles ta, et neid aineid ei tohi enam pidada „aseaineiks", vaid lisandusiks, mis parandavad leiva kvaliteeti.

Konditiirite ja pagarite koolis valitseb muidugi, nagu kõikjal mujalgi Saksas, täielik sõjaväeline distsipliin. Tõustakse kell kuus hommikul ja minnakse kohe värskesse õhku sportima jooksma, sest ka leivaküpsetaja peab olema terve inimene. Koolil on ka oma laskeväljak. Pesuruumis peab iga õpilane kõik oma asjad asetama teatava korra järele, näiteks hambaharja peab paigutama klaasi vasakule küljele ja hari ülespoole, sest nii kulvavat see paremini. Seal need hambaharjad seisavad klaasalusel ridastikku kui sõdurid, sest ka kõik klaasid seisavad täpse korra järele. Asetab keegi oma klaasi või harja teisiti, peab ta maksma 10 penni trahvi kooli lõbustuskassasse. Kuid kõik kooli lõbustusõhtud veedetakse ilma õrnemasoo osavõtuta, sest kooli korra 12. paragrahvis seisab: „Oppureil on keelatud naisi tuua kooli ruumesse, sest see rikub kooli reputatsiooni". Kohtamistest ja seltskondlikust lõbustusest kooli õpilased võivad mõelda alles pärast kooli lõpetamist.

Seda, mis siin jutustasime pagarite ja konditiirite koolist, tuleb ütelda ka lihunike kooli kohta. Sealgi on õpilasi üliküllusles, sest praegu peab saksa lihunik oskama iga lihatükki kasutada. Riiklikus lihunike kooli uurimisinstituudis lahendati hiljuti küsimus, kuidas parimini kasutada tapetud loomade verd. Aasta jooksul saadakse Saksas 130 miljonit liitrit loomaverd, kuid seni kasutati teda võrdlemisi vähe, peamiselt verivorsti valmistamiseks. Nüüd on aga uurimisinstituut leidnud, et erilise meetodiga võib verest saada neidsamu munavalgeaineid, mida leiame lihast, kusjuures need munavalgeained olevat kergemini seeditavad kui liha.

Pealeselle on lihunikekooli keemikud leidnud uue söögirasva allika. Teatavasti on värsketes kontides kuni 16 prots. väärtuslikku rasva, kuid keetmisega on võimalik kätte saada ainult väikest osa sellest rasvast. Nüüd on leiutatud eriline odav masin, millega on võimalik kontidest võtta välja kõik rasv.

Mihkel Aitsama uus ajalooline jutustus

Eestimaa kuningast — Kölli Tooma

Tuhandete Eesti talupoegade organiseeritud lahing sõjawäe iseseiswa talupojariigi loomiseks

Lähemal ajal hakkab ilmuma „Päewaleheš" Mihkel Aitsama sulest järjekorraline ajalooline jutustus, mis oma põnewa sisuga, teema käsitlemiswiisi ja ulatusega ületab sama autori senised kirjutused.

Pikemate nurimiste järele arhiiwides M. Aitsamal on õnnestunud saada selget ülewaadet eesti talupoegade

sunrest werisest wastuhakkamisest ja sõjast ligemale 150 aastat tagasi.

See talupoegade wastuhakkamine oli oma ulatuselt ja tagajärgedelt isegi tunduwalt suurem meile hästi tuntud „Mahtra sõjast", sest see haaras Harju, Järwa ja Wiljandi maakondi.

Talupoegade saadikud organiseerisid mitmes maakonnas wastastikust abistamist ja ühist wastupanu tolleaegsetele wõimumeestele. Wastupanu murdmiseks saadeti Tallinnast mitmel puhul

suuri sõjawäeüksusi suurtükkidega,

mis alul löödi tagasi talupoegade malewa poolt.

Eesti wabadustarmastawate ja julgete talupoegade eesotsas oli Kölli Toomas, kes seadis oma malewa eesmärgiks Tallinna wallutamise ja mõnlastest wõimumeeste wäljapeksmise Eestist. Ü näha wanaaegsetest ürikutest, Kölli Toomas t enese kuulutada

iseseiswa Eesti talupojariigi kuningaks

ja tituleerida oma staabiülemat kaaswõit kindraliks. Niisuguses meeleolus peeti maks werine pealahing tuhandete meeste osaw

Kölli Toomas wiis oma talupojad sõtta ganiseeritult lippude all wiinliorkestri m sihelide saatel. Puudulikult warustatud lupojad tapsid wene wägede juhid, kuid pidid jem siiski alistuma ja loobuma iseseiswa riigi loomise kawatsustest.

Mihkel Aitsamale omases sorawas ja ra likus keeles käsitleb ta ajalooliste tõsiasjade jal talurahwa tolleaegseid eluwiise, kom perekonnaelu, eriti peatudes eestla alandawa kuriknulsa parunite

„esimese öö õiguse"

juures, mis pisut warjatud kujul jatkus ka jeldawa sündmuse ajastul.

Mihkel Aitsama uus jutustus kestab kuud. Nii nagu eelmiste tema kirjutuste p on ka see rikkalikult illustreeritud piltide, joo ja ürikutega.

Halifaxi külaskäik ei ärata lootus

Otsestest läbirääkimistest Briti-Saksa wahel ei saa niipea a

London, 23. 11. (ETA) (Havas) Lord Halifax esineb homme aruandega ministrite nõukogus läbirääkimiste üle Saksamaal. Alles pärast ministrite nõukogu koosolekut peaminister Chambrelain esineb parlamendis seletusega Berliini läbirääkimiste üle. Arwatakse, et peaminister esineb lühikese seletusega, käsitledes läbirääkimisi üldistes joontes. Parlamendi ringkonnist seletatakse, et põhjus, mispärast walitseb niisugune diskreetsus lord Halifaxi läbirääkimiste üle, seisab selles, et need läbirääkimised ei ärata palju lootusi. ühtlasi kaheldakse koheste nute läbirääkimiste algamises. Paistab, et Berliinis on nähtud majanduslike läbirääkimiste algamises ühendriikidega poliitilisi akti, mis on moodustanud kahetsuswäärse eelmängu lord Halifaxi läbirääkimistele. Teiselt poolt Saksa juhtiwad isikud ei olewat annud Euroopa majanduslike probleemide lahendamisele niisugust tähtsust, nagu antakse sellele Londonis. Mis puutub asumaade musse, siis olewat ilmnenud, et Saksamaad ei suudeta huldada mingisugune majanduslik kokkulepe. Ber olewat eriti toonitatud asumaade nõudmist. Pa et lord Halifax ei ole saanud Berliinis palju s mitmesuguste Euroopa küsimuste kohta, nagu wõ pool Saksamaad asuwate Saksa wähemusrahw küsimus, mis tekitawat Londoni. teatawat rah Ent lahtiemata on lord Halifaxi rahustatud Sak kawatsuste suhtes Kesk-Euroopas, kuid seejuures wat antud küllalt selgesti mõista, et Saksamaa k seb iga riigiga eraldi nõu pidada küsimuste üle, wõiwad esile kerkida. Muljed, mis lord Halifa kaasa toonud Berliinist, seletatakse parlamendi rin nist, ei ärata seega lootust koheste läbirääkimiste miseks Inglismaa ja Saksamaa wahel.

Oma antenniga

Majaperenaine rääkis

„Majaomanikuks olete hakanud? Kust te need rahad wõlja wõtsite?"

„Mu mehel on kindlapalgaline koht. Niipalju me küll pole teeninud kui teie, kuid oleme eluaeg olnud kokkuhoidlikud. Saime wõlaga osta juhuslikult müügile tulnud maja. Raske on aga wõlaga rassida, müüksime maja jälle meelsasti maha."

„Ent muidu? Kuidas majaomaniku seisus ka meeldib?"

„Tööd on küllalt. Kui sul on wana maja, pole midagi, üür on odaw ja üürnik sees waikne, teeb ise oma wäikesed remondidki. Meil aga maksawad 60 kr. kuus kolme toa, teenijatoa ja wannitoaga korterite eest ja seda nõudmist, mis siis on!"

„Nimelt?"

„Tuleb mul nüüd kõike korraga suhu? Täna hommikul näiteks üks käis kaebamas, et tema uks kriuksub. Endal on auto, walagu weidi masinaõli hingedele! Eile õhtul käis ametnik nõudmas, keelaku meie ära, et ülaltüürniku lapsed tõusewad kell 6 hommikul ja jooksewad mööda põrandat, peletawad tema une."

„Kaewatakse ikka, et majaperemehed ei taha lastega üürnikke, nüüd tuleb wälja, et üürnikud isegi ei salli lapsi."

„Hoidku, et lapsed treppidest üles ja alla ei jookse, siis on kohe kaebus: „Arwasin siia kolides, et majas on intelligentsed inimesed, kuid eksisin." Keegi professori tütar, kes oli ajutiselt tulnud pealinna, nõudis alliiürnikuna, et olekssime lastel keelanud suwel aias kilgata, nagu ta ütles. Tema walmistus eksameile, lapsed aga ei lasknud teda õppida."

„Kas üürnikud maksawad ka korralikult üüri?"

„Meil õnneks seni korralikult. Kuid mu wanal ristiemal Nõmmel on majake. Tema oma tubade eest peagu üüri ei näegi. Maksab weel üürnikele pealegi."

„Kuidas nõnda?"

„Näeb näiteks, et üürnikul on kodukaunistamise aastal aknaeesrlided määrdinud. „Kulla rahwas, rikute mu maja wälimuse, andke nad siis juba siia, mul on täna pesupäew!" Eit peseb aknakardinad oma seebi ja weega ja waewaga, kas see pole juuremaks?"

„Kihutagu niisugused üürnikud wälja."

„Kust ta paremait wõtab? Wanamoodi ehitus, klosett õuel, iga korralik üürnik räägib weetsest, rahakas üürnik niisugusesse korterisse ei koli. Wanamoodi kortereid on kõikjal küllases. Läheb üürnik wälja, tuleb teha kallist remonti, uus üürnik aga wõibolla ei maksa ka. Parem siis juba aja läbi wanaga."

„Kuid meil siin, südalinnas, wõetakse ära igasugused ugerikud niisamasuguste ebamugawustega."

„Oli meilgi naabruses juhtum: Elas siin kojamees (peremees on wälismaal) kahetoalises korteris, kui ta juure ilmusid ärimehed ja esitasid: maksame teile 130 kr. teie kahe toa eest, kui annate nad meie kontori alla. Kojamees kolis üles ühte wäikesesse tuppa, mille eest maksab majaomanikule ainult 30 krooni üüri. Sada krooni teenib niiüd oma kojamehekorteriga „puhast". Andis oma teenistuskohagi ära."

„Aga uute kontoriruumide remont ja muu, kes selle maksab?"

„Ari ise kõik. Ehitas korteri aknadki omal kulul laiemaks ja remonteeris ruumid."

Jalad wõõra laua all...

Kui hinnad tõusewad, on minu elutark poeaine kohe esimene selle üle nurisema. Nuriseb ostjate südamed kergeks. Ostjal endal polegi enam waja nuriseda. Ostja maksab nõnda hoopis kergemalt kõrgendatud hinda.

Kuid mul ja teistel minusugustel on weel kohti, kus hinnad pole peagu sugugi kerkinud. Need on meie „söögisaalid". Neid on niipalju, et nad wõistlewad üksteisega ja nende seas on ka ettewõtteid, mis ühistegelistel ja kristlikelgi alustel töötawad wõimalikult wäikese kasu põhimõttega.

Tomatiklopsi makaronidega, kõrwitsapudingit pohlasalatiga wõib endiselt saada 25—40 sendiga, schnitslit juurwiljaga 35—50 sendiga. Ainult seapraad hapukapsastega on 5 senti kallinenud. Katsuge ise selle raha eest walmistada neid täis- ja poolportsjoneid, nagu neid telle serweeritakse walgete linadega kaetud lauale, millel on õitswaid lilligi. (Ebaintitimne „ilu" ja „mugawus" kõigile.)

Siin käib kontori- ja kantseleiametnikke, õpetajaid, wälismaalasi ekskursioonidel, kodusust ja puhtust armastawaid inimesi, nagu seda wähese raha eest roh-

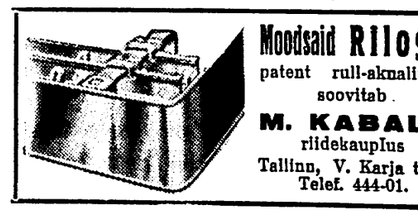

Araablaste juhte Si Allal El Basji, kes t prantslaste poolt ja saadeti wälja Marokk

Moodsaid Rilo
patent rull-aknali
soovitab
M. KABAL
riidekauplus
Tallinn, V. Karja t
Telef. 444-01.

kem ei wõi saada, kel alatiselt wõi ajutiselt pole majapidamist.

Waatled sibulaklopsi tellinud naabrit ja mi „Kes ta küll on?" Inimene nagu kunagi, kujutellu kerkib midagi peeglist wana kun kohal ja nagisewast riidekapist luit plüüsiga kaetud sohwa kõrwal „omaette käiguga toas soliidsele härrale..." Kõik siin söögisaalis eeskujulikult korras, kuid dutuse tunne puureneb, mida rohkem ja harjud siin ma, nähes oma saatuskaaslasi, kes ei wõi isegi lauda omaks nimetada, mille alla pannakse töölt tulles, keda siit lahkudes ja ettekandjale tä tea mitmendat korda juba leiwaraasukesi paber rätile pühkida jättes täidab mõte: „Sajab kortsi. Ei tea, kas kodus ka ahi on kõetud?"

Waba on see elu ju, kõik teewad sulle teif kolmandad inimesed, kellega sind ei seo kohu köidikud, kuid juhuslikkusest olenewalt waba. toitlustamise eest hoolitseb kõigepealt wõõras rahwa kolik.

Nende inimeste kaader, kes ei pane jalga söögilaua alla — söögilauaga me seni ometi sidunud suure osa oma kultuurist — suureneb a aastalt. See on ju aja arengust tingitud, see o üldisest tulewikust. Tulewiku areng wiib inimese aina wähem wõib lapikest maakeral nimetada on kes kaswab masji, üldiselt ühisköökide ja ühis saalide poole, ühiskondlikkus süweneb, ükskõik sotsialismi wõi konserwatismi hüüdsõnade all.

Meie ei ela romantilisel ajastul, meie mõ kainelt, meie töömasina kiire ja odaw toitlust ühisköögist on wäga praktiline, ei sea inimesele liku majapidamise koormat. Mehel pole waja h seda perekonna eest. Rainegi on waba ses ü wormis, kuid need wõõrad söögisaalid, mida ei ega korista ta enda käsi, on naisele ainult sisse hoowiks, kuhu homme enam ei tahaks tulla.

„Wanatüdruku paratamatu saatus!" wõiks kehitades ütelda. „Ja kas siis wanapoiss ei ig oma kodu järele? Ons see tema süü, kui ta leidnud puhast ebaegoistlikku kiindumust?"

Ei idealiseerigi naist. Naise kalkulatsiooni abielludes alati egoistlikud wõrreldes mehega. S mõistab laua all, mis on kaetud ja ilustatud käega, lauda, mida on ostnud ja wõimaldanud see oodatud, loodetud, kuid nii wisalt tulem mees.

Ent nende kalkulatsioonide täitumisel perek elu juurduks jälle ja inimese massistumine söögilaudade taga pidurduks.

S. S

Kohalikke teateid

Leivatööstus A.-s. „Rotermann'i Tehased" 25 a.

Samal ajal ka kolme meistri 25-a. tööjuubel

25. nov. 1912 asutati Tallinnas kogu Eesti kohta esimene mehaaniline leivatööstus ja sest ajast saadik tunneb meie pealinna publik n.-n. Rotermanni leiba.

1912. a. seati Rotermanni leivawabrikus üles 8 aurutorude küttega kahekordset leivaahju ja aasta hiljem ehitati juure weel 8 samasugust leivaahju, misjuures leivaahjude arw püüib ka praegu. Leivatööstuses on praegu tegewuses 45 töölist meister J. Maimwere juhatusel.

Ühtlasi on ka meister J. Maimwerel 25. a. teenistusjuubel a.-s. „Rotermanni Tehased" leivawabrikus. Peale J. Maimwere on 25. a. tehaste leivawabriku teenistuses olnud weel abimeister G. Jõgifoo ja abimeister R. Jürimaa.

Ei ole huwitusetu siinkohal märkida, et a.-s. „Rotermanni Tehased" leiwatehase tööprotsess toimub täiesti mehaaniliselt. Leiwa sõtkumine, jahu ja wee sõtkumise anumatesse laskmine, leiwataigna jagamine ja kaalumine ning leibade walmispormimine — kõik toimub masinatega.

Uusi ehitusi

Linnavalitsus kinnitas järgmised ehitusprojektid:

R. Paju projekt kolmekordse elumaja ehitamiseks Israeli tän. nr. 5.

H. Simsoni projekt puust katusekorraga elumaja ehitamiseks Orase tän. nr. 8.

H. Kulli projekt muudatuste kohta kiwist iiirimaja püstitamisel Paldiski mnt. nr. 23-a.

Kelnerid soovivad kutseseadust

Praegune kord, kus igaüks wöib asuda kelneri kohale, kutselisi kelnereid ei rahulda. Kutseühinglaste arwates wöiksid kelnerina teenida waid need, kes kutsele wastawa ettewalmistuse ja kutseeksamistuse on omandanud.

Üle 60 märgukirja valitsusasutustele

on esitanud töölisküsimuse kohta aasta jooksul töölisloda. Tähelepanu on leidnud waid mõningad märgukirjad, kuna enamikus nad ei ole soovitud tagajärgi annud.

Pagaritööliste nõudmiste asjus

pühapäevatöö seaduse ja teiste ülelinnaliste pagaritööliste koosolekul wastu wõetud resolutsioonide kohta kuuleme, et ka teine tööstusrite organisatsiooni — pagari- ja leivatööstusrite poolt ei olda enamiku resolutsioonide ellurviimise wastu. Selle tagajärjel esitawad pagaritöölised juba tuleva nädala alul märgukirjad wastawatele asutustele.

Kullasepatööliste

ringkonnist kuulub, et peremeeste poolt lubatud palgalisa asjus on ilmnenud mitmel pool möödahiilinguid palgakõrgendusest, missuguste nähete wältimiseks tahetakse samme astuda. Muide on kullasepapel praegu aktiiwsed eeltöös käimas ühingu 10-aastase juubeli tähistamiseks. Kullasepad on üks organiseerituim kutseala, kuna organiseerumute protsent ületab pea 100%.

Kohtuhoone maaala asjus antud vastulause tuleb läbivaatamisele

Sundwöörandatavate linnisvarade Harjumaa hindamiskomisjoni lähem istung peetakse 2. dets. Sel istungil on päetvakorras kohtuhoone ehitamiseks linnisvarade sundwöörandamise seaduse põhjal riigile sundwöörandatavate, Tallinnas, Sakala tän. ja Estoria puiestee nurgal asetsevate nelja linnisvara hindamise kohta antud wastulausete läbivaatamine.

Teatavasti hindas komisjon kohtuhoone ehitamiseks sundwöörandatavate linnisvarade ja nende päraldiste hinnaks 625.000 kr. Selle hindamisega ei jäänud aga rahule nii linnisvarade senised omanikud kui ka kohtuministeerium ning esitasid mõlemalt poolt wastulaused.

N. Goldschmidt sõidab Soome külalisdirigendina

Soome hommikul sõidab „Aegnaga" Soome Töölismuusika ühingu orkestrijuht N. Goldschmidt, kes soomlaste kutsel pühapäeval juhatab Turus sümfooniakontserti.

Laulupeo tänav nõuab valgustust

Laulupeo tänaval asetsevate majade omanikud kurdavad, et 27 aasta jooksul, mil asutati nimetatud tänav, pole suudetud korralbada tänavavalgustust. Enam-wähem korralik walgustus on küll Laulupeo tänaval Tartu maanteelt kuni Kunderi tänavani, kuid sealt edasi, Kunderi tänavalt kuni Tartvi lauahoovini ei ole ühtki walgustuslampi. Nimetatud wahemaa on aga üle 200 m pikk. Ka pole suudetud sellele tänavaosale ehitada gaasijuhtmeid.

Tartvi lauahoovi kohal on üks petrooleumilamp. See wahete-wahel põleb, wahete-wahel mitte.

Samasse läheduse, Kunderi ja Kuhlbarsi tänavate nurgale ehitati uus maja. Igale maja nurgale asetati walgustustulp, igal tulbal 6 lampi, kokku 18 lampi!

Diplomeeritud minööre

Möödunud pühapäeval lõppes Tallinna linnavalitsuse haridusosakonna poolt registreeritud lõhketehnika kursus „Lõhkeainete kasutamine", mille osawõtjateks olid peamiselt tegelikud lõhkeainete käsitajad ja lõhketöölised töötajad.

Kursuse wajadus tekkis sellest, et lähemal ajal on oodata tööstuslikku kutseoskuse nõukogu määruste ellurviimist lõhketööde kohta ning keelatakse tulewikus lõhketööde juhatamine, sooritamine ja lõhkeainete kasutamine isikuile ilma wastawa kutseoskuse tunnistuseta.

Lõhketehnika kursus toimus dipl. piirotehniku A. Wirge järelewalwel ja juhtimisel ning kestis ühes praktiliste töödega ligemalt kolm nädalat.

Kursuse lõpetasid ja said diplomi järgmised osawõtjad:

W. Allert, R. Astover, R. Aunroos, H. Kangur, A. Karjamees, J. Karu, E. Kloester, A. Kriiwer, A. Küünner, E. Lepmets, J. Lille, E. Multer, K. Must, H. Mölla, A. Nigula, G. Pohl, J. Pukisaar, J. Rooger, J. Silberg, F. Tiitewelt, G. Tärk, J. Wiikberg, J. Willemäe, J. Ühtigi.

Tööstuslikult ja sotsiaalselt nii wajalike kursuse läbiwiimisele aitas kaasa ja toetas seda wõimaluse piires poola lõhkeainete wabrik a.-s. „Lignoza" oma kohapealse esindaja inf. K. Jürgensoni kaudu.

Piiskop Rahamägi detsembris Londonisse

Neil päewil saabus piiskop H. B. Rahamäele kutse, osa wõtta kirikute kaudu rahwusvahelise sõpruse edendamise maailmaliidu (World Alliance) käidesaatwa komitee istungitest, mis peetakse Londonis 9.—15. detsembrini s. a. Piiskop katsetab nendest istungitest osa wõtta.

Loomade- ja lihahinnad

kolmapäeval, 24. novembril

Põllutöökoja alatisel loomaturul veiste pakkumine keskmine. Nõudmine rahuldav. Veiste hinnad eelmisest nädalast veidi kõrgemad.

Pullid maksavad 57—61 s. tapakaalu ja 26—31 s. eluskaalu kilo.

Rammusad lehmad 56—62 s., keskmised 52—56 s. ja lahjad 45—48 s. tapakaalu kilo.

Mullikate hinnad tavaliselt võrdsed pullidega, ainult eriti nuumatud kaup hinnas tunduvalt kõrgem, s. o. 65 s. piires tapakaalu kilo.

Vasikate pakkumine väike. Nõudmine keskmine. Tapetud vasikad ühes nahaga 50—70 s. kilo. Eluswasikad 30—40—45 s. kilo.

Lammaste pakkumine väike. Nõudmine rahuldav. Tapetud lambad ilma nahata ja pudemeteta maksid 40—50 s. kilo. Eluslambad 25—30—36 s. kilo.

Sigade pakkumine kogu käesoleval nädalal kui ka täna suur. Nõudmine keskmine. Hinnad, mis juba möödunud nädala lõpul kaldusid nõrgenemisele, — langesid täna veelgi peaasjalikult kauba rohkuse arvel. Tapetud sead ühes pea-jalgadega maksid 67—76 s. kilo. Tendents selguseta.

Nahkade hinnad

Veisenahad toorelt 90 s. kilo. Vasikanahad 4,50 kr. piires tükk. Lambanahad 2—4 kr. tükk. Hobusenahad 12—13 kr. tükk.

Mõne reaga

Peatoimetaja H. Tammeri loeng Araabia ja Palestiina küsimustest. Täna, kolmap., 24. kp. kl. 20, esineb „Päewalehe" peatoimetaja H. Tammer Tallinna Rahwaülikoolis (S. Kloostri 16) kolmanda loenguga teemal: „Wastolud maailmapoliitikas". Seekordne ettekanne, mis on wiimne mainitud tsüklist, käsitab Araabia ja Palestiina küsimusi. Sissepääs loengule on tasuta.

Selgitus õli- ja lakkwärwidest. Eesti Majaomanike selts järjekordsel neljapäevaõhtul, 25. nov., kell 7 õht., (Eesti Laenupanga ruumes, S. Karja 18), selgitatakse küsimusi kroõwseinte wärwimisest õli- ja lakkwärwidega.

Piiskopi puhkus. Pärast konsistooriumi detsembrikuu plenaar-istungit, 2. dets. s. a. katsetseb piiskop kasutada oma tänawuaastast puhkuseaega paari nädala kestwusel.

Nõmme Rahwaülikoolis köneleb E. Wiliberg 24. novembril kell 7 teemal: „Muusika rahva hinge wäljendajana".

Haigekassa wolinike üldkoosolek tuleb kuuldawasti kokku 19. dets. k. a. Päewakorras eelarve ja tegewuskava wastuwõtmine ning muud haigekassaga ühenduses olewad küsimused. Ka majaehitamise küsimus tuleb üldkoosolekul kaalumisele, mis ajaks loodetakse selgusele jõuda ka riigi poolt antawate summade suhtes.

Uudis! Kölnivesi
IA-33
meisterlikult õnnestunud lõhnalooming firmalt I. F. Schwarzlose Söhne, Berliinis.
Ainuvalmist. Eestis. Lab. V. TREUBLUT, Tallinn
Hinnad 1.70 ja 2.50.

Perekonnateateid

Kihlatud:

Tallinna linna perekonnaseisuametis: Harald Kessler ja Adele Tinno, Elmar Düüna ja Alma-Rosalie Wahber, Kornelius Kraff ja Meriande Leisberg, Martin Liiber ja Linda Angelius, Karl-Jalmar Wiiksten ja Margot Ollik, August Solo ja Charlotte Kunsik, Aleksander Wolgemut ja Lubida-Armilda Kalamees, Arnold-Aleksander Kostre ja Hella Parik.

Abielu lubatuses: Andres Osbek ja Leida Kraan, Johannes Kärwoja ja Juuli Kiirmann, Priidik Teerand ja Maria Mendel, Jakob Miidel ja Elisabeth Simson, Johannes-Woldemar Einblau ja Ludmilla Kukurus.

Tsiwilseisuametis: Lui-Egon Treimann ja Helene-Rosalie Kärp, Arnold-Siegfried Tähe ja Ida Kiwikirk, Karl-Wiiliehl ja Karin-Anita Appelberg, Peeter Kaem ja Marie-Aline Kraan, Alfred Pirn ja Hilda-Irene Toomi, Boris Oberschneider ja Erika Wors.

Pauluse koguduses: Peeter Kasat ja Linda Mihkelson.

Püha-Waimu koguduses: Karl Kissa ja Eva Wahtrik, Ewald Küla ja Leiki Heleumm.

Aleksandri katedraali apostliku õigeusu koguduses: Kalju Lõoke ja Raissa Suu.

Abiellunud:

Tallinna linna perekonnaseisuametis: Arnold-Woldemar Ojari ja Alide Tuur, Karl-Julius Kuusmann ja Martha Rumberg, August Kiil ja Linda-Marie Kõrwek, Roland-Eberhard Bessert ja Benita-Marie Eisbär, Kustaw Kauer ja Salme Laurits, Ernst-Woldemar Nurmela ja Meta-Heleene Kalwik.

Sündinud:

Tallinna linna perekonnaseisuametis: Johann-Heinrich ja Maria-Eugenie Palisel tütar Sirje, Nikolai-Paul-August ja Anna-Wiktoria Redlichil poeg Edwin-Klaus-Roman, Georgi ja Aleksandra Mininil tütar Eugeenia, Kristjan ja Selma Jaamal tütar Leelu, Martin ja Mawie Marjakul poeg Ülo, Woldemar ja Gerda-Marianne Leesil poeg Walmar-Gerit, Eduard ja Rosaalie Pärnal tütar Helive, Aleksander ja Liisa Proosil tütar Helive, Kurt-Hermann-August ja Luise Wupperfeldil poeg Thomas, Joann ja Anna Mirotvil tütar Jewgenia, Edgar ja Elfriede Lillel tütar Ilwe, Jeremjant ja Edith Peschekarjanil tütar Stella-Florence-Sofia, Leonhard ja Eugenia Ratnikul tütar Ellen-Linda, Karl-Gustaw ja Maria Padaril poeg Enn.

Surnud:

Tallinna linna perekonnaseisuametis: Kustaw Alles, Wilby Jürima, Mathilde-Sophie Bitner, Liisu Leidtorff, Aleksander Käbbar, Anna Wäli, Aleksander Pukspuu, Maria Hermann, Julie Paulberg, Johann Unda, Robert Kaup, Anna-Katharina Heilmann.

Noored puutööd õppima

ÜEMTO-l on õnnestunud muretseda osakonnale puutööda ühes tarwiliste tööriistadega. Meesliikmed, kes huwitatud puutöö õppimisest, wõiwad end registreerida osakonna büroos. Osakonna üldkoosolek peetakse 30. novembril.

Apteekide öövalwe

Keskнädalal wastu neljapäewa:

Kadrioru apteek, Narwa mnt. nr 64. Tel. 303-01.
Suur-Pärnu apteek, Pärnu mnt. nr. 68. Tel. 463-21.
E. Matsoni apteek, Niguliste tän. nr. 5. Tel. 436-06.
E. Urmi apteek, Sakala tän. 3. Tel. 308-55.

Nõmmel:

Trossini apteek, Apteegi tän 4.

Sünnipäewalapsi

Richard Sibul, politseiametnik, sündinud 25. nov. 1886. a. Kanepi kihelkonnas, Wõrumaal.

Aarne Wilfman, ooperilaulja, sünd. 25. nov. 1898. a. Sangaste wallas, Wõrumaal.

Theodor Liimann, meremehe-tegelane, sünd. 25. nov. 1897. a. Lõpetanud Käsmu merekooli kaugsõidu-kapteni diplomiga. „Kiirusel" — oskeane pikk aastaid. Praegu laewadeomanik, „Kalanduse" peaosanik ja direktor.

Riisumiskatse Nõmmel

Süüdlane mõisteti wiieks aastaks sunnitööle

Ringkonnakohus mõistis riisumiskatse pärast 5 aastaks sunnitööle 26-a. Aleksander Tamme.

6. juuli hommikul kella 3/4 9 ajal läks Marie Laan Nõmmel Mustamäe tänawat kaudu turu poole. Tänawal rahwast liikumas ei olnud, wastu tuli ainult keegi noormees. Laane kohale jõudes see noormees haaras ta turukorwist ja käekotist kinni ning püüdis neid ära rebida. Laan aga käekotti lahti ei lasknud, waid hakkas karjuma. See heidutas noormeest, nii et ta põgenes.

Kes oli see noormees?

Kahtlus langes Aleksander Tammele, kes on waremalt mitmel korral karistatud. Tamm nätdati Laanele ette ja wiimane tundis temas ära selle, kes riisuda tahtis.

Sellele waatamata Tamm end süüdi ei tunnistanud ei eeluurimisel ega kohtus. Ta seletas, et olnud hommikul ja sel kellaajal Tallinnas Heeringa tän. oma de juures.

Ode kuulati kohtus tunnistajana üle. Ta seletas, et mõnikord on wend ta juures hommikuti käinud, kuid siis ta on tulnud ikka umbes kella 10 paigu. Kas wend tol hommikul tema juures käis, seda ta ei mäletanud.

Kohus mõistis Tammele eelpool nimetatud sunnitöökaristuse.

SPORT

Eesti Mängud siiski 1938. a.

Eesti Spordi Keskliidu juhatuse koosolekul eile õhtul oli pikemalt ja üksikasjaliselt kaalumisel 1938. a. Eesti Mängude korraldamise küsimus, kusjuures koosolekust wõtiks osa ka Eesti Wõimlejate Liidu esindajaid. Ligi wiis tundi kestnud mõtetewahetuse tulemusena jäi keskliidu juhatus Eesti Mängude korraldamise küsimuses endiselt seisukohale — Eesti Mängud toimuwad waatamata Eesti Wõimlejate Liidu soowitusele neid edasi lükata siiski 10.—12. juunini 1938. a. Kuulbawasti Eesti Wõimlejate Liidu juhatus astub kiiremas korras kokku selgitamiseks, mil määral Wõimlejate Liit Eesti Mängude korraldustöös kaasa lööb. Eesti Mängude küsimuse kohta annab Eesti Spordi Keskliidu esimees riigisekretär K. Terras homme ajakirjanduse esindajaile lähemaid seletusi.

Bietags seljatas Klapuchi

Praha maadlejate 3 wõitu ja 6 kaotust Riias

Teisipäewa õhtul wõistles Riias Tschehhoslowakkia politsei maadlusmeeskond, kes teatawasti läinud nädalal Tallinnas tegi kaasa W. S. Spordi juubeliturniiri. Tschehhid pidasid Riias ühe heksa matchi, millest wõitsid kolm ja kaotasid kuus. Raskekaalus Klapuch saawutas lätlase Zvenickis üle tööwõidu 3:0, kuid matchil Bietagsi wastu läks õlgadele — Bietags sai seljawõidu ajaga 6.00 min. Poolraskekaalus lätlane A. Kalninsch seljatas Urbani ajaga 9.10 min. Keskkaalus lätlane Ozols seljatas Pelikani ajaga 8.40 min. Kergekeskkaalus Mikka (Tschehhoslowakkia) wõitis lätlase Jakubaitise 3:0 ning riialane Danilows omakorda wõitis Zwonari 3:0. Kergekaalus E. Kalninsch (Riia) wõitis Kunsti 3:0, sulgkaalus Kundzinsch (Riia) wõitis Mesteki 2:1 ja kärbeskaalus Nič (Tschehhoslowakkia) wõitis Beinarowitschi (Riia) 3:0.

Tartu pokfimeeskond Leetu.

Raskejõustikuliit andis Tartu Kalewile loa wõistlusreisiks Leetu, kusjuures 4. detsembril toimuks seal Tartu-Kaunase ja 5. detsembril Tartu-Klaipeda linnawõistlus pokis. Tartu meeskonna koostas Tartumaa spordiliidu juhatus.

V.O.C.B.
V.S.O.P.
Cognac
Bisquit Dubouché & Co.

Viljandi teatrimaja maksaks 150.000 krooni

Neil päevil said „Ugala" teatri tegelased kätte uue teatrimaja skitsi, mille valmistas arhitekt Sacharias Tallinnas. Skits on valmistatud teatritegelaste näpunäidete järele. Kalkulatsioonide kohaselt Viljandi uus teatrimaja maksab 150.000 krooni.

Teatrimajale on otsitud kohapeal sobivat asukohta, kuid jäädud lõpuks ikkagi peatuma krundi juures, mis asetseb Vaksali tänava ja Mõisa tee nurgal ja mis ka linna plaanis ette on nähtud rahvamaja asukohana. Nimetatud koht asetseb väljas äririajoonist ning seega teatrimajja äriruume ei kavatseta ehitada. Pealegi äriruumide ehitamisel läheks hoone märksa kallimaks ja need rikuksid maja fassaadi. Kui aga teatrimaja ehitada turuplatsi ääre, nagu kord kavatsetud, siis tuleks jällegi arvestada suuremate summadega. Teatrimaja keldrikorral on ette nähtud vaid restoraniruumid.

Teisipäeval viibisid teatriseltsi esindajad dr. F. Saar ja M. Maavere Tallinnas, kus neil oli soov saada riigihoidja jutule, et viimasele kanda ette Viljandi teatritegelaste palvet. Nimelt loodavad Viljandi teatrijuhid riigilt saada asutatavale sihtasutusele alusvaraks 50.000 krooni. Sihtasutuse põhikiri on juba koostatud ning kui alusvara määramine va-

Teater • Muusika

„Minu täditütar Warssawist" Signe Pinnaga

Kaks väga kerget asjakest järgnesid teineteisele Tallinna vene teatris — eelmisel teisipäeval Curt Götzl „Ingeborg", mis oli ümber ristitud „Kuupaistese öö saladuseks", ja eile Louis Verneuil'l „Minu täditütar Varssavist". Nii Curt Götzil kui Louis Verneuil'il on igas suhtes paremaid näidendeid, aga praegunimetatuil on see voorus, et neil on kummalgi väga vähe tegelasi. See võiks soodustada ettekande paremat ettevalmistust, mis oli „Täditütrega" ka sündinud, „Kuupaistese ööga" aga mitte, nii et seal osa tegelaste kõrvad silmnähtavalt pikenesid ettetõlejakasti suunas. „Täditütar" läks märksa libedamalt ja tekstikindlamalt, nii et peale mõne tarbetu kogeluse ei saaks öieti midagi ette heita.

Nagu Sacha Guitry oma naisele Yvonne Printemps'ile, nii on Louis Verneuilgi kirjutanud terve rea näidendeid oma naisele, rumeenlannast prantsuse näitlejatarile Elvire Popescole. Ka „Täditütar" kuulub selle ligi kümne näidendi hulka, ja nimiosa ollgi härra Louis' poolt määratud proua Elvire'ile.

„Täditütar" on tüüpiline prantsuse kerge ja kergemeelne komöödia, menurikas, aga sealjuures kuulumata seda liiki väärtuslikumate toodete hulka. Ta on osavasti konstrueeritud mehhanism, mitte elav organism, nukutaoliste tegelastega, kes peavad ütlema neid valmurikkusi jutumärkides ja ilma, mis nende loojale parajasti pähe tulevad, ja kes el ela omaette elu. Ühe sõnaga, see on üks neid lavateoseid, mis pikapeale ei rahulda publikut ega tõsisema hingelaadiga näitlejaid. Kohati on ka ehtsat huumorit, teiselt poolt aga nalju, mis korduvad peagu igas prantsuse komöödias või jandis, nagu näit. see laste kohta, kes abielupaaril võiksid olla. Kogu aeg tundub, nagu autor lihtsalt ei raatsiks lõpetada, ja seepärast „komöödia" venib nagu Miki-hiire nina.

Teemaks on muidugi armastus väga suuris jutumärges, ja „kolmnurki" pakutakse kõiksugu kombinatsioones publiku väga suureks lõbuks.

Ettekande kohta ei saa midagi halba öelda. R. Glasunova I oli komöödia hoolega lavastanud ja annud talle tarvilise kerguse. Nimiosa mängis — nagu prantslaste hulgas rumeenlanna — venelaste hulgas eestlanna, pr. Signe Pinna veetleva sarmi ja ilusate nüanssidega; ainult lõpueelsest võitsist sentimentaalsusest ei saanud temagi midagi veenvat teha. Täitsa oma kohal oli ka R. Glasunova II oma „õnne" kõiksugu kombineeringutega kindlustava Lucienne'ina. Väga hea oli N. Üstjužaninov oma naist petta tahtva „õilsa sarvekandjana" — oli palju hästitabatud ehtsat koomikat. N. Svonski oli oma kahe naise vahel kõikumises vastuvõetav, aga ta peaks enam tähelepanu pöörma oma kõnetehnikale — eriti kiirkõnes.

Publik lõbutses hästi. **V. Mettus**

Ruda Firkušny klaveriõhtu

Noor tšehhi klaverikunstnik Ruda Firkušny omab väljapaistva pianistliku ande. Tema hiilgav tehnika ning painduv ja modulatsioonirikas löök võimaldavad tal kasutada esitatud helitöls suurt dünaamilist mitmekesisust. Tõlgitsuslikust küljest kaldub ta enam lüürilisusse, mis ilmnes kumeramalt Liszti h-moll-sonaadi ettekandes, kuid deemonlikult kirglikel hetkil. Imeteldav on tema sõrmede väledus passaažides, aga veel enam ta üllatab kuulajaid oma oktaavide-tehnikaga, mis on arendatud säärase kiiruseni, et nende kõlgud helisesid Liszti sonaadis nagu kahe käega mängituna. Veetlevalt ettekantuna tuleks veel nentida Chopini b-moll-scherzot ning es-duur-etüüdi. Haruldase selgusega ja äärmise kiirusega möödus ka sama autori raske etüüd do-mažooris.

Meeldivaks vaheduseks osutus asjaolu, et R. Firkušny kontserdi kava sisaldas kaunis rohkesti siin veel mitte mängitud uudishelindeid Smetana, Suki, Martinu, Debussy ja Prokofieffi klaveritoodangust. Säravamailt neist helises Suki „Humoresk", mille kordamist nõuti õige kestvalt, kuid kahjuks tagajärjeta. Kontsertant sai kuulajaskonnalt tugeva menu ja elavate kiiduavalduste osaliseks, mistõttu tal tuli anda rohkesti lisapalu. Loodame ta kunsti kuulda ka tulevikus.

„Estonia" teatri orkestri sümfoonia-kontserdi puhul

Nende tuluõhtu-kontsert, kes teatripublikule pakuvad oma parima lava alt

Käesoleva hooaja sümfooniakontsertide seerias huvipakkuvaimaid töötab olla kahtlemata teatri orkestri tuluõhtu-kontsert, mis toimub 25. nov. Estonia kontsertsaalis.

Mis puutub käesoleva kontserdi kavva ja muusikalisse külge, siis on see oma mitmekesiduselt, muusikapalade sisulise külje ja hoolsa ettevalmistuse tõttu kõiki rahuldav ja väärib laiema publiku rohket osavõttu. Huvi tohiks publikule pakkuda seegi, et orkester esitab oma kava täies ulatuses ilma dirigendita. — Kontserdi heaks kordaminekuks on orkester teinud suuri pingutusi, eriti tšehhi kuulsa heliloja Anton Dvoraki sümfoonia viimistlemisel.

Dvorak (1841—1904) on tähtsaim tšehhi rahvuslikest heliloojaist; tema töödes elab slaavi rütm ja meloodia, mis vahest üsna lihtsa kuju väljendusis võtab. Sümfoonia e-moll, „Uuest maailmast", on kirjutatud Ameerikas, kus autor oli 1892—1895 New Yorgi konservatooriumi direktoriks. Kõneallolev helitöö tundub nagu olukordade kirjeldusena kodumaistele tuttavatele. Et Dvoraki helitöödes olulise osana esinevad rahvaviisid, siis leidub ka nimetatud teoses Ameerika neegrite ja indiaanlaste meloodiaid. Mulje on, et see kõik pakub kokkuvõttes meile kireva eksootilise pildi. Nende meloodiate kontrast puht tšehhi rahvaviisidega ongi, mis moodustab selle helitöö väärtuse ja meeldivuse. Siin esinevad ka jumalagajätt ja kojuränd — Uuest maailmast Vanasse maailma. Eriti jõulisena lööb kohati lõkkele igatsus kodumaa järele.

Peale eelkirjeldatu on kavas veel teisigi väärtuslikke programm-muusika palu.

Orkestri ettekannete kõrval esinevad solistidena orkestri saatel prl. Sylvia Tobias (harf), A. Sutinski (flööt) ja H. Süts (viiul). Tähelepanuväärivalmaid reprodutseerivaist kunstnikest on meil kahtlemata Estonia teatri kontsertmeister H. Süts, kes oskab nooti elavaks ja nauditavaks teha, — noodid on jäänud ikkagi kuni tänini ainult muusikaloomingu ülesmärkimise abinõuks, kõik oleneb väljendusest, — sel alal on nimetatud solistil suured voorused, ta suudab publikut võluda isegi kõige väiksemate romanssidega.

Eeloleval kontserdil on kõigil teatri- ja muusikasõpradel juhus ja võimalus, et mõtelda ka neile, kes igale teatrikülastajale on pakkunud ja püüdnud pakkuda oma parimat. Orkester on annud palju ilusaid elamusi igale, kas ooperi või opereti näol. Neil aladel orkester etendab tähtsat osa.

On ju orkestriinimestel täita eriti ooperis rasked ülesanded. See on ehk laiemale publikule teadmata, mis sünnib ooperis. Võimatu, et seal muusika „erapooletuks" jääb, ka orkester tõmmatakse kaasa. Vist igale teatrikülastajale on meele jäänud, kuidas kogu orkester korraga karjatab; samuti kui vihase kahevõitluse ajal laval orkestris trompetid ja pasunad üksteise järel nagu lõhkevad, valusalt välguvad flöödid edas-tagasi tormavate viiulite passaažide vahel. Sageli on kuulnud iga teatriskäija, kui kohutav trummipõrin ja vihased pasunate sõnad kuulutavad, et üks kangelasist laval on surmavalt haavatud jne. Veel palju teisigi elamusi toob kuulajaile lähemale orkester. — Säärast helikunsti kuuleme teatriorkestrilt ja seda nimetame muusikaliseks situatsiooni maalimiseks. Ainult ettekujutusvõime kaastegevusel on meil võimalik muusikat näitelava pildiga kooskõlastada.

Muusikameestel teatriorkestris on vägagi väsitav ja närvesööv töö, eriti ooperis, mis nõuab ühes lavaga äärmist täpsust. Kas suudame siin hinnata muusikameeste tööd?! — See on tööala, mille juures inimene peab kogu aeg pingul olema, oma vaimse ja füüsilise jõu koondama ühte punkti — nooti, vastasel korral ei ole meil võimalik saavutada seda, mida võime nimetada muusikaks selle sõna täies mõttes.

Neljapäeval, 25. skp., on Estonia teatri orkestri tuluõhtu-kontsert, kus orkestril on võimalus avalikusele demonstreerida oma võimeid, esitades sümf.-kontserdi kava täies ulatuses ilma dirigendita, mis pole meie oludes sugugi tavaline nähtus. Loodame, et iga teatri- ja muusikasõber täidab oma kohustuse orkestri vastu ja lunastab selle väikese vekslii kassast, mille tähtpäev on 25. nov., kell 8 õhtul kontsertsaalis.

Niisiis: ärgu kõndigu keegi nimetatud tähtpäeval Estonia kontsertsaalist mööda. — See on iga kultuurinimese kohus. **Ed. Kõomägi**

„Estonia" teater

Keskn., 24. nov., harilike hindadega operett „Tatra tiidruk".

Neljap., 25. nov., harilike hindadega H. Raudsepa komöödia **„Mees, kelle käes on trumbid"**.

Reedel, 26. nov., harilike hindadega Smetana ooper **„Müüdud mõrsja"**.

Töölisteater

Täna Ruts Baumani tuluõhtuks **„Mehe küljelau"** 17. korda. Algus kell 1/2 8 õhtul. Pääsmed 40—150 senti.

Neljapäeval **„Kolmekrossi ooper"** 8. korda.

Eesti Draamateatri ringreisid

Laupäeval, 27. skp., tuleb ettekandele 35. korda „Suvi" ja pühapäeval 100. korda „Kevad", milliste ringreisid lõpevad kolmapäeval.

„Mees trumpidega" ringreis, mis liigub praegu Tartu—Petseri—Valga liinil, lähemad etendused on neljap., 25. skp., Petseris, reedel, 26. skp., Osulas, laup., 27. skp., Haanjas ja pühap., 28. skp., Sännas. Etenduste algus kell 8 õhtul.

Siseriigist

Harjumaalt

Riigihoidja ja sõjawägede ülemjuhataja pilte kooliidele. Haridusministeerium on Tallinnast R. Tohwer ja Ko. kiwitrükikojalt tellinud riigihoidja ja sõjawägede ülemjuhataja pilte, kumbagist 25 eks. Pildid on määratud Harjumaa kooliwalitsusele, kes need jagab Harjumaa koolide wahel kooliwalitsuse äranägemise järele.

Leesis tuleb näitekunsti kursus. Leesi Haridusselts ja Eesti Haridustöö korraldawad 1.—17. dets. k. a. Kolga-Leesi haridusseltsi ruumes näitekunsti kursuse, mille tegelikuks juhatajaks on näitejuht-instruktor Marie Kalbek ja kuhu wõetakse kuulajaid 30 ümber.

Tartust

Opilane sõidutas auto wastu posti. Teisipäewal kella 3 paigu sõitis auto B-65 Lina ja Kalewi tän. nurgal wastu posti. Nagu selgus, oli autojuht Ploom koos autojuhtimist õppiwa noormehega harjutusõidul, kusjuures noormees kaotas aga walitsemise rooli üle ja sõitis kõnniteele. Wastu posti sõitnud autos wiibis keegi Petersoni nimeline isik koos oma 3-a. tütrega. Kokkupõrkel paiskus tütarlaps wastu juhtruumi ja sai näkku kergemaid wigastusi.

Tartus müüdi jälle maju ja talusid. 4. jaoskonna kohtupristaw müüs esmaspäewal 10-nest oksjonile määratud kinniswarast 4. 5 kinniswara ei tulnud ütlse müügile, kuna ühele kinniswarale ei leidunud ostjaid. Peeter Piho ja Woldemar Korjuse pärait olewa hoone ja Tartus asetewa kiwist tööstushoone ühes krundiga ja kõrwalhoonetega omandas Jaan Mikkel Tartust 9110 kr. eest.

Tartumaal Wäike-Konguta mõisa maal olewa Jaak Püttepa krundi 3,8 ha suuruses ostis Aleksander Pruuli 2020 kr. eest.

Walgamaal Tahewa mõisast eraldatud wakutalu Solba (suurus 65,5 ha) ¼ mõtteline osa omandas Martin Kallas 3010 kr. eest.

Tartumaalt Alatskiwi mõisast eraldatud Wasili Frolowi krundi 1,7 ha suuruses ostis Feodor Bubnow 751 kr. eest.

Tartumaalt

Wargad puuridega pangalaeka kallal. Mõni päew tagasi tungiti Rõngu alewikus sealsesse lõhispanga ruumi, mis asetseb seltsimajas. Teisipäewal oli kohal wargust selgitamas Tartust kriminaalametnik. Wargad olid töötanud tuliuute puuridega — puurimise teel pääsnud nad ruumi ja ka panga kappi. Raudlaeka puurimise olid nad aga pooleli jätnud ja puure maha jättes põgenenud. Esialgu puuduwad waraste kohta andmed.

Elvast

Alewiwalitsus pääsis wastutusele wõtmisest. Agedad waidlused puhkesid Elwa alewiwolikogus rewideerimistulemuste selgumisel, kestudes üle tunni. Üks abialewiwanem oli talitanud mitmes asjas liiga „peremehelikult". Ettepanek wõtta wastutusele kogu alewiwalitsus kukkus ühe häälega läbi.

Rakverest

10.000 kr. toetust tuletõrjele. Rakwere tuletõrjele saabus kätte riigi lõjaelarwe korras määratud toetusest 10.000 kr., millega lunastatakse wälja Linna Laenu-Hoiukassa poolt protesti lastud ühingu wekseleid 8500 kr. suuruses summas. Alejäänud osa kasutatakse woolikute muretsemiseks.

Pealeselle laenustatakse ühingut ümber 20.000 kr. wõlga maja obligatsioonide kindlustamisel Pikalaenu Pangas, kusjuures laenu protsendist 3% kannab walitsus, kes selleks weidi üle 7000 kr. ulatuwa summa kandis Pikalaenu Panka üle.

Narvast

Kreenholmi tööline läks kaduma. Kreenholmi wabriku tööline 24-a. Ivan Ljasin on läinud salapäraselt kaduma. Mees oli jätnud oma korterisse maha isegi mitmesuguseid riideid ja toakraami, mille järele ta pole seni ilmunud. Tuttavatele L. olewat seletanud, et ta minewat kodukülla, Skarjatina walla, Ounuti külässe, kuid sinna teda ei ilmunud. L. oli haritud noormees. Ta tahtis pääseda riigi kurjtõõtõõkooli, kuid et ta ei osanud riigikeelt, siis kukus L. eksamil läbi. Koduwallas L. tunti hea joonistajana. Ta joonistas meie riigitegelaste ja wene kirjanike pilte, mis on pandud üles kohalike rahwamajade seintele.

Kaduma on läinud weel Skarjatina walla ja küla esanik. 20-a. W. Rentkow. Arwatakse, et R. on salaja põgenenud üle piiri, et pääseda sel teel kundaja teenistusest sõjawäes.

Wenelased tahawad pääseda ka Eesti üldlaulupeole. Narwa wene laulukooride juhid tahawad astuda Laulsjate Liidu ees wastawaid samme, et tulewal suwel peetawast üleriiklikust laulupeost lubataks wõtta osa ka wene laulukooridel. Narwa wenelaste sihiks on see, et nad saaksid laulupeol esineda iseseiswalt mõne laulueteklandega wene ühendatud laulukoorilt. Kas selleks saadakse nõusolekut, on praegu teadmata.

Virumaalt

Metskits hundikoerte käes. Warangu wallas nähti haawatud ja werejälgi lumele jätwa metskitse kannul kihutawat kaht hundikoera, kelle käest kits nähtawasti lahti rabeles. Koerad tunti ära ja nüüd selgitab asja politsei.

Teist päästes ise kraawi. Kunda weoautoga juhtus Kunda lähedases Kaja wahtkonnas õnnetus puudewool. Metsateel asetsew truup wajus autokoorma all kokku ja auto wajus pehmesse kraawi. Teine auto tahtis esimest wälja wedada, kuid langes ka ise sisse. Kogu öö tehti hulga meestega pinewalt tööd, enne kui mõlemad autod wälja saadi. Sild wõetakse nüüd metsadewalitsuse poolt uuendamisele.

Kapsasupp plahwatas! Türsamäe uue õlivabriku ehitustöölise J. Kusnetsowiga juhtus omapärane õnnetus. Mees oli pannad pliidile keema kapsasupi. Plekknõule ta pani kaane tugewasti peale. Keemise ajal tekis nõus rohkesti auru, mis aga ei pääsnud wälja. Kui K. liigutas supinõu, kõlas tugew plahwatus, tekkel lendas ühes tulise supiga mehele wastu nägu. Keew rasw põletas üleni mehe näo. Ta toimetati kohaliku arsti juure, kes andis kapsasupi plahwatusel wiga saanud töölisele esmaabi.

Kõwa karistus Sillamäe massikaklejaile. Sõrmkoogu wedamisel tekkinud massiliõõmingu osalisi, Türsamäe kaewanduse tööliji ja kohalikke elanikke, karistas nüüd Narwa prefekt karmilt. Peategelastele — E. Eskorile, A. Pitkmale, O. Hartsmannile ja R. Korkaisele — määrati karistuseks 100 kr. rahatrahwi wõi selle mittemaksmisel 60 päewa aresti, M. Tõnissoni karistas prefekt 50-kr. wõi 30 päewaga ja W. Petrowi, J. Naitset ja A. Kukkwrit 10 kr. wõi 10-päewase arestiga.

Pidulised tõid kokku 500 kg-i wanaranda. Teisipäewa õhtul korraldati Kose walla, Kriwasoo külas wanarauapidu, kuhu pääsid inimesed iisse ainult wanarauа eest. Pidulisi walgus kokku harulduseks rohkesti. Igaühel oli kaasas suur pakk wanaranda. Piletite kontrollijal oli ukse ees kaal, et „tembeldada" niisuguseid omapäraseid pileteid. Pileti hinnaks oli ette nähtud 2 kg-i wanaranda, kuid enamus pidulisi oli toonud kaasa märksa rohkem. Kogusummas andis pidu isse 500 kg-i wanaranda. Kuna peo „tulu" oli ootamatult suur, siis kawatsetakse niisuguseid pidusid korraldada Narwa-taguskes wene küaldes tulewikuski.

Viljandist

Maeti Wiljandi wanim wäikekaupmees. Esmaspäewal sängitati Wiljandis maamulda kohaliku Wäikekaupmeeste Seltsi wanim liige, 78-a. Jaan Lepik. J. Lepik oli Wiljandis hästituntud wennastekogunduse tegelane, kelle ehitatud on ka Wiljandi wennastekogunduse palwemaja altar enam kui 35 aastat tagasi.

Uus abikomissar. Wiljandi linna poli'seiosakonna senine abikomissar W. Krims paigutati hiljuti uuele teenistuskohale Tallinna, kuna uueks abikomissariks nimetati konstaabel Ewald Paala Tartust. Uus abikomissar saabus kohale esmaspäewal, aluses samast päewast ka oma ametikohuste täitmisele. E. Paala on õigusteadlane.

Lapse salapärane surm. Hilja aja eest suri ühes Wiljandi perekonnas 6-kuine laps, kes oli kannatanud läkaköha all. Laps pidi olema surnud loomulikku surma ja laip maeti Wiiratsi surnuaiale. Nüüd on aga ema awaldanud, et tegemist pole sitski loomulikku surmaga. Ta on arwamiel, et laps on kellegi poolt mürgitatud. Seda silmas pidades otsustati laip hauast wälja kaewata ja toime panna lahkamine.

Salahoop põhjustas surma. Wil'andis salaõrasselt surma saanud Uue-Kariste talumiku Peeter Ristikiwi laiba juures wõeti teisipäewal ette lahkamine surma põhjuste selgitamiseks. Arst sõidis otsusele, et mees on surnud kõhukelme põletiku tagajärjel, mida omakorda põhjustas jalaga läödud hoop kõhtu ja peensoolerebend. Kes selle hoobi mehele andis, on praegu teadmata. Ametliku juurdlusega on selgitatud niipalju, et R. pummeldas Wiljandis koos Holstre meestega. Üks meestest on wõtnud Ristikiwil rinnust kinni, annud jalaga hoobi ja wisanud ukselt wälja.

Viljandimaalt

Kolm perekonnaliiget haigestus sarlakisse. Wana-Wõidu walla Saksa talus haigestus sarlakisse kolm perekonnaliiget, nimelt kolm tütarlast 6—11 a. wanuseni. Kohaliku arsti poolt wõeti tarwitusele ettewaatusabinõud haiguse lewiku tõkestamiseks.

Elekter ka Holstresse. Praegu koostatakse kawasid Wiljandist lõuna poole jääwa Paistu walla elektrifitseerimiseks. Nüüd on elektriwalgustuse saamiseks soowi awaldanud ka Holstre wald. Elektrienergiat soowib Holstres saada ka rida tööstusi.

Nõrgamõistuslik jäi kadunuks. Tarwastu walla Kõõsi talust läks juba nädalapäewad tagasi kaduma wanem meesterahwas, kes oli nõrgamõistuslik. Mees pole koju tagasi ilmunud, mispärast omaksed kardawad, et ta wõis kergesti metsas eksida ja hukkuda. Sündmusest teatati ametiwõimudele.

Valgast

Maawalitsuse rändauhind Walga maawalitsuse. Walga maawalitsus otsustas wälja panna rändauhinaks suure karika Walga parimale malewkonnale kõikidel wõistlusaladel kokku. Seekord saab karika Walga linna malewkond. Karikas antakse üle 1. dets. linna malewkonna aastapäewa puhul.

Valgamaalt

Sarlakid Tahewas. Tahewa algkoolis tuli ette haigestumine sarlakisse, mille tõttu desinfektsiooniks kool on ajutiselt suletud.

Petserist

Noortejuhtide päew Petseris. Möödunud pühap. peeti Petseris Lõuna-Eesti gaidjuhtide päew, millest wõtsid osa rohkearwuliselt Walga, Wõru ja Petseri gaidjuhid. Päewa jookful peeti gaidellu puutuwaid referaate, näitlik koondus ja arutati ühiselt noorte päewakiisimusi. Kohal wiibisid kõrgemate noortejuhtidena Eesti gaidide malewa sekretär gdr. S. Elken, gaiderkogu esinaine gdr. L. Juske, instruktor E. Koff j. t. Lõpuks saadeti terwitusi haridusministr. noorsooosakonnale ja gaidide peawanemale pr. E. Hünersonile Järgmine Lõuna-Eesti gaidjuhtide päew otsustati korraldada Walgas tulewal kewadel.

Meile kirjutatakse:

„Sakste toolid" Audru ew.-lut. kirikus

Paari kinnist ja maakiriku kohta paremini ehitatud kirikupinki Audru ew.-lut. kirikus, wastu kirikukantslit, nimetatakse Audrus „sakste tolideks". Neis kirikupinkides istus tawaliselt Audru mõisa omanik parun Pilar von Pilchau, Audru kiriku patroon, oma prouaga, lastega ja mõisa wäljapaistwama teenijaskonnaga. Harwa ilmus Audru kiriku patroon parun Pilar von Pilchau ühes terwe kogudusega kirikusse jumalateenistusele, hariliikult ainult jõuluõhtuti. Kõigil teistel jumalateenistustel seisid need „sakste toolid" tühjad, wähemalt see, kus istus parun oma perekonnaliikmetega.

Waba Eesti ajastul iseseiswuse püsides hakati kogudusest soowi awaldama, hiljem nõudma, esiti arglikult, aeg-ajalt aga ikka julgemalt, et „sakste toolid" kirikust eemaldataks. Ei tahetud oma jumalakojas enam näha kaua küllalt walitsenud wõõrast wõimu meele tuletawaid tunnuseid. See kogunduse liikmete soow ja nõue oleks ehk rahuldatudki, kui mitte wastu ei oleks seisnud see, kes kogunduses ja kirikus on esimese teenija kohal, kes ütles, et „sakste toolid" seiswat muinsuskaitse all. Käis siis Audrus muinuskaitse esindajaid „sakste toole" oma silmaga waatamas ja hiljem teatati kogunduse juhatusele kirjaga Tallinnast, et muinsuskaitse „sakste toole" kirikust koristamast ei takista, see tähendab, et need ei kuulu muinsuskaitse alla. Sellegipärast ei wiidud „sakste toole" kirikust wälja. Protestiks lahkus ka selleaegne kogunduse nõukogu esimees ametist. Ei aidanud seegi — „sakste toolid" seisawad kirikus endiselt omal kohal.

Riigikohus

Otsuseid

Administratiiw-osak. kohtuistungil 16. nov. jäeti **tagajärjeta:** Johannes Luumanni kaebus põllupidajate wõlgade korraldamise asjus; Karl Puusepa kaebus haiguse sõjawäeteenistusest sõltuwaks mittetunnistamise pärast; surnud August Armuliku kaebus kaebaja haiguse sõjawäeteenistusest saaduks mittetunnistamise pärast; a.-ü. „Eestisõidi" kaks kaebust tulumaksu asjas; Tallinna Eesti Põllumeeste Seltsi kaebus tulumaksu asjas; Aleksander Uniweri kaebus lisatulumaksu asjas; Hans Liiguse kaebus tulumaksu asjas; Harald Kautre kaebus sissenõudmise asjas; a.-ü. „Laferme" 3 kaebust tulumaksu asjas.

Kaewatud otsused tühistati: Amalie Turbi kaebuses kaebaja algkooliõpetaja kohalt wabastamise asjas; Johannes Petersoni kaebuses sõnwankritemaksust mitte wabastamise asjas; Jaan Muttiku kaebuses kaebaja haiguse sõjawäeteenistusest sõltuwaks mittetunnistamise pärast; Aleksander Piilmanni kaebuses kaebaja haiguse sõjawäeteenistusest tingituks mittetunnistamise pärast.

Otsuse kuulutamine lükati edasi: Jakob Straume kaebuses kaebaja töötõõmekaotuse protsendi mittesuurendamise pärast; Aleksander Esseni kaebuses tulumaksu asjas; Marta Edenbergi kaebuses elukindlustussumma kinnipidamise asjas; surnud Jaan Jannau pärtombu kaebuses tulumaksu asjas ja Alwiine Grossthali erakaebuses kaebaja poolt esitatud kaebuse tagasiaatmise pärast.

Tsiwiil-osak. kohtuistungil 16. nov. jäeti **tagajärjeta:** Grete Tamme kasf.-kaebus Johan Talluki, Reet Käppa, Ann Ütti, Leena Intsaare, Ants Talluki, Helene Poti, Ann Tamme, Jaak Tamme, Marie Sofi, Amalie Sawolaise, Marie Tamme ja Reet Kogeri wastu surnud Jaan Tamme koduse kirjaliku testamendi tühistamise pärast; Anna Grünbaumi kasf.-kaebus Ado Päewa wastu; Eesti Hüpoteegipanga kasf.-kaebus „Meremeeste Kodu" likw.-komisjoni, Stanislawa Kelpschi ja Wiktor Pihlaku wastu; Aleksander Kraawi kasf.-kaebus Leena Kraawi nõudeasjas abielulahutamise pärast; Paul Sawimäe kasf.-kaebus Anna ja Ferdinand Samosoni nõudeasjas; Wiljandi linna kasf.-kaebus Riigihoiukassa wastu; Tanil Taaderi kasf.-kaebus Wõru majandusühisuse „Põllumees" nõudeasjas; Karl Samueli p. Malleuse kasf.-kaebus surnud Karl Juhani p. Malleuse suulise testamendi asjas; Isak Berkowitschi kasf.-kaebus Leiser Ratenbergi nõudeasjas ja wastunõudes; Aleksander Kuljuse kasf.-kaebus surnud Kristjan Kuljuse pärijate kinnitamise asjas; Jaan Wannaje kasf.-kaebus Johannes Rukholmi nõudeasjas; Martin Tambergi kasf.-kaebus Anna Weiseriku nõudeasjas; Hans Iluja kasf.-kaebus Hilda Iluja nõudeasjas; Arnold Niggoli, Margarete Pauluse, Erna Niggoli, Helmi Peskowi kasf.-kaebus Kai Lintsi nõudeasjas kahjutasu pärast.

Kaewatud otsused tühistati: Põllutööministeeriumi kasf.-kaebuses Wõru-Petseri kinnistusjaoskonna ülema otsuse peale „Sõkla" talukoha ostu-müügilepingu asjas; põllutööministeer. kasf.-kaebuses Wõru-Petseri kinnistusjaoskonna ülema otsuse peale „Kalda" talukoha ostu-müügilepingu kinnitamise üle; maksujõuetuks tunnistatud a.-ü. Eesti Kommertspanga likwideerimiskomisjoni kasf.-kaebuses; Marie Waeldi kasf.-kaebuses Aleksander Laksi nõudeasjas Mart Muru ja kaebaja wastu; Jaan Keksi ja Albert Wõerashansu kasf.-kaebuses Elmar Tuule nõudeasjas; Eesti ap.-õigeusu kiriku ning kohtu- ja riseministeeriumi kasf.-kaebustes Pärnu Ekaterina kiriku ap.-õigeusu kogunduse nõudeasjas.

Otsuse kuulutamine lükati edasi: Martin Suigusaare, Jaan Wassi ja Hans Bergmanni kasf.-kaebustes Soosaare 1. weeühingu nõudeasjas.

Järjekorrast jäeti wälja Saarde lõhispanga kasf.-kaebus Madis Rõõmiku, Jüri Tombergi ja Johan Schmidti wastu.

Kriminaal-osak. kohtuistungil 17. nov jäeti **tagajärjeta:** Jaan Pärtseli; Juhan Maari, Jaan Kõwatoomase, Eduard Melsase, Ahja jsk. terwishoiuarsti dr. Johannes Parsmanni, Karl Tootsi, Wiktor Kaareli, Andres Kääriku, kahjukannatanu tööstus-ü.-ü. „Wõime" (Alide Pimpernelli füüd.), Liina Pihlaku, August Rannala, Emilie Rinne, Johannes Parsmanni, August Kelderi, Jaan Haljaste, Joosep Tamme ja Mihkel Loorentsi ning Aleksander Sansoni (Muruste) kasf.-kaebused.

Kaewatud otsused tühistati: Joann Nowikowi, Alfons Mihkelsoni ja Joosep Jalakase kasf.-kaebustes.

Otsuse kuulutamine lükati edasi Aleksander Kuuse kasf.-kaebuses.

Läbi waatamata jäeti Linda-Alide Mätaku kasf.-kaebus.

Arutusele tulewad

Tsiwiil-osak. 30. nov.: Mats Krügeri — Lowiise Krügeri; Liisa Pleesmanni — Miina Taugi ja surnud Hendrik Taugi pär.-tombu; Jaan Ühtigi — Eesti tööliste kindlustusühingu; Mihkel Matsina j. t. — Hans Weinbergi pär.-tombu; Jaan Lattiku — Eva Põderi; Eesti laewachituse o.-ü. — Willem L Armilda Niklause — Maks Alli; Friedrich bergi — Räpina wallaomawalitsuse; Aleksius K Illarion Rõmdschenko; Lisette-Marie Leriku, Lilleopea j. t. — Anna Kristelsteini; Olga Ja Mändi — Jüri Abrami p. Mändi; Anna K Peeter Kepi; Christjan Raabe — Hans To Jaan Kuke; Alwine Wardjase — Hans Wi Anna Kljukowi — Rudolf Masja; Pawel Rud — Karl Siimoni; Jaan Wanakesa — Karl lemsi; Hugo Baumanni — Rudolf Johansoni; rich Melsi — Johan Aawiku, Paul Ingermann Johan Tomsoni ja Jaan Sauli wahelised asjad.

Tsiwiil-osak. 3. dets.: Hugo Reimanni — Reimanni; Eduard Püümanni kasf.-kaebus Jüri kaebe asjas Raasiku jsk. kohtupristawi tegewuse Wasili Käo — Saaremaa maawalitsuse; taw Suuremäe — Julie-Adele Suuremäe; Liisa luse — Aleksander Adorsi; Leena Wariku — Wariku ja Kumilda Tederi; Marie Koppeli — Soo; Linda Wiloli — August Oti; Amalia ja Ruuse — Helene ja Elmar Koltsi; Aleksander E — Rudolf Orawa; Ella Kuke — Peeter W Alide Martini — Peeter Lellexi; Alice, Anna-M Helga ja Jüri Kompuse — Karl Kompuse; Wehlmanni kasf.-kaebus tema kaebe asjas Ta ringkonnakohtu kinnistusjaoskonna ülema otjuse Wladimir Jaugi erakaebus kasf.-kaebuse tagasifaa pärast tema nõudeasjas Pärnu wangimaja w Mihkel Saupõllu — Tõnis Allese; Mari Ka — Mihkel Kahu; Marie Waresse — Jakob K Michla (Mollija) Meierowitschi — Linda Pari Aleksander Waldi; Ella Palmi ja Johannes P wahelised nõudekõnetused.

Administratiiw-osak. awalikul kohtuistungil 10. 1937. a. kell 10 homm. Tallinnas on arutusele ratud järgmised toimetused: Werner Mehks, Gu Mänd, korterite puuduse kõrwaldamise ühing rona", Karl Riik, 1) maksudewalitsuse direktor, 2 han Taar, Edgar Rücker, Albert Lipasaar, Anna berg ja Edit Roosiorg, Johan ja Elisabeth Si August Jüris, Aleksander Iwanowitsch, Eduard T Johanna Niglas, Frits Laats.

Tallinna fondibörs

24. novembril 1937. a.

Diskont	Tšekid			Ostjad	Müüjad
2	London	1	£	18.11	18.3
1,5	New York	1	$	3.60	3.6
4	Berliin (kliiring)	100	Rmk.	146.25	148.10
				—	147.50
3,75	Helsingi	100	Smk.	7.98	8.10
2,5	Stokholm	100	Rkr.	93.40	94.6
3,5	Kopenhaagen	100	Dkr.	80.85	82.0
4	Oslo	100	Nkr.	90.95	92.1
6	Riia	100	Latti	71.40	72.5
6	Kaunas	100	Litti	61.00	62.50
2,5	Amsterdam	100	Guldn.	200.60	204.10
3	Pariis	100	Pfr.	12.27	12.52
2,5	Zürich	100	Sfr.	83.55	84.95
2	Brüssel	100	Belgat	61.40	62.40
5	Milaano	100	Liiri	18.99	19.34
5	Varssavi	100	Zlotty	68.80	70.50
3	Praha	100	Tškr.	12.71	12.93
3,5	Viin	100	Sillingit	68.50	70.20
6	Danzig	100	Guldnat	68.80	70.50
1	gr puhast kulda				

Väärtpaberid	Nominaalväärtus	Ostjad	Müüjad
6% Eesti Hüpoteegi Panga pantlehed	100.—	90	91
1927 a. 7% Välislaen (dollarites)	$ 1000.—	3650	3750
5% Eesti Maakrediitseltsi pantlehed	100.—	96	97

Wargusi pealinnas

Pärnu mnt. nr. 36 asetseva maja juurest warastati Niina Ilc tõukekelk 10 kr. wäärtuses.

Hugo Tederi korterist Keemia tän. nr. 4 warastati 70 kr. raha.

Wenetsuru käsipaklide hoiukohast warastati Au Wirga pakk tööriistadega 60 kr. wäärtuses.

O.-ü. Raadio kooperatiiwi autost warastati 1 tänawal raadiotehnika õpperaamat 80 kr. wäärtuses.

Terase tän. nr. 3 asetsewast kõõgijt warastati G Einsoo kuldkäekell 80 kr. wäärtuses.

Vastutav toimetaja J. TAKLAJA
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus

Müüakse

Kõige odavamini ostate ja tellite heast materjalist moodsaid
diivaneid
tugitoole, kuschette jne. Sauna t. 1, tel. 476-61.

Soodsatel tingimustel müüa
nööbitööstus.
Omanik tööstuses kella 16—17-ni. Koidula tän. 11.

Juhuslikult müüa ilus
krunt Meriväljal.
Kirjad slt. „27/2907".

Odawašti müüa 2 ja 3 uksega
riietekapid
Kauba 38 töökojas, hoowis. Näha kuni kella 10 õht. krt. 4

Südalinnas müüa kapitaalne
kivimaja.
Hind Kr. 155.000, väljamaks Kr. 100.000.— Kirjad slt. „22/7482".

Fotoobjektiive,
suurendamisaparaat 4×6, tugew foliidne statiiw ja foone odaw. müüa. Jakobsoni 28, foto J. Winnal.

Müüa wähese kaubaga
aiaäri
(kalmistul) hea läbimüügiga. Teatada slt. „25/7485".

Tallinnast umbes 40 km, ommibusetee ääres ja lähemast raudteejaamast 8 km, müüa ilus ühes tükis 50-ha
talukoht
Põldu 30 ha, heinamaad 12 ha mis on kõik kultiweeritud, ja ülejääw oja karjamaa lehtpuumetsaga. Müük ühes elus- ja eluta inwentariga. Hooned on wäga korralikud. Ainult tõsised ostjad teatagu slt. „40/7390".

Suurem korras
maja
müüa soodsatel tinginmustel. Majas kesskütte ja oma weewärk. Küsida Tartus, Tolstoi tän. 3—1, tel. 178.

Rolleri kanaarialinde
müüakse Pikkjalg 6—7, kl. 11 — 4, pühap. kl. 12—5.

Juhuslikult müüa uus moodne
lapsevanker
½ hinnaga. „Modern", Wiru tän. 2, hoowimajas.

Müüa
ühe uksega riidekapp, töögilaudkapp, üksikud tugitoolid, wäikesed kapid. Lai 28—1-a.

Reedel, 26. nov., kell 1 p. on pritsimaja saalis
oksjon.
Müügile tuleb will. käsitöölõnga, kindaid, sukki, meester. särgiriiet, nõõpe ja palju muud. Linna oksjonaator (allkiri).

Hästi hoitud
frakk ja smoking
kestm. kõhnale kaswule hinnawäärselt müüa Sakala t. 41 — 7, kl. 2—3.

Diivan ja kušett
odawa hinnaga müüa. Tellimised ja parandused. Sadulsepatöökoda „Wello", Niine 1.

Hotell-restoran 2250 krooni
eest; pudukauplus 2000 kr. eest; jõõgimaja 2800 kr. eest; kohwik-kondiitriäri 5000 kr. eest ja mitmed teised ärid ja tööstused müüa. Teateid J. Kühle kontorist, Wanaturg 6, kella 11—1 ja 5—6.

Müüa surma puhul mitmesugust wana
toakraami.
Näha wõib 24. ja 25 nov. kl. 5—7 p. L. Tsemendi t. 5—18.

Head tulukad
majad,
üksikelamud, krundid (1000 — 60.000 kr.) Tallinnas, Nõmmel (4 korr. — 6500 kr.; 3 maja — 20.000 kr.), Tapal, Kilsas; talud, juwituskohad müüa. Kontor „Wahendus", Pikkjalg 3, kella 10—12 ja 2—3½.

Ostetakse

Õiglase hinnaga
ostan ja müün
palituid, ülikondi, raadioaparaate, fotoaparaate, õmblusmasinaid, grammofone jne.
Tartu mnt. 1. Ost-müük.

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän. 6, telef. 431-59.

Soovin osta
maja
hinnaga 20.000—23.000 krooni. Kirj. slt. „26/2866".

Parima hinnaga OSTAN
pruugitud riideid, ülikondi, palituid, pesu, saapaid, pandipileteid, õmblusmasinaid, jalgrattaid, mööbleid. Tulen kohale. Suur Karja t. 8—8.

Kellel on majadega või ilma
krunt Kadriorus
või selle ümbruses müüa, palutakse teatada slt. „33/7333".

Ostja Otepäält
ostab kuni 27. nov. kõike, mis kellelgi müüa on, nagu: mööbleid, riideid, pesu, saapaid, vanu ja uusi raamatuid, õmblusmasinaid, grammofone, jalgrattaid, õlilampe, vaskasju, sõõginõusid, ka igasugu pöönigukolu. Lahk. pakk. kirj. slt. „21/7361".

Soovin osta töökorras
veoauto,
4 tonnist alates, järelmaksuga või renditingimustel. Kirj. slt. „35/2835".

Ostan
weel liihkesit aega (provintsiit tiisic sõitmud) pruugitud mööbleid, riideid, õmblusmajinaid, grammofone ja igasugu pöönigukolu. Tulen koju ostma. Palun teat. kirj. slt. „3/7383"

Ostan kohe uue või pruugitud
tisleripingi.
Kirjad slt. „11/2891".

Raamatuid,
ajakirju, noote, pööningukolu ja muud ostan. Kirj. slt. „16/7476"

Soowin osta korralikku
maja
18.000—20.000 kr. wäärtuses, soowitaw hüpoteegiwõlaga, wäljamaks kokkuleppel. Kirjad slt. „36/7496".

Soowin osta pruugitud
väike-auto.
Teatada hinnaga slt. „6/7506"

Kadunud

Kooliõpilane kaotas 20. nov.
võtmed (2)
Palun ära tuua või teatada Viljandi tän. 8, poodi või realkooli kantseleisse.

Esmaspäewal, 22. 11. 37., kaotatud
kuldkäevõrukett
(kallis mälestus), teel jadamasse. Ausat leidjat palutakse waewatasu eest ära tuua Koidu tän. 14—4.

Kadunud väike koer
sileda walge karwaga, õõrwadel, esimese jala kohal ja saba juures pruunid laigud. Rihmal registr. nr. 533. Palutakse head tasu eest ära tuua wõi teatada Imanta 43—1.

21. skp. kaotatud naisterahwa
kuldtaskukell
Nõmme autobuse Tõnismäe peatuse ja Toomkiriku vahel. Ausat leidjat palutakse endast teatada wõi kell ära tuua vaevatasu eest Nõmmele, Kurni tän. 36—2.

21. nov. j. a. kadunud
hagijas.
märk rihma küljes. Triigi wallawalitsusele wälja antud. Ausaid leidjaid palun teat. Lõuna t. 8—5.

Ära jooksnud Nõmmel must
hundikoera kutsikas,
käpad kollased. Palutakse teatada Wabaduspst. 69, telef. 516-44.

Mitmesugust

Junoli
tarvit. **peakõõma** ja **juuste väljakukkumise** vastu, ning **juuste kasvu edendamiseks.** Eht ainult **„punase ankruga".**

Lihtne varandusega neiu
abielluks
kohe üksiku tagasihoidliku mehega. Kirjad slt. „31/2831".

Härrad töölisringist, kes
abielluks
noore haritud naisega (lahutatud, lapsega)? Kirjad ühes õige nime, aadressi ja soovitaw fotoga slt. „5/2845".

Sale 6-jalane korralik üle 40 aasta mehine väliseestlane, kel näpud weel päris põhja ei puutu,
soovib astuda kirjalikku lahingusse
ausa korraliku mitte abi wajawa sümpaatse naisterahwaga, kes pole tüse ega suur, vanus 32—38 a. Foto soovitav, kuid tänava- (kiir-) foto. Peale eesti keele the letters may be written on English — selle tagajärg wõib olla ühise elu loomine. Kirjad Pärnu, P. Ruiso rmtkpl. „Mr. K.".

Lp. härrad, kes teist tahaks
sõbraks,
olla noorele tütarlapsele õilsaks kirj. slt. „29/7329".

Kaks raudteelast
tutvuksid
wara omawate näitsikutega ühise mugava kodu loomiseks „Rut 31. ja Luk 24. Kirjad enesekirjeld. ja võim. fotoga slt. „21/7321".

Preilid ja vabad prouad, kes teist laenaks kuni jõuluni üksikule poissmehele
30—40 krooni?
Kui sobime, võite leida endale kõhklemata elukaaslase. Olen otsustanud, et on waja. Kirjad slt. „34/7294".

Tõisjelt ellu juhtuw 29-a. neiu soowib
tutvust
wašiawa heajõidamliku meesijikuga wan. 29—40 a. Joodikuil ja flirtijail miite tüli-tada. Tänawale ei ilmu. Teat. slt. „24/7364".

Soovin üürida
akordeooni
(4 rida basse) mängu õppimiseks. Teatada tingimused slt. „2/7302".

Keskealine kindlas ametis noormees soovib tõsist
tutvust
abielu mõttes 18—30-a. neiuga. Kirjad: Kiviõli postkontor isikutunnistus nr. 706069.

Korralikud karsked härrad, pensionärid, 40—55 a. kel on soov provintsis elada,
kirjutagu
samavanusele prouale, kinnisvaraomanikule. Kirj. elulooga slt. „15/2855".

Rakvere jaama raamatukapp on avatud
kella 7 homm. kuni kella 8 õhtul, samuti öiste rongide ajal. „Päevaleht" ilmub müügile Rakveres kell 17.45 p. l.
E Videvik,
Rakvere jaama raamatukapp

Krohviliiva
tasuta ära anda Orava tän. ehitusel, Silikaadi peatuse juures.

Korralik tütarlaps soovib leida
mehise sõbra.
Teatada slt. „39/2839".

TAPAL
võtab „Päevalehe" ja „Laste Rõõmu" tellimisi ja kuulutusi vastu ning müüb üksikuid numbreid Paul Erna koolitarvete-äri Jaama t. 3.

36-a. karske tõsise iseloomuga jõumaatne wanapoiss soowib peatseli
abielluda
majand. kindl. prl. wõi pr. Flirt ja seiklused ei huwita. Kirjad slt. „14/7394".

Arenenud naine!
Kui otsid karsket waimselt hästi arenenud andekat ausate püüetega meest; kui Sul on ideaaliks weelgi järeltulew jugu ja mitte too masside „sale joon", siis tule alla! — Mul on kaunis kodu, kus on palju igapäewajt leiba. Siin on ka palju päikest, on sülli, on ilumõisteid, on wäärituste hinnanguid, — on jumaldamiji!.. Tule enne, kui weeres väike, tule kohe: olen ju nüüd täiesti üksi! — Ainuli Sinu tõsised kirjad, foto ja autobiograafia slt. „40/7420".

Kas leiduks
kaastundlit härra, kes julgeks laenata 30 krooni kolmeks kuuks korralikule preilile? Kirj. slt. „33/7413".

Tehakse
karusnahatööd
muhwe, kraesid, boajid jne. Parandatakse ka igajugu wanu karusnahkesemeid. Heeringa tän. 3—13.

Iseseisvad sümpaatsed prouad ja preilid! Kes teist tahaks leida jääva
elukaaslase,
see kirjutagu 2 eluspettunud vaesele, kuid hingeliselt rikkale mehele. Kirjad: Vändra postkontor „Isikutunnistus nr. 655990 A." ettenäitajale ja „Isikutunnistus nr. 185 P." ettenäitajale.

Sissesõitnud wäikesema kinniswara omaw paremates aastates mees
tutvuks
wašiawa naisolewusega, et ühise ettewõtte ja kodu luua. Wäike enese- ja elulookirj. soowitaw. Kirjad slt. „35/7455".

Tutvust
soowib jõukas wanapoiss

Tööotsimised

Kõigiti aus korralik keskealine
nelu soovib
passijaks või teenijaks. On iseseisev majapidamises, ka vilunud väikeste lastega. Omab head soovitused. Kirjad slt. „38/2838".

Aus korralik keskealine
majateenija
otsib kohta, oskab hästi keeta, omab head tunnistused. Kirjad slt. „38/7338".

Põllumajanduses vilunud karske
noormees
kes tunneb puutööd ja masinaid, soovib kohta tallu või mõisa. Kirj. slt. „10/2890".

Täiesti vilunud
maaler
otsib remont-, mööblit- ja sildi-töid. Teatada slt. „2/7342" või Luise tän. 17—2.

Vabrikud ja tööstused, võimaldage mingisugust
tööd
maaneiule, on kõigega rahul. Pal. kirj. slt. „40/7300".

Karske, mittesuitsetaja äri-lise kalduvusega
maanoormees
palub kohta kas äris, laitu või tööstusse. Ei põlga ka füüsilist tööd. Kirjad slt. „22/7362".

Noor Hilu tütarlaps
otsib kohta, perenaiseabiks, lapsehoidjaks, lihtsama perekonna teenijaks või kusagile õpilaseks. Kaubelda Uus Kalamaja 5—4 või kirjad slt. „34/7454".

Perenaise-kasvatajakohta
soovib kolme kohaliku ja inglise keelt valitseja vanem daam. Kirjad slt. „7/7427".

Aus korralik neiu
palub ömbleja juure tööd, on vilunud, võib olla ka kraamijaks-pasijaks. Kirjad slt. „10/7430".

Maaler
otsib tunni- või tiktitööd. Töö kiire ja korralik. Teatada slt. „23/7448".

Kutsetunnistusega
juuksur-neiu
palub kohta. Kirj. slt. „31/7451".

Ainult peale varju ja kätele tööd, oh kodumaa!
Gümn. harid. keskm. aast. preili otsib teenistust ükskõik mis alal, kas laste juure, üksiku juure perenaiseks, kassasse, kontorisse või mõnd muud tööd. Valits. keeli, tunneb kantseleitöid ja masinakirja. Kirj. slt. „2/7502" või telef. 474-72.

Lp. tööandjad!
Kaks saarenoormeest tugeva töö-jõuga paluvad tööd. Ei põlga tööd, on rahul kõigega. Kirjad slt. „37/7497".

Uhe kuu palk sellele,
kes võimaldab korralikule ja karskele noormehele mingit teenistust ükskõik mis alal. Kirjad saata: Pärnu, Riia 72-a, J. Org.

Lukusepp-mehaanik
soovib tööd metallitööstusje täpsematele töödele või mõnda teise tööstusse, võib ka iseseiswana töötada. On täpsetes töödes vilunud, nagu wormid, matriitsid ja masinachitusalal. Kirj. pal. slt. „8/7468".

Lp. tööandjad!
Palun võimaldage 21-a. noormehele mingit tööd (võib ka ajutine olla). Teat. slt. „21/2901".

Lp. prouad ja härrad!
Palun, võimaldage maalt tulnud korralikule tütarlapsele tööd kas teenijaks, pasijaks, soovitaw oleks pesumajja või ükskõik mis alal, on warem teeninud. Kirj. slt. „21/7481"

Meestetöös ja näoravis täiesti vilunud
juuksur,
sümpaatne noormees, soovib kohta. On töötanud wälismaal, omab kutsetunnistused, võib ka osanikuks olla. Nõustub ära-sõiduks. Kirj. slt. „10/7470"

Maanoormees soovib
õpipoisikohta,
kas tisleri- või lukusepatöö alale. Pal. teat. kirj. slt. „17/7477".

Igasuguste tikandustööde tikkija
soovib tööd.
Teeb ka ise töödele kawandeid. Teat. slt. „28/7448".

Juuksur
soovib kohta. Kirj. slt. „34/7414".

Tartu juuksur-
preili, tunnistusega, kes tunneb põhjalikult naistetööd ja omab hea tööoskuse, wajab wastawat kohta lähemal ajal Tallinnas. Lahked pakkumised slt. „29/7449".

Aus, korralik maalt sõitnud 20-a. neiu otsib
teenistust
nõudepesijaks, kokaabiks, wabrikusje jne. ka omab tunnistusi. Kirj. slt. „2/7382".

Sissesõitnud karske laitmatu
noormees
wajab teenistust, mis võimaldab äraclamist. Warem foto-, elektro-, raadio-, moto-tehnilises äris ja laos teeninud. 1. liigi juht, tunneb raamatupidamist ja walitseb keeli. Garantii võimalik. Ei põlga ühtki tööd. Pakk. pal. slt. „24/7444"

Lp. töösturidl
Võimaldage õhtuti autokoolis käiwale maanoormehele puutööstusje tööliseksht, on seni sel alal maal töötanud. Kirjad slt. „6/7386".

Wanem vilunud
teenija
otsib kohta paremasse perekonda. Keedab, küpsetab iseseiswalt, räägib wene keelt. Pakk. slt. „9/2889".

Hiiu tütarlaps palub pisarfilmil
majateenijakohta
või wõib ka perenaiseabi olla, ei põlga ühtki tööd. Kirj. slt. „1/2881".

Maasõitudes vilunud täiesti karske
1-liigi autojuht
otsib kohta sõiduautole kaasomanikuna sõiduki ühiselt kasutamiseks. Tinginused wäga soodsad. Kirj. slt. „20/7400".

Klantstriikija
otsib tööd pesumajja. Uus t. 5—5-a.

Saarenelu
palub kohta teenijaks (oskab weidi keeta) wõi kangrutööle (õppinud tööline). Teat. slt. „18/7398".

Korralik 29-a. noormees otsib kohta lukusepa- wõi
sepaabiliseks,
tunneb ka bensiini- ja petroleumimootoreid, ennem kõigil aladel töötanud. Teat. kirj. slt. „31/7371".

Maalt sõitnud wene keelt rääkija neiu (on warem teeninud) palub kohta
majateenijaks.
Pakk. slt. „34/7374".

Lp. tööandjad!
Wirk 23-a. neiu palub südamest mingit tööd — majateenijaks wõi nõudepesijaks. On waremalt teeninud. Kirj. slt. „22/7402".

Lp. tööandjad!
Wõimaldage neiule koht rätsepa käealuseks (laagritööl wilunud), pealsõmblejaks wõi üksköik mis tööd. Nahul kõigega. Kirj. slt. „30/7410".

Kas tõesti ei leidu
mingit tööd
vaesele harit. neiule? Olen hirmus raskes seisukorras. Lepin iga tööga. Warem olnud äris ja kohvikus, räägin saksa keelt. Kirj. slt. „2/7422".

Neljaliikmeline perekond otsib
kojamehekohta
wõi keldrikorterit. Kirjad slt. „38/7418".

Saarlane soovib
tisleri juure
lihtsamatele töödele. Pakk. saata slt. „28/7403".

Lp. õmblejad!
Palun wõimaldage maapärisolnga tütarlapsele käealuseksoht edasiõppimiseks. Kirjad slt. „9/7389".

16-a. aus maatütarlaps palub mingit
teenistust
wõib sõõgisaali nõudepesijaks, tööstusje õpilaseks, nõus kõigega. Kirj. slt. „36/7456".

Lp. tööandjad!
Gümn. harid. aus ja töökas noormees palub mingit teenistust (ka ajutist). On kantseleis töötanud. Teat. slt. „27/7487".

Korralik eesti neiu otsib kohta
toatüdrukuks
wõi wäikt. harit. perekonda ükfiteenijaks. Oskab keeta, walitseb eesti ja saksa keelt, ennem teeninud Riias haritud perekonnas, omab tunnistused. Pal. teat. slt. „23/7483" wõi telef. 303-94.

Korralik noormees otsib mingit
tööd
ükskõik mis alal. Wõib ka õpipoiseks tulla. Kirjad slt. „30/7450".

Korralik kesealine naisterahwas palub
passikohta.
Peseb pesu, keedab ja tunneb kõiki majatöid. Omab tunnistusi. Kirjad slt. „11/7471".

23-a. aus waikne majanduslike raskustega wõitlew maaneiu palub pisarfilmil teenistust. Soovitaw ükfikule wõi wanemale abielupaarile teenijaks-perenaiseks, laste wõi haigete juure. Tunneb majapidamist, on terwe ja mitte närwiline. Linnas ilma omasteta ja tuttawateta, seega töö saamine lootusetu. Kirj. pal. slt. „1/7501".

Tööpakkumised

Virtin
kes tunneb oma tööd, leiab koha restoranis „Liit" Uus Sadama tän. 10.

Passijat
vaja päeviti lapse juure. Teat. saab Villardi tän. 19—4, pärast kella 5.

Wa atakse wilunud
asjatundlat
rohu- ja värvikauba
ostu-müügi alale. Pakk. ühes lühik. eluloo kirjeldusega slt „A. 8814".

Sümpaatset
naisjuuksurit
meestetööle tarvis, kas palgale wõi protsentide peale. Koht on hea. Teatada slt. „28/2868".

Tisleri
õpipoissi
vaja, soovitav maalt. Mööblitööstus A. Kluge, Laulupeo t. 1

Õpetan hästi ja kiiresti
klants-
triikimist.
Teateid saab Astri tän. 16—7.

Rätsepa-
abilist,
kes oma töös vilunud, vaja. Reimani tän. 25—8.

Tüdrukut,
kes tunneb kõiki talus ettetulevaid naistetöid, tarvis linna lähedale maale tallu. Kaubelda kesknädalal, 24. skp., lehe ilmumisest alates kuni kella 6 õhtul S. Tartu mnt. 6, A. Mälivere moeäris.

Wäikesesse talusse linna lähedale waja
teenijat
Küsida kella 4—6 Lennuki 36, puuwiljakioskist.

2 tüdrukut
tarwis talusse karjatalitusesse. Tartu mnt. 32, hoovis, täna kella 3—5, hommikul 8—10.

Wajatakse ärijuhi kogemustega
vastutavat müüjat
kes tunneb koloniaalala. Soovitawaldused ühes eluloo- ja senise tegewuse kirjeldusega slt. „8/2883".

Passijat
tarwis 3 korda nädalas. Tulla pärast kl. 5 õhtul Nõmme, Lõuna tän. 5—2.

Kolmeliikmeline pere wajab kohe
majateenijat,
kes ka kuneaastase lapsega hästi sobiks. Aadress teat. slt. „23/7363".

Wajatakse
kontoritöödele
Sakfa keskkooli hariduse-**nalspraktikanti,**
kes walitsemisele kolme kohaliku keelt ja tuleb toime inglisekeelses kirjawahetuses. Soov. saata slt. „4/2884".

Poleerija,
naiste- wõi meesterahwas, leiab tööd. Wõrgu tän. 3.

Modisti
tarvis Tartu mnt. 6, „Ilo".

Triikijat
waja kuiwale pesule, kes tööd mõistab. Reimani 22—2.

Vajatakse kudumistööde
õmblejat.
Teat. slt. „20/2860".

Iseseisvat
juhatajat
vajab suurem aurujõuline villa- ja jahutööstus. Tehnilised ja ärilised teadmised tarvilised. Soov. kirj. slt. „9/7349".

2 tublit töömeest
tarwis, kes mõistawad palke tahuda ja metsa maha wõtta, muust kõnnu pealt, muust juurtega. Tulla kauplema 25. nowembril kella 11—12 Kristiine heinamaale, Metsa 19, Tallinnas.

Majateenijat,
kes ka keism. keeta oskab, tarwis wähemasse perekonda ärasõiduks juuremasse provinitsilinna. Koidula 22—4.

Wajatakse ajutiselt juurimasse äriśse wilunud kohaliku keeli walitsejat
naismüüjat
koloniaalkauba alale. Kirj. slt. „38/7378".

Puuseppi
wajatakse Raudalu mnt. 8 km. Tallinnast hõberebaste kasvandusesse. Töö on warju all. Kaubelda koha peal.

Nooremat
mööbli-sadulseppa
kestvale tööle kohe vaja. Jakobsoni 4, Vahenurm.

Vajatakse heade soovitustega tugevat
jooksupoissi.
Teat. Vef Eesti Osakonda, Pikk 25.

Soowin korralikku
vanainimest,
kes iga äripäewa hommikul kell 8.30 ajal wiiks käcotjas Weneturult Wiru tänawale 2 wäikesi piimanõu. Tasu piimas wõi rahas. Kirj. slt. „16/7396".

Klombitud ja tahutud paekiwide
PANIJAID
wajatakse Kodumajanduse Instituudi ehitusele, Haridusse ö.

Waja laste juure usalduswäärset lastearmastajat
inimest,
soov. oma korteriga. Teat. slt. „35/7415".

Linna lähedale maale waja
tüdrukut.
Kaubelda kesknäd., 24. nov., kella 3—5 S. Tartu mnt. 52 — 4 (sissekäik Lutri tän. hoowist).

Poolõppinud
noor tisler
saab tööd, Narwa mnt. 29, töötuba.

Kindla koha
wastawa palgaga saab äriline wilumusega ja warandusega mees tööstus-kaubandusettewõtteśse. Pakk. kirj. slt. „88/7458"

Linna lähedale tallu tarwis tublit
tüdrukut.
kes hästi karjatalitust tunneb. Kaub. 25. nov. kella 10—12 Tartu mnt. 32, hoovis.

Maale waja
teenijat
Tulla kauplema kohe pärast lehe ilmumist Suur Tartu mnt. 93, leiwaärisse.

Maale 2-liikmel. arsti perekonda waja
teenijat
kes keeta oskab. Kaubelda ülikl. Wismari 13—13, kuni reedeni 26. ktp.

Lukusepp
tarwis Kadaka tee 8, liimiwabrikusse.

Suuremasse tallu wajatakse korralikku ausat
teenijat-keetjat.
Küsida Estonia pst. 23—3.

Provintsialevis üksinda elav vanem akad. haridusega härra vajab
üksiteenijat-perenaist.
Võib olla ka üksik (lesk-, mahajäetud, lahutatud wõi vallas-) ema ühe 2—5-aastase lapsega. Saksa keele oskus soovitav. Pakkumised ühes lühikese enesekirjelduse ning palganõudmiste ärätähendamisega slt. „37/7057"

Üksik härra vajab iseseisvat
perenaist,
preilit wõi prouat kuni 35 a., kes valitseb täieliselt saksa keelt. Pakkumised fotoga J. Meril, Narva jaam.

Waja wilunud
nõudepesijat
Wanaturukael 18, sõõgisaali, tulla kl. 4—10.

Pikemaks ajaks tarwis
ihttöölisi
Oskari tän. 75 mullatööle, oma labidatega.

Linna lähedale maale vaja
tüdrukut,
kes iseseisvalt karja talitada oskab. Tulla Maakri tän. 34—5.

Tarwis kiiremas korras
mööblisadulseppa,
kes iseseiswalt töötada oskab. Töö aasta läbi, hea tasu eest. Kesk-Kalamaja 2, töötuba.

Waja nooremat, wilunud
majateenijat
Soowitaw, kes ka äritegewusega tuttaw on. S. Tartu m. 12—15, kella 6—8 õhtul.

Noor neiu wõib fotolaboratooriumi
õpilaseks
tulla. Järele küs. Pikk tän. 58, tuba 3-a, kella 5—7.

Tarwis wilunud
juuksurit
meesretööle. Kindel koht. Läbirääkimisele tulla Wana Kalamaja 33, äris.

Juuksurit
vaja, võib ka vanem praktikant olla. Palk kindel. Vana Kalamaja 37

Wajatakse
v. orkestrit
õhtuks 27. nov. Wana Viru 6 „Õismaa". Läbirääkimisteks kell 10 wõi pärast kl. 19. õhtul.

Wajame wilunud
seppa
Põllutööriistadewabrik D. Lõhmus ja Pojad. Rakwere, Jaama puiestee 25.

Puhvetipreilit-
ettekandjat ja kraamijat, kes pesu peseb, waja äräsõiduks. Tulla Rüütli t. 16, tuba 10, 2. korrale.

Katelseepi
tarvis reservuaaritööle Rakvere. Kaubelda neljapäeval kell 8 hommikul Tallinnas, Pronksi 3—4.

Modistini
abilist wõi praktikanti waja Müüriwahe 17 kübaraärisse.

Intelligentset kena
preilit
kohe tarvis ärasõiduks parimasse lokaali puhvetisse. Küsida „Hotel Bristol" Rataskaevu tän. tuba 42, täna, 24. nov. kella 5—7 õhtul wõi 25. nov. kella 9—10 hommikul.

Ettekandjat
vajatakse sõõgisaali Tartu mnt. 81.

Noort wilunud
naiskangrut
käsitelgedele kohe tarwis. Wastused slt. „28/9488".

Wajatakse puhtusearmastajat tertwet
lapsehoidjat
4-kuise lapse juure. Teatada kuni 28. now. slt. „A 8841".

Waja rätsepaärisse
jooksu-
poissi.
Pakk. slt. „B 4697".

Noor neiu leiab head
teenistust.
Wäike kauisjon soowitaw. Saata õige nimi ja aadress slt. „19/7479".

Osanikku
Kr. 1700 wajab juurt tulu andew ettewõte, kapital ja 150 kr. kuus kindlust. + %%
Kirjad slt. „15/7435".

Korteriotsimised

Kindlas ametis käija lasteta perekond soovib
korterit
— 2 tuba köögiga. Teat. ühes hinnaga slt. „10/7310".

Ametiskäija preili soovib
mööblita tuba
Kirjad slt. „3/7343".

Vanem naisterahvas soovib
kaasüürilliseks
kodus töötamise võimalusega. Kirjad slt. „39/7299".

Lasteta perekond soovib
korterit
1—2—3-toalist. On korralik maksja. Kirjad slt. „14/7354".

Korralik kindlas riigiteenistuses noormees otsib 1. detsembrist väikest
korterit
Balti jaama lähedale. Kirj. slt. „40/2840".

Linnateenija väike perekond vajab 1. dets. wõi hiljemalt 1. jaanuariks
korterit
— tuba köögiga wõi vaheseinaga. Soovit. 2., 3. wõi 4. linnajaos. Kirjad slt. „12/2852".

Üksik vaikne preili soovib erasissekäiguga
mõbl. tuba
soovitav kesklinna lähedal. Pakk. slt. „18/7358".

Rahuarmastaja haritud väga korralik daam otsib odavamat 1- wõi 2-toalist väiksemat
korterit
wõi mööblita tuba rahulikus majas, soov. 4. jaosk., kohe wõi dets. Pakk. ühes hinnaga slt. „19/7359".

2 kindlapalgalist isikut otsivad väiksemat
korterit
wõi tuba mööblita. Kirjad slt. „20/7360".

Riigiteenija perekonnaga vajab Rahumäe-Nõmme ümbrusse
korterit
suurus 9—10 r.-s. Teatada ühes hinnaga slt. „3/2843".

Korralik kaheliikmeline perekond soovib 1—2-toalist
korterit
soowitaw uues majas. Kirjad slt. „36/7376".

Soowin kahe toa ja köögiga
korterit
kas ahju- wõi keskküttega. Korralik kaheliikmeline perekond. Kirj. slt. „25/7365".

Ametiskäija preili soovib
toakaaslaseks
wõi vajab väikest tuba mööbliga. Teatada kirjal. slt. „33/7293".

Ema ja poeg soowivad wäikest
korterit
— kas tuba ja kõök wõi tuba pliidiga, wõib ka kelder olla. Teat. slt. „38/2878".

Korralik perekond otsib
korterit
— tuba köögiga wõi wahesseinaga, soow. 3.—4. linnajaku. Kirjad pal. saata slt. „87/2877".

Wanem meesterahwas soowib
kaasüürilliseks
üksiku naisterahwa juure. Kirj. slt. „8/7388".

Laoruume
keskkinnas, umbes 30—40 r.-ruutu põrandapinda, ühes wäikese kontoriruumiga wajatakse kohe. Teat. slt. „5/2885".

Vanem soliidne en-gros firma soovib leida
äri-
ruume
kesklinnas, käidavas kohas, 1—2 aknaga, detail-kaupluse jaoks. Soovitav tagaruumidega. Pakkumised palutakse saata kuni 15. jaan. 1938. slt. „A. 8791".

Sõjawäelane wäikese perekonnaga wajab 2- wõi 4-toal.
korterit
Kirjad slt. „40/7380".

Waranduslikult kindlustatud intelligentne 3-liikmeline perekond otsib 3—4-toalist
korterit
kesklinna — Wabaduswäljaku — Kaarli kiriku ümbrusse. Kirjad slt. „87/7877".

Lasteta abielupaar wajab
Nõmmele
wõi Rahumäele 2—3-toalist korterit. Soowitaw jaama lähedale. Teatada slt. „34/2874"

Kindlas teenistuses noormees soowib
väikest tuba
wõi kaasüürilisesks (mitte keldrisse). Pakkum. ühes hinnaga slt. „29/7369".

2 korralikku noormeest soowiwad eraldi sissekäiguga mõbleeritud
tuba
Korralikud maksjad, üür kuni 25.— kr.. Kirj. slt. „11/7391"

Korterit
wõi 2 tuba wajawad 2 täiskasvanud korralikku inimest. Pakk. slt. „1/7421".

Üksik härra vajab erasissekäiguga mugavat
mõbl. tuba
Teat. slt. „26/2906".

Vanem soliidne kõrgema haridusega ametiskäija härra otsib 1. dets. väikest sooja mugavat
mõbl. tuba
vanni tarvitamisega, 4. wõi 5. politsei rajoonis. Pakkumised hinnaga slt. „8/7508".

Abielupaar otsib väikest
korterit
Kirjad slt. „4/7504".

Kindlas teenistuses isa ja tütar wajawad
mööblita tuba
mitte linnast wäga kaugel. Kirj. slt. „30/7459".

Lasteta abielupaar wajab 2—3-toalist
korterit
kas kohe wõi edaspidi, Balti jaama wõi jadama rajoonis. Pakk. ühes hinnaga slt. „2/7462".

Otsin 4—6-toalist
korterit
Kalamaja rajoonis. Teatada Weskiwärava t. 13—9, O. K.

Mittesuitsetaja korralik mees otsib
kaasüürniku kohta
üksiku naisterahva juure. Kirj. slt. „29/7489".

2 korralikku ametisk. neidu soovivad, odavamat
korterit
— tuba pliidiga, linnajagu tähtsuseta. Pakkumised 1. dets. slt. „24/7404".

Korteripakkumised
TALLINNAS

Korter
ära anda — tuba ja kõök. Alberti tän. 37—3.

Kaarli kiriku piirkonnas saada
tuba,
erasissekäiguga ja vanni tarvitamisega. Samas saada veel mööblita tuba köögi tarvitamisega. Allkirjaga varustatud soovid saata slt. „31/7331".

Möbl. tuba
üürile anda kindlas teenistuses daamile Toom-Kuninga t. 1—4.

Tuba
üürile anda intell. härrale, 25 kr. kuus. Kreutzvaldi t. 13—8.

Autokuur
ühetoalise korteriga wõi ilma ära anda Side tän. 6, küsida majahoidjalt wõi Kaupmehe t. 31—3.

Kiosk
(puuvili, ajalehed) Kalamaja rajoonis ära anda. Küsida Raekojaplatsilt ajalehekioskist.

Kaks mööblita tuba
ära anda, võib ka ühe toa saada, vanni tarvitusega, kindlas teenistuses isikule, kesklinnas. Soov. kirj. slt. „38/7298".

Juhuslikult ära anda hästiminev
puuviljakiosk.
Küsida Narva maantee ja Veneturu nurgalt putkast.

Tuba,
mööbliga wõi ilma, wanni ja telefoni tarwitusega ära anda. Soowi korral pansioniga. Rüütli 4—7, tel. 440-46.

Ilus kuiv päikeseküllane erasissekäiguga mööblita vannitoaga ja köögiga
tuba
ära anda üksikule kindlas teenistuses härrale, hind 25 kr., asub trammipeatuse lähedal. Soov. kirj. slt. „23/2863".

Välja anda
tööstusruum
60 r.-mtr., 1. linnajaos, telefoniga. Soov. kirj. slt. „11/7351".

Üksik tuba
erasissekäiguga ja esikuga üürile anda Kaupmehe tän. 10—1. Hind Kr. 24. Näha kella 3—5.

Erasisse., wanni kasut.
mõbl. tuba
kindlas teenist., intell. isikule üürile anda. Näha kl. 3—7 Tehnika 2—13.

Üle anda äri
osalise sissesseadega. Sobiw laiendada toidunainete-delikatessikaupluseks. Teat. saab Laenupanga nurgalt lehekioskist.

Voodikoha
saab naisterahwas oma woodiga, täielise pliidi tarwitusega. Kaupmehe tän., 8 kr. kuus. Küsida Narwa mnt. 67, kioskist

Korter
— kaks tuba, köök, esik — wälja üürida. Kõleri tän. 22—10

Puuhoov
ära anda suurte laduruumidega. Soov. kirj. slt. „35/7295".

Pood
ühes korteriga ära anda Õle 12 küsida krt. 3, sealsamas.

2 mööblita tuba,
koos wõi ükskõik, erasissekäiguga, ühes kööga tarwitusega ja kõrwalruumidega ära anda. Suna tän. 6—9.

Puuviljakauplus
omanik haiguse tõttu ära anda. Teateid saab kino „Kungla" juurest ajalehekioskist.

Kaasüürilise-
ruumi
leiab meesterahwas. Küsida Tatari 2—1, paraadukiest

Wastu päikest 2. korral, hea soe
5-toaline korter
werandaga wälja üürida 90 kr. kuus. Soliidsl. perek. Wana Kalamaja 8, hoovimajas

Möbl. tuba
erasissekäiguga ära anda Tatari 62—2.

Äriruum
kesklinnas käidawas kohas ühe waateaknaga juure tagumise ruumiga dets. algusest ära anda. Üür mitte kallis. Riiulisteleti hind 200 kr. Soow. kirj. slt. „32/7452".

Üürile anda erasissekäiguga
hästimõbl. tuba
ühele wõi kahele. Soowit. täielise wõi osal. pansioniga. Kaupmehe 31—4.

Sissetöötaud
pesumaja-
ruumid ära anda. Kirj. slt. „13/7433".

Odavasti ära anda
lihakauplus
heas rajoonis. Küsida Hermani 2—7.

Korralik
tuba
wälja üürida ühele wõi kahele korral. ükskõl Jmanta 31—6

Erasissekäiguga päikesepoolne
mõbl. tuba
meesisikule ära anda. Telefon korteris. Kentmani 7—1.

Korteripakkumised
NÕMMEL JA MUJAL

Juuksetööstuse
ruumid
ühes sisseseadega välja üürida, kas ühes elukorteriga wõi ilma. Nõmmel, Pärnu mnt. 10, Silikaadi peatus.

Korter
— 2 tuba, köök, esik, vesivarustusega — ära anda Nõmmel, Männiku teel 35, omnib. Liiva peatuse juures.

Müüakse

Kesklinnas juhuslikult müüa
maja
sissetulekuga 3000 kr. aastas. Hind 25.000 kr., väljamaks 13.000 kr. Vahetalitajail mitte tülitada, tõsiseid ostjaid palun kirjutada slt. „40/7340".

Tapal kahekordne
maja
müüa, suur. 7×4, võib ka pool müüa. Teateid saab Sireli tän. 11—5 Tallinnas ja Tapalt Õhtu puiesteel 24.

Pärsia vaip
3×1½ mtr, Kaukaasia seinavaip 4×1 mtr, karusnahkvaip (Hiina Bars) müüa Koidula tän. 14—3.

Trükist ilmunud
H. Haljaspõllu
Suur
võõrsõnade leksikon
sisaldab üle 35.000 võõrsõna ning võõrkeelse-ütluse ja tarksõna seletuste, päritolumärkmete ja häälduamisjuhistega. „S. V. L." on ligi 100% võrra suurem ja ulatuslikum teos kui seda oli endine trükk (endine „Võõrsõnade leksikon 1929—1931. a.). „S. V. L." sisaldab 1408 suurt lhk. veergu tihedat teksti (formaat 135×200 mm). Trükitud lumivalgel trükipaberil. Endist „Võõrsõnade leksikoni" võib **„S. V. L." broš. eks. vastu ümber vahetada** *praegu ainult Kr. 6.25 suuruse juuremaksu eest („S. V. L." müügihind on praegu broš. Kr. 8.75, peatselt Kr. 9.50). „S. V. L." köite hind: kalingurköites eks. maksab Kr. 1.75 rohkem, poolnahkköites eks. maksab Kr. 2.75 rohkem. Vahetustellimise puhul tuleb „V. L." eks. ja tellimisraha saata kirjastusele: Kirjastus „Raamat" Tallinn, postkast 22 (Lembitu t. 16—4). Posti jooksev arve nr. 287.*

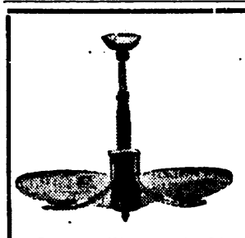

Suur valik moodsaid
armatuure
Eldro
Lai 1, telef. 450-29

Juhuslikult müüa
uus meesterahva karakulmüts keskmisele kasvule talvpalito (kantud) karakulkraega, nahast jope ja uued viltsaapad. Näha kella 1—2 vahel wõi p. l. 5—7 vahel Vene tän. 7—3.

Maja mõttel. osa
Nõmmel paremas rajoonis, bussipeatuse juures chituselolevas majas ühes keskkütte, vanni ja vesivarustusega ja autogaraažidega, soovi järele korterisaamise wõimalusega müüa 5000—10.000 krooni eest. Maht 2700 m³. Kirjad slt. „24/7324".

Jalatoed, konnasilma-
ja
jalaraviabinõud
10—2 — 4—6.
Vene tän. 11—6

Uus äririiul
müüa, hind 45 kr. Näha wõi Urla majas (turu ääres) äri t. ja kaubelda Tõnnpu tän. 5—2

Müüa wäike kuid wõimas
mootorratas,
üks smoking ja üks must ülikond (wähe kantud), grammofon, 2 voodit (üks reform-, teine vedrumadratsiga), petrooleumiahi. Olga tän. 5—7.

Müüa meesterahwa
poolkasukas
(lambanahast) kängurukraega jne müütsiga. Vismari tän 31.—15 hoovimajas.

Komposti ja heinu
müüa. Jahu tän. 12, telefon 441-74.

Odavasti ära anda naisterahwa
mantel
wähekantud, lambanahkse kraega. Küsida 23. ja 25. nov. Karu 4—2.

Umberkolimise tõttu müüa kaks
metallvoodit
reformpõhjaga, kiiktool ja muu toakraami. Jannseni 3—2.

Töohobune
müüa. Jahu tän. 12.

Müüa ilus
kirjutuslaud
Narva mnt. 45—2.

Müüa Nõmmel
soodsatel tingimustel chituskrunt suurus üle 400 ruutsülla, asub koht Valdeki tän. ja Vabaduse puiestee rajoonis. Pakkumised saata slt. „12/7352".

Diivanid ja kušetid
müüa joodia hinnaga Liivalaia 36, töökojast.